

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik hetenkint kétszer, csütörtökön és vasárnap.

OMGE évi tagsági díj:

200 holdig 1/2 q buza egyenértéke	500	1000	2000	3000	5000
(Ndbirtokosok, bér- lők és uradalmak)	1000	2000	3000	4000	5000
Gazdálkodásilag, szövetkezeti, vállalati	500	1000	2000	3000	5000
1 q buza egyenértéke mércésű flakónánál	500	1000	2000	3000	5000
Egyéb tagok részére évi tagdíj	4 aranykorona = 80,000 K.				

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona

Az egyesületi tanács felügyelete alatt
Kiadásért felelős: **Szilassy Zoltán**
az OMGE igazgatója
Felolós szerkesztő: **Budny Barna**
Társzerkesztő: **Rothmeyer Imre**

Szerkesztőség: Budapest, IX., Köztelek-u. 8. Telefon: József 51-08

Ideiglenes előfizetési ár az előfizetési díj utólagos kiegészítésének fenntartásával:

OMGE-tagoknak:		Előfizetőknél:	
Egy évre	200,000 K	Egy évre	320,000 K
Félévre	100,000 "	Félévre	160,000 "
Negyedévre	50,000 "	Negyedévre	80,000 "

Külföldre a fenti árak kétszerese
Előfizetést csak naptári negyedévekre fogadunk el
Kiadóhivatal: Budapest, IX., Üllői-ut 25. Telef.: József 99-32

TARTALOM:

- Az üzemi bizottság gyűlése.
- A felsőház és a gazdaképviseletek.
- Megegyezés a repatermelők és a cukorgyárak között.
- A mezőgazdasági hitel kérdése. II. (Krudý Ferenc.)
- Mit vessünk arpa és zab helyett. (Kovács János.)
- A borsósziszik. (Radits Antal.)
- A törzsnaj jelentősége a juhtenyésztésben. (Pohl Henrik.)
- A sertések belgilisztbetegsége és az ellene való védekezés. (Marek József dr.)
- A traktorkérdés. (Erney A. Móric.)
- Néhány gyakorlati tanács. (Kreybig Lajos dr.)
- A sejttimulálás mint biokémiai eljárás a terméshozam fokozására. (Bodnár János dr. és Straub János dr.)
- Uj eszköz a gypaju flomsgának és klegyenlítetttségének meghatározására. (Schandl József dr.)
- Könyvismertetés.
- A gazdaközönség köréből.
- A tenyészállatkiállítás és vásár jelentősége.
- Vegyes közlemények.
- Társad. kereskedelem.
- Szerkesztői híreketek.

AZ OMGE KÖZLEMÉNYEI.

A tenyészállatkiállítás napirendje:

- Március 19. (Csütörtök.) Az állatok felszállítása befejezést nyert.
- " 19. (Csütörtök.) D. e. 11 órakor: OMGE igazgató-választmányának és a GEOSZ végrehajtó-bizottsága gyűlése a Közteleken.
- " 19. (Csütörtök.) D. u. 5 órakor: Az üzemi bizottság ülése a Közteleken.
- " 20. (Péntek.) D. e. 8 1/2 órakor: Birálat a vásártelenen.
- " 20. (Péntek.) D. u. 5 1/2 órakor: Állattenyésztési szakosztály ülése a Közteleken.
- " 21. (Szombat.) Reggel a tenyészállatvásár megnyílik.
- " 21. (Szombat.) D. u. 6 órakor: Közgazdasági stb. szakosztályok egyesített ülése a Köztelek székháza nagytermében.
- " 22. (Vasárnap.) Egész nap nyitva van a tenyészállatvásár.
- " 23. (Hétfő.) Az eladott állatok elszállítása megkezdődik, de a vásár még nyitva van.
- " 24. (Kedd.) A vásár már bezárva, az általános elszállítás megkezdődik.

Tudnivalók a XXXIV. országos tenyészállatkiállításról és vásárról.

A tenyészállatkiállítás és vásár és gépkiallítás három napon át, március hó 21., 22. és 23-án tart. A birálat március hó 20-án, reggel fél 9 órakor veszi kezdetét. Ünneptélyes megnyitás nem lesz. A venni szándékozók már március hó 20-án is megtekinthetik az anyagot (a birálat tartama alatt a szabályzat értelmében senki sem mehet be azokba az istállókba, amelyekben

valamelyik bíráló-bizottság éppen működik), a kiállítást azonban a nagyközönség csak március hó 21-től kezdve látogathatja. (Közvetlen villamoskocsik: Népszínház-utcában 28 és 36, a Baross-utcában 26, leszállás a Pongrác-uti megállónál).

Katalógust március hó 20-tól kezdve a helyszínen és a „Patria” könyvkereskedésében lehet kapni. Az OMGE tagjai a tenyészállatkiállításra és vásárra a f. évi tagdíj befizetését igazoló tagsági jegy felmutatása mellett díjmentesen léphetnek be. Egyébként a napi belépti jegy ára 20,000 K. (a vigalmi adó betudásával) az idejegy ára 40,000 K. (a vigalmi adó betudásával).

Ha a bejelentők közül valaki közbejött akadály következtében a vásáron részt nem vehet, vagy a bejelentett darabszámmal kevesebb állatot hoz fel, kérjük ezt azonnal táviratilag közölni.

A tenyészállatbeszerzési hitel a Köztelek lap előző számaiban közölt feltételek mellett 16 1/2% mellett áll a hitelképes vásárlók rendelkezésére. Közelebbi felvilágosításért a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetéhez (V., Alkotmány-utca 29), vagy a Budapesti Takaré- és Vásárpénztárhoz (IX., Marhavásártér) kell fordulni, mely intézeteknek hitelügyi kirendeltségei március hó 20-án már a vásártelenen lesznek.

A kedvezményes vasúti utazásra jogosító igazolványokból a rendelkezésünkre bocsátott kontingens kifogyott. Amennyiben kérésünkre a kereskedelmi miniszter ur újabb kontingenst engedélyez, akkor a március hó 18-ig beérkező igazolványkéréseket még elintézzük. Március 18-ika után érkező ilyen igazolványkéréseket nem áll módunkban elintézni, mert a személyzetünk már mással lesz igénybe véve, de meg a kiállítás meglátogatása szempontjából amugy is későn érkeznek meg az igazolvány.

A rendező-bizottság.

Meghívó

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület igazgató-választmányának, ugysis, mint a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége végrehajtó-bizottságának

1925. évi március hó 19-én, csütörtökön, d. e. 11 (tizenny) órakor a Köztelek székháza nagytermében (Budapest, IX., Köztelek-u. 8. sz., II. em.) tartandó II. rendes ülésére.

Napirend:

A) Szövetségi ügyek:

1. A múlt végrehajtóbizottsági ülés jegyzőkönyvének bemutatása és hitelesítése.
2. Két jegyzőkönyvhitelesítő kijelölése.
3. Üdvözlések és részvétnyilvánítások.
4. Beszámoló az újabb mezőgazdasági vonatkozású törvényhozási és kormányintézkedésekről: mezőgazdasági hitel ügye, terményhasznosítók kérdése, adóügyek, vámkérdések és külkereskedelmi szerződések; nyersbörkivitel ügye; cukor petroleum és benzin vámjaja; mezőgazdasági mun-

kások utazási kedvezménye; dohánybevéltási árak felemelése és dohánytermelésünk fejlesztése; iparvágánytulajdonosok sérelmei és egyéb időszeri gazdasági kérdések; közmunkavállalás ügye; Fejérmegyei G. E.; zugmének megadóztatása.

5. Véleményadás a gazdatiszti törvény módosítása tárgyában.
6. A nemesített burgonyavetőgumó kedvezményes vasuti díjszabása.
7. Jelentés az idej tenyészállatvásár és gépkiallítás előkészítő munkálatairól.
8. Folyó ügyek.

A közgazdasági szakosztály előterjesztései:

- a) Jelentés a szakosztály megalakulásáról.
- b) Terményhasznosítók kérdése.
- c) Nemzetközi gazdaszervezet ügye.
- d) A mezőgazdasági könyvelés szerepe és szervei.
- e) A mezőgazdasági hitel ügye Északamerikában és Angliában.

A pénzügyi bizottság előterjesztései:

- a) A mezőgazdasági jelzáloghitel megszervezésének megkönnyítése.
  - b) Idei jövedelem- és vagyonadó kivételése.
- Az üzemi bizottság bejelentései:**
- a) Földreform, szövetkezetek, gazdasági kisüzemek Finnországban.
  - b) Kisüzemek a németországi Rott-völgyben.

A műszaki bizottság előterjesztései:

- a) Szántógépbemutató előkészítése.
  - b) A motoros talajművelés időszeri problémái.
- Az Országos Törzskönyvelő Bizottság jelentése:**
- a) A bizottság kiegészítése.
  - b) Újabb vidéki törzskönyvelő szervek bevonása.
  - c) A törzskönyvelés helyzete.
  - d) Törzskönyvelési mozgalom Tolna megyében.
  - e) Magántörzskönyvek hitelesítése.
  - f) Hazai tenyészállatbeszerzési források ismeretése.
  - g) A bizottság idej költségvetése.

B) Az OMGE belügyei:

1. A múlt igazgató-választmányi ülés jegyzőkönyvének bemutatása és hitelesítése.
2. Két jegyzőkönyvhitelesítő kijelölése.
3. Tagügyi ügyek:
  - a) új tagok felvétele;
  - b) kilépő és elhunyt tagok törlése.
4. Az egyesületi tanács javaslatai:
  - a) személyi ügyek;
  - b) képviseletek és kiküldetések;
  - c) adományok iránt való kérelmek;
  - d) a „Köztelek” lap pótdíjának és előfizetési díjának megállapítása a második naptári évnegyedre.
5. Folyó ügyek.

Budapest, 1925. március 10.

Somssich László gróf s. k. elnök.

Bel- és külföldi **tavaszi vetőmag-árpa, vetőmag-zab és tavaszi buza**

Argenteuil-i spárgagyökér

2- és 3-éves, azonnali szállítás mellett

legelőnyösebben beszerhető:

a Magyar **MEZŐGAZDÁK Szövetkezeténél**, Budapest, V., Alkotmány-utca 29. sz.

Mai számunk 22 oldal.

Ezen szám ára 4000 K.

Meghívó

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület
állattenyésztési és állategészségügyi szakosztályának

március hó 20-án (pénteken) délután 1/2 6 (17⁰⁰) órakor
az OMGE székházának nagytermében (Budapest,
IX., Köztelek-utca 8.) tartandó gyűlésére.

Tárgy:

Rácz Mihály dr. gazd. akadémiai tanár előadása:
A magyar fésűsbirka különböző jellegei és tenyésztésének
fokozott felkarolása.

Budapest, 1925. március hó 7.

Döry Hugó s. k.,
szakosztályi elnök.

Meghívó

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület
közgazdasági szakosztályának,

a földművelési és növénytermesztési, állattenyésztési és állategészségügyi, valamint ipari és kereskedelmi szakosztályokkal közösen 1925. évi március hó 21-én, szombaton, d. u. 6 (hat) órakor a Köztelek székháza nagytermében (Budapest, IX., Köztelek-utca 8., II. emelet) tartandó együttes előadó ülésre.

Tárgy:

A magyar gazdasors — Amerikából nézve. (Előadó: ifj. Leopold Lajos.)

Budapest, 1925. március hó 7-én.

Hadik János gróf s. k.,
a közgazdasági szakosztály
elnöke.

Vendégeket is szívesen látunk.

Meghívó

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület
üzemi bizottságának

1925. évi március 19-én (csütörtökön) d. u. 5 (öt) órakor a Köztelek tanácstermében (Budapest, IX., Köztelek-utca 8. szám, I. emelet) tartandó ülésre.

Tárgyak:

1. A mezőgazdasági munkaeredmények fokozása, különös tekintettel a Taylor-rendszerre. (Előadó: Reichenbach Béla közgazd. egyet. nyilv. rk. tanár.)
2. Németországi intenzív nagybirtokok üzemeinek ismertetése. (Előadó: Kunffy Zoltán okl. gazda, mezőgazd. mérnök.)

Budapest, 1925. március 15.

Székács Elemér s. k.,
a bizottság elnöke.

Vendégeket is szívesen látunk!

Az OMGE üzemi bizottságának gyűlése.

(1925. március hó 6-án d. u. 5 órakor.)

Jelen voltak: Székács Elemér bizottsági elnök elnöklété alatt Doleschall Zoltán dr., Dulanszky József, Floch-Reichersberg Alfréd birodalmi lovag, Gárdonyi József, Juhos Lajos, Jurenák Lajos, Kelemen Imre dr., Kertész István dr., Kunffy Lajos, Kunffy Zoltán, Laczkó Lujza, Mérey Ernő, Paikert Alajos, Pesthy Béla, Reichenbach Béla, Seress Gyula, Szabó Lajos, Tölgyes István dr., Tóth Dezső dr., Wolff István. Az OMGE tisztikara részéről: Szilassy Zoltán igazgató, Buday Barna h. igazgató, Mutschenbacher Emil dr. ügyvezető h. igazgató, Fabricius Endre főtitkár, Konkoly Thege Sándor dr. titkár, Láng József főkönyvelő, Krolopp Hugó szakosztályi főelőadó, Stolp Ödön a debreceni gazdasági akadémia üzemtani tanszék tanára, Prack László dr. gazdasági akadémiai tanár az Országos Mezőgazdasági Üzemi Intézetnél, mint előadók és Rege Károly dr. OMGE titkár az üzemi bizottság előadója.

Távolmaradásukat kimentették: Blantz Jenő, Buschits József, újnepi Elek Ernő, Eszenyi Jenő dr., Ormándy János és Szigeti Pál dr. bizottsági tagok.
Elnök üdvözölve a megjelenteket, felkéri Stolp Ödön gazdasági akadémiai tanárt előadásának megtartására.

A földreform Finnországban.

Stolp Ödön tartotta meg ezután mindvégig élénk érdeklődéssel kísért értékes előadását Finnország mezőgazdasági viszonyairól és bővebb ismertetést szentel a finn földreform mozgalomnak, amely nekünk is sok tekintetben újdonság, noha elkésett példaadással szolgálhatna. Finnország 343.279 négyzetkilométer száraz területéből a szántóföld csak kéreken 2 millió hektár s az egésznek csupán 8 százaléka van 100 holdnál nagyobb birtokok kezén. A terület 37 százaléka erdő, 53 százaléka pedig művelés alatt nem álló terület. Az ország lakosainak száma 3.364.000, ezeknek mintegy kétharmada földművelő. A finnországi földreform abból az alap-gondolatból indul ki, hogy csak annak juttat földet, aki a föld megműveléséhez szükséges felszereléssel rendelkezik s emellett kellő vagyoni erővel bír és munkásságából a termelés fokozása várható. A finn földreform elsősorban is a már gazdálkodó törpebirtokos-osztály részére kíván több földet juttatni, de az igénybevett birtokkategóriák termelésének megzavarása nélkül. Lehetően a kisbirtokot is önállósághoz kívánja juttatni. Akinek nincs meg a szükséges erkölcsi és anyagi kvalifikációja, az nem kaphat földet. Birtokpolitikai célokra a földbirtokokból általában annyi százalékot lehet kisajátítani, mint ahány 100 hektár területtel bírnak. Így például 300 hektárnyi birtokból kisajátítható $3 \times 3 = 9$ hektár; 500 hektárból kisajátítható $5 \times 5 = 25$ hektár. Többet azonban, mint a birtok 50 százalékát kisajátítani nem lehet. De a birtokterületekbe az erdők és műveletlen területek nem számítanak bele. Az igénybevett területekért a tulajdonosoknak teljes anyagi kárpótlás jár. A külön bizottságok által megállapított megváltási ár felezése az átvétel idején készpénzben fizetendő, a másik felezését pedig 7 egyenlő évi részletben kell törleszteni. Ezen a módon elsősorban a már bevált kisbirtokoknak nyílt alkalmuk a hasznosított föld tulajdonjogi megszerzésére.

Azoknak a törpebirtokos és parcellabirtok földműveseknek számára, akik a megfelelő felszereléssel és vagyoni erővel nem rendelkeznek, az állami birtokokot veszik igénybe. A kisajátítási eljárást inkább csak a fakitermelő részvénytársaságokkal szemben alkalmazzák. Az igénybevett területeken az állam telepítés útján helyezi el a kisembereket. Kétféle telepes van; az egyik csak házhelyet kap, kisebb kerttel. Az önálló telepes birtok 20 hektárig terjed s olyan darab föld, amelynek jövedelméből egy munkáscsalád megélhet. A telepes a házhelyek után évi 4% törlesztést, az önálló telepes 3% törlesztést s mindkettő a hátralévő vételár után 5% kamatot fizet. Gondoskodik az állam arról is, hogy az új birtokos olcsó felszerelési kölcsönöz jusszon. A finn hitel-szövetkezetek útján jelentékeny hitelt folyósított az állam, amelynek 35%-át erdőknek szántóföldekké való átalakítására használják, ezzel tehát új területeket hódítanak a mezőgazdasági kultúrának. A hitelek felhasználását ellenőrök felügyelik. Ezek mellett minden kerületnek van vándortanítója, akinek naponta 5-6 kisgazdát kell felkeresnie az otthonában, ahol gyakorlati utbaigazításokkal látja el az erre szorulókat. Építkezési kölcsönt csak a kerületi építési tanácsadó javaslatára folyósítanak. Ilyen gondos ellenőrzés és irányítás mellett a gazdálkodás jól folyik, a telepesek gyarapodnak s a földreform eredményei minden vonalon kedvezőnek mondhatók. Maguk a birtokosok azonnal hozzájuthatván a vételárhoz, szívesen kínálják fel ingatlanukat a telepítő politika céljaira s így ott nyoma sincs annak a harenak igénylők és birtokosok között, amely nálunk a falvak békéjét annyira feldúlja. A pénzügyi megalapozás, az igénylők gondos kiválasztása, az új birtokosok termelő munkájának támogatása és irányítása és a régi birtokosok rögtöni kártérítése azok a mozzanatok, amelyek a finn földreformot a magyarországitól megkülönböztetik.

Stolp Ödön előadását tekintettel annak érdekes és közhasznú voltára a „Köztelek”-ben részletesen is ismertetni fogjuk.

Németországi Kisgazdaságok a Rott-völgyben.

Ezután Prack László dr. tartotta meg szépen megalapozott értékes előadását a bajorországi Rott-völgy kisgazdaságainak üzemeiről. A Rott-völgy még Németország belterjes gazdasági között is a legjobbakhoz tartozik. Termelésének két főiránya van: egyrészt belterjes gabonatermelés, másrészt igen erős takarmánytermelés, amelyre a rendkívül fejlett állattenyésztés részére van szükség. A kisgazdák mindnyájan nemesített vetőmagot használnak. A trágyázás igen erős: nemcsak a szántóföld, hanem rét és legelő legnagyobb része is minden évben trágyázásban részesül, részint istálló- és hígtrágya, részint műtrágya alakjában. Termésük kat. holdakra számítva átlag 17-21 q között van búzából; a lóherés szénatermése 50-59 q között, a rét termése pedig 65-85 q között ingadozik. A nagy termések nemcsak a jó művelésnek és erős trágyázásnak, hanem a kitünő csapadék-

viszonyoknak is az eredménye. Állattenyésztésben híres a ló-, szarvasmarha- és sertésenyésztésük. A rottvölgyi ló Bajorországnak legjobb kocsilója. Érdekes, hogy a ló legkiválóbb tulajdonságait, szívósságát, temperamentumát és kitünő lábakóját a rottvölgyi ló legreggibb őseinek, a magyar lónak tulajdonítják; ugyanis a lehvölgyi csatában szákmányolt magyar lovak adták a rottvölgyi lónak legősibb alapanyagát. A rottvölgyi ló jelenleg oldenburgi típusú méneket is oldenburgit használnak. Szarvasmarhában a szimmentáli típusú tenyésztik, amely oly kiváló, hogy a Rott-völgyet Alsó-bajorország Miesbachjának tekintik. A mostani kiváló állomány csupán 4-5 évtized céludatos munkájának eredménye. Azelőtt vörös és feketetarka vegyes és kevés értékű volt az állomány, míg ma kitünő termelőképes-ségű, egyöntetű értékű és egész állomány. A tehének súlya 600-900 kg. között van, tejelesei átlag mintegy 3000 kg. tej, de a 4000 kg.-os átlagok sem ritkák. Sertésenyésztésük a nemesített sertés, amely a német parlagi sertésnek és yorkshirenek keresztezése. A sertések yorkshire típusúak, de orronaluk nem betört, szőrzetük sűrűbb, edzettebb állat. Ha a kiváló termés okát vizsgáljuk, elsősorban a kiváló jó csapadékviszonyokat kell a siker alapjának tekinteni. Ezzel eltekintve azonban sok egyéb olyan okot találunk, amely tisztán emberi alkotás, vagyis nálunk is megvalósítható volna a kisgazdák többtermelésének nagy eredményére. Ezek a következők:

1. A Rott-völgyben minden tagosítva van.
2. Kitünő utja van minden egyes tanyának. A tanyák az év minden szakában szekérral, gépkocsival, sőt még kerékpárral is megközelelhetők.
3. A birtokok a folytonos osztályegyezőségi fejlődésükben nincsenek akadályozva. Itt nincs osztályegyezőség. A birtokot csak egy gyermek örökli, aki legjobb gazdának mutatkozik. A többi testvér a birtok értékének csak a felét örökli, amit a birtok örököse kifizet, illetve letörleszt. A birtokos testvérei a fejlődő német iparban találnak jó elhelyezkedést. Így módon évszázadokon át megmaradnak a kisüzemek egészen zavartalanul. Hogy tehát az egykor jómódú kisbirtokosok idővel el ne szegényedjenek, ahhoz először iparfejlesztő politika is szükséges, amely a népszaporodást a folytonos káros osztályegyezőségi eltérési.
4. Erősen kiépített szövetkezeti léttel a társulásnak, nagyüzemnek és nagytőkének összes előnyeit élvezik.
5. Nagy a műveltségük és szakismeretük. Ott minden kisgazda valóban a modern értelemben vett növénytermelő és állattenyésztő, nem pedig csupán földműves és állattartó. Mindezeket összevetve, ebből a külföldi példából megállapíthatjuk, hogy a sikeres kisbirtokpolitikához a földhözjuttatáson kívül széleskörű okoszerű agrár-, ipar- és kulturpolitika is szükséges.

Prack László dr. előadását a „Köztelek”-ben részletesen is ismertetni fogjuk, minthogy abból a hazai viszonyaink mellett is, a mi kisgazdaságaink kulturatívójának emelése céljából hasznos példát meríthetünk.

Kelemen Imre dr. hozzászólásában rámutatott arra, hogy ha összehasonlítjuk a finn földreformot a mi földreformunkkal, akkor azt látjuk, hogy a finnek sokkal nagyobb gondot fordítottak arra, hogy a termelés zavartalan menete biztosítva legyen és hogy a földreform által keletkezett kis- és törpebirtokosok kellő hitelnyújtás és gazdasági felszerelés mellett életképesek legyenek és termelni tudjanak, míg nálunk éppen a földreform pénzügyi alátámasztása maradt el. Azonkívül a végrehajtás során azt látjuk nálunk, hogy éppen abból származik nálunk a közre a legnagyobb kár, hogy a birtokos teljes bizonytalanságban él, sokszor aratás előtt sem tudja meg, hogy ő arat-e egyk vagy másik tábláján, vagy pedig a házhelyhez vagy földhözjuttatottak. Azonkívül a megváltás sokszor az okoszerű gazdálkodás és a termelés sérelmével történik.

Floch-Reichersberg Alfréd birodalmi lovag szólt fel ezután. Mint a bajor kisgazdaságok jól ismerője rámutatott arra, hogy a magyar kisgazdák példát vehetnének a bajor kisgazdától. A finn földreformot sokkal alaposabbnak és a termelés szempontjából jobbnak és hasznosabbnak tartja, minthogy ott csak annak juttattak földet, akinek a kellő anyagi ereje és felszerelése megvolt annak okoszerű megműveléséhez.

Stolp Ödön szólt fel ezután és összegezve az eddigi hozzászólásokat, ismerte azokat a nemzeti és szociális viszonyokat és körülményeket, amelyek a finn földreformot előidézték. Párhuzamot vont ezután az ottani és a mi földreformunk között. Megállapítja, hogy a finnek a termelés előbbrevitele tekintetében a földreformjuk kapcsán gondoskodtak mindazokról a körülményekről, melyek a földhözjuttatott okoszerű gazdálkodását lehetővé teszik. Csak tökéletes embereket juttattak földhöz, a gazdasági berendezéshez pedig elegendő hitelt folyósítottak számukra. Vegül a földhözjuttatottak gazdasági oktatásáról sem feledkeztek meg, mert a gazdasági vándortanítók körzetek szerint besorozva oktatják ki az okoszerű gazdálkodásra a földreform után földhözjuttatott egyéneket.

FORDSON-TRAKTOR HALTENBERGER VILMOS SZÁNT, HAJT, VONTAT
KÉPVISELŐJE: **petróleummal**
446 legolcsóbb gazdasági erőgép. A világon paratlanul elterjedve. Előrendelő referenciák a legnagyobb gazdaságokból.
Budapest, VI., Nagymező-utca 19. Telefon: Sörgőnyom: 66-15 Fordson Budapest

BÄCHER-MELICHAR gyártmányai ismét kaphatók
Ajánlatlással készséggel szolgál!
BÄCHER * MELICHAR
RUDOLF FERENC
BUDAPEST 1778
V., Vilmos császár-ut 60. sz.
Sörgőnyom: KULTUR Budapest TELEFON: 28-02 és 19-57

Székes Elemér bizottsági elnök zárta be végül a vitát, hangsúlyozva, hogy a finn földreform gazdasági célszerűségeit mi is átvehetnénk, mert nálunk a végrehajtásnál éppen a termelési érdekek szenvedik a legnagyobb hátrányt. Több tárgy nem lévén, elnök köszönetet mondva a megjelenteknek, az ülést bezárta.

Egyről-másról.

A felsőház és a gazdaképviselet.

Hírlapi közlések révén ismeretes már a kormány-nak az országgyűlés felsőházáról szóló törvényjavaslata, amellyel az országgyűlés ősi kéttáblás rendszerét kívánja helyreállítani. A főrendiház helyébe a felsőház lép s ez a törvényjavaslat szerint 1. méltóság vagy hivatal alapján jogosult, 2. választott, 3. kinevezett tagokból alakul meg. Méltóságuk vagy hivataluk alapján tagjai a felsőháznak a zászlósúrok, koronaőrök, a Kuria és a közigazgatási bíróság elnöke és másodelnöke, az ítélőtábla elnöke, a koronaügyész, a honvédség főparancsnoka, a Nemzeti Bank elnöke és a vallásfelekezetek nagyjai. Tagokat választanak a felsőházba 1. az örökös főrendiházi tagság jogával felruházott hercegi, grófi és bárói nagykorú családtagok, akik birtokuk után legalább évi 3000 aranykoronát fizetnek. Akinek doktori oklevele van, annak az adója kétszeresen számít; 2. a vármegyei és városi törvényhatóságok; 3. a mezőgazdaságnak, iparnak és kereskedelmnek, a tudománynak, a művészetnek és köznevelődésnek s általában a különböző élethivatásoknak meghatározott szervezetei és intézményei. Választható az a magyar állampolgár, aki életének 35. évét betöltötte. A választás öt évre szól. Kinevezés alapján tagjai a felsőháznak azok, akiket az államfő a minisztérium felterjesztésére kinevez. Ezeknek száma a negyvenet meg nem haladhatja. A felsőház tagjainak száma együttvéve 242.

Ezekből a rendelkezésekből kitűnik, hogy a felsőházban a mezőgazdasági intézmények is képviselet-hozhatnak. De a törvényjavaslat 19. §-nak intézkedése szerint csak az Országos Mezőgazdasági Kamarát illeti meg az a jog, hogy tagokat, még pedig hat tagot küldjön a felsőházba, akiket közgyűlésen választ. Ezenkívül a közgazdaságtudományi kar egy tagot választ és a gazdasági akadémiák is küldenek egy felsőházi tagot olyanformán, hogy a tag megválasztására mindegyik gazdasági akadémia két-két kiküldöttet választ. Ha tehát a Közgazdasági Egyetem és a gazdasági akadémiák két delegátust is a mezőgazdasági reprezentánsokhoz számítjuk, akkor megállapíthatjuk, hogy a mezőgazdaság társadalmi és tudományos intézményei mindössze nyolc taggal lesznek képviselve a felsőházban.

Sem a képviselet mértéke, sem a választásra jogosult intézmények száma nem kielégítő. Mindenekelőtt az kell kinos meglepetést a gazdaközönség körében, hogy az OMGE a felsőházi tagok küldésére jogosult intézmények közül kimaradt. Elismerjük, hasonló meglepetés érte a Gyáriparosok Országos Szövetségét is. Az egyenlő elbánást ezuttal ugy alkalmazták, hogy mindkét gazdasági érdekképviselet intézményt ajtón kívül hagyták.

Tiltakozunk az ellen az eljárás ellen, hogy abból a felsőházból, amely az értelmiségnek hivatott szerepet juttatni, éppen az OMGE-t, a gazdaértelmiségnek azt a központját hagyják ki, amelyet immár majdnem évszázados múltja a nemzeti életnek igen jelentős szervévé avatott. Az OMGE több, mint egyszerű gazdaközpont, az egy élő hagyomány s ugyazólván az egyetlen társadalmi szervezetünk, amely vonzó-körét régi kapcsolatánál fogva az elszakított ország-részek magyar gazdáira is kiterjeszti. Ez a Nagy-Magyarország testéből nőtt intézmény a magyar élet folytonosságát képviseli, minél fogva a legszorosabban hozzátartozik a jogfolytonosság eszmeköréhez. Mintha csak szabadulni akarna ettől az eszmekörtől a törvényjavaslat, amikor az ország legrégebbi szabad-társadalmi és nemzeti intézményét kizárja az alakítandó felsőházból.

Nem magyarázat az, hogy most már itt vannak a hivatalosan szervezett mezőgazdasági kamarák s ezek lépnek minden vonalon a gazdatársadalom képviseletébe mint elismert szervezetek. Nem azért létesítettük a kamarákat, hogy a szabadtársadalom történelmi intézményeit elnyomják. Tiszteletük, becsüljük őket, de az OMGE évszázados törzséhez képest azok még csak fiatal cserjék, amelyek paragrafusokból nőttek ki s nem a természetes fejlődés erejéből s még nem volt idejük kiállani az élet próbáját. Hasznos tényezőknél elismerjük őket, de nem a gazdatársadalom egyetleneinek. S feltéve, hogy nagy multakra, tradíciókra, sikeres küzdelmekre hivatkozhatnának, erősszítettük lényegesen más, mint az OMGE-t, mert a kamarákat nem kevésbé széleskörű választójog alapozza meg, mint a képviselet-házat, minél-fogva körülbelül azok választhatják a kamarák kiküldetőit, akik a képviselői mandátumokban döntenek. A kéttáblás rendszernek pedig mégis csak az volna a célja, hogy azoknak biztosítson képviseletet a felső vonalon, akiknek az alsó vonalon mind nehezebb az érvényesülés.

Távrolról sem akarunk ezzel a mezőgazdasági kamarai képviselet jogosultsága ellen érvelni, sőt még azt is megértjük, ha a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségét ugyazólván minden kiküldési jogában helyettesíthetjük velük az Országos Mezőgazdasági Kamarával, mint a gazdák hivatalosan elismert szervezetével, de hogy az OMGE ősi intézménye ne számítson ott, ahol a nemzeti értelmiség súlyát mérjük, ebbe a gazdatársadalom sohasem fog belenyugodni.

A gazdasági akadémiák küldési jogának becikkelyezése helyes és örvendetes, ám ha már az agrár-tudományosságot is szóhoz akarják juttatni, miért nem biztosítanak képviseletet a mezőgazdasági tudományos és kísérletügyi intézmények számára? Hogyan tűrheti el a földművelésügyi miniszter ennek a vezérkarának a mellőzését, amelynek tagjai között Európa-szerte ismert és tisztelt tudós férfiak foglalnak helyet!

És végül nem értjük, miért hagyja figyelmen kívül a törvényjavaslat a király által élethossziglan kinevezett főrendeket, akikben a régi joggal együtt a közgazdasági élet számos kapacitása képviselve van! A szerzett s ma is csak szünetelő jogok semmibevevése akkor, amikor alkotmányos jogot akarnak helyreállítani, kiáltó ellenmondás.

Természetes, hogy a mezőgazdasági kamarák küldési joga távrolról sem biztosítja a mezőgazdasági képviselet arányosságát s ha néhány küldési joggal többet kapunk is, ez mind édes kevés. Ott kellene látnunk a felsőházban a gazdatársadalom vezéralakjait, a szövetkezeti élet vezetőit, a tudomány és irodalom reprezentánsait nem 8:242 arányában, hanem abban a mértékben, amely a mezőgazdaság nemzeti jelentőségének megfelel. Igaz, az államfő kinevezheti a hivatások jeleseit.

Ezt a korrekтивumot azonban a mindenkori kormányok előterjesztése alapján gyakorolja, a különböző hivatásbeliek arányszámának előzetes megállapítása híján, tehát minden korlátozás nélkül. A törvényjavaslat csak annyit mond, hogy a kinevezéseknél figyelemmel kell lenni arra, hogy a törvényen alapuló szervezet hiányában egyelőre nem képviselt fontosabb élethivatások legalább egy-egy taggal, lehetőség szerint, képviselve legyenek. Ebben a rendelkezésben az arányos képviseletnek semmiféle biztosítéka nincs, ellenben adva van benne a lehetőség arra, hogy a kormány a kinevezési jog gyakorlásánál az élethivatásokban, sőt az értelmiségi és a társadalmi fokokban is szabadon válogathasson ahhoz képest, hogy mit tanácsol a politikai célszerűség. Hogy pedig mi a célszerű, azt mindinkább a politikailag hatalmasabb képviselőház fogja a tőle függő kormányoknak diktálni.

Ez csak ok arra, hogy az országos intézmények küldési jogán alapuló képviselet kiterjesztését kívánjuk.

Megegyezés a répatermelők és a cukorgyárak között.

Bud János dr. pénzügyminiszter a nemzetgyűlésen egy interpellációra adott válaszában nagyérdemű nyilatkozatot tett a cukorrépatermelők és a cukorgyárak között hosszas tárgyalások után létrejött megegyezésről, amelyet az új cukorvám életbeléptetésének előfeltételül kötött ki.

Abból indult ki, hogy világszerte nagy cukorfeleslegesség mutatkozik, a kormánynak védelmeznie kell a hazai répatermelést és cukoripart a külföldi versennyel szemben. Az új vámtarifában megállapított 26 aranykoronás vám teljes összegében való életbeléptetésére, ami súlyosan érintené a fogyasztást s amit a cukorgyárak követeltek, nézete szerint nincsen szükség, ellenben hajlandónak nyilatkozott q-kint 19 aranykoronás vám életbeléptetésére, ha az e vámvédelemből származó előnyt a gyárak hajlandók a répatermelőkkel méltányosan megosztani. E kérdés körül hosszas egyezkedési tárgyalás indult meg egyfelől az OMGE és a mezőgazdasági kamarák, mint a termelők képviselői, másfelől a cukorgyárosok egyesülete között, amelynek során különösen Hadik János gróf képviselte nagy eréllyel a termelői érdekeket, mint erről lapunk hasábjain már ismételt-számoltunk.

Most végre létrejött a két fél között f. hó 10-én este csaknem minden pontra nézve a teljes megegyezés, amelyet a pénzügyminiszter a következőkben ismertetett: A kormány métermázsánként 19 aranykoronás vámot fog életbeléptetni, aminek ellenében a gyárak kötelezettséget vállaltak, hogy visszamenőleg és métermázsánként 36,500 koronás árat fizetnek a termelőknél az 1924. évi termésű cukorrépaért, a jövőre nézve pedig minimális átvételi ár gyanánt métermázsánként 255 aranykoronás árat biztosítunk a termelőknél, szemben a gazdák követele 260 aranykoronás minimális árral. Ezenkívül megmaradnak az eddigi alapon a répatermelési szerződésekből szokásosan kikötött mellékszolgáltatások (szélet, melász, cukor stb.) s ezenfelül a gyárak prémiumot is biztosítanak a termelőknél a londoni cukorárakuláshoz képest, még pedig 20 shillinges alapon, míg a gyárak eredetileg 23 shillinges alaptól kívánták kiindulni.

Csak két pontban nincs még teljes megegyezés. A cukorgyárak ugyanis a londoni árakulással kapcsolatos, fokozatos kedvezményből ki akarják zárni a husz holdon aluli termelőket, amihez a pénzügyminiszter nem járulhat hozzá, mert általános mezőgazdasági érdek, hogy a cukorrépatermelés a kisebb gazdák körében is elterjedjen s viszont minden termelőnek egyforma elbánásra van igénye. A másik ütközőpont az, hogy a cukorgyárak az 1924. évi termésű répaért csak azoknak a termelőknél akarják a 36,500 koronás árat megadni, akik nem indítottak velük szemben pert. A pénzügyminiszter — igen helyesen — arra az álláspontra helyezkedik, hogy a gyárak által visszamenőleg vállalt répaár mindenkit megillet, tehát elsősorban valamennyi cukoralapon szerződött termelőt, a bíróságnak kell döntenie. Világos tehát ebből, hogy a pénzügyminiszter a 19 koronás vámot csak akkor lépteti életbe, ha a cukorgyárak ezt a két méltánytalan követelésüket elejtik, ami minden valószínűség szerint meg is fog történni.

Kijelentette még Bud János dr. pénzügyminiszter, hogy a fogyasztók érdekeinek védelmére a vámemeléssel egyidejűleg — a népszövetségi főbiztos hozzájárulásával — a kincstári részesedést négy aranyfillérrel leszállítja, így tehát a cukor fogyasztói ára nem fog lényegesen megrágnulni. A termelők érdekében pedig érvényesíteni fogja a pénzügyminiszter befolyását abban az irányban, hogy a folyósított előlegek elszámolásánál a gyárak a lehető legnagyobb méltányosságot tanúsítsák s ne tegyék ki a termelőket gazdasági lehetetlenüléssnek.

Az OMGE f. hó 19-iki igazgatóválasztmányi ülése lesz illetékes a gazdatársadalom álláspontját a nagy

WD-TRAKTOR

VEZÉRKÉPVISELET

„LIGO“ R.-T.

BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-UTCA 31.

TELEFON: 184-11

Sürgőnyelme: LIGORT, BUDAPEST

KERESÉK ÉS TANKRENDSZERŰ
25 ÉS 50 LŐERŐS TRAKTOROK
80 LŐERŐS MOTOREKÉK
SZÁNTÁSRA VONTATÁSRA HAJTÁSRA
NEHEZ TALAJOKRA IS EGYARÁNT ALKALMAS
TARTÓS, ÜZEMHIZTOS NÉMET GYÁRTMÁNY
PÓTALKATRÉSZEK 1752 JAVÍTÁSOK

WD

**Fordson petróleum
motorolaj
motorbenzin**

Speciális minőségben

„STEAU“
Kőolajkereskedelmi R.-T.

Budapest, V., Nádor-utca 8.

Telefon: 194-38, 194-39
Távíráti cím: Petrosteg

fáradozás árán létrehozott egyezséggel szemben hivatalosan kifejezésre juttatni. Amnyit addig is megállapíthatunk, hogy Bud János dr. pénzügyminiszter a répatermelő gazdák teljes elismerését és háláját érdemelte ki, amiért jogos ügyüket magáévá tette. Ugyiszintén köszönet és hála illeti meg azokat a férfiakat is, akik időt és fáradságot nem kímélve, szívós kitartással barcoltak a gazdaérdekekért. Ha nem is tudták a gazdaálláspontot az egész vonalon diadalra segíteni, kétségtelenül nagy eredményt értek így is el. Hogy pedig többet elérniük nem sikerült, az a cukorgyári érdekeltség sajnálatos rövidlátásán és a répatermelés érdekeivel szembe való makacs elzárkózásán mult. Biztosra vesszük, hogy az a szűk látókörű politika és szűkkeblűség, amely a gyárak részéről a tárgyalások során megnyilvánult, rövidesen nagyon meg fogja magát boszulni rajtuk, mert ha a kedvüket vesztő gazdák korlátozzák vagy abbahagyják a répatermelést, annak a gyárak is, de a közérdek is csak kárát látja.

A mezőgazdasági hitel kérdése.

Írta: Krúdy Ferenc.

II.

A föld hozadéképessége arányban áll a reáfordított tőke nagyságával s hogy a munka és tőke kívánt kooperációját az agrikultur termelés terén is biztosíthassuk, minden zsilipet meg kell nyitnunk a liquid-tőke előtt.

Mint előbb mondtunk, a helyi szövetkezetek 35-36%-os kihelyezési kamatlába tovább fenn nem tartható. A kamatláb eme túlzottan magas volta úgy a központnak, mint a helyi szövetkezeteknek tulajdon nagy rezsie-költségeiben bírja magyarázatát. Kétségtelen, hogy a központ adminisztratív költségeinek nagy része az ellenőrzés decentralizációja esetében jelentékeny részben csökkenni fog, egyrészt a kiszállások feleslegessé válásával, másrészt a tisztviselői létszám kívánatos apasztása következményeként. A központ garanciális szerepének 3%-os megterhelésén túl nem szabadna jelentkeznie, egyébként amikor a helyi szövetkezeteknél a hitelkerőhöz jut, a kamatláb oly magassá lesz, hogy a nyújtott hitel már gazdaságosan nem használható. A helyi szövetkezeteknél ma úgy áll a helyzet, hogy a legerősebb rezsie-költségek mellett is legalább 50 millió üzletrésztőkének a jelenlétére van szükség ahhoz, hogy 35%-os kihelyezési kamatláb mellett az ünfennartás valahogy biztosítható legyen. Ez okból kell minden áron az üzletrésztőke erőteljes növelésére és inmentul a betétgyűjtésre is törekedni mindaddig, amíg a szövetkezetek kamatlába legalább 24-25%-ra száll alá. Ez is csak a szorosan vett legközelebbi időkre vonatkozhatik s a legalsó határt a kommercialis bankok betéti kamatlába szabhatja meg. A túlmagas kamatnak csakis kifejezett rizikónál van valamelyes jogosultsága s meggondolandó az a körülmény is, hogy a szövetkezeteknél a hitel igénybevételekor jelentkező hitelkerők nagy része még nem is tagja a szövetkezetnek s a lejegyezni kívánt üzletrésztőke sincs meg, hanem az a hitel folyósításakor vonatván le, egyelőre a vállalt adósság további megterheléseként jelentkezik, vagyis éppen akkor vonatik el az adós forgótőkéjéből, amikor az önmaga is idegen tőke befektetésére szorul.

A nyugati államok jegy kibocsátó bankjainak struktúrája tisztán a kereskedelem és ipar érdekein nyugodott és ugyanez volt az alap a magyar bankhálózat kiépítésénél is. Ezek hitelrendszere majdnem kizárólagosan a váltójog gondolatkörén nyugodott; ami természetes is. E hitelrendszer előnye éppen lényegében van, vagyis kommercialis természetében. A kereskedő a vállalt hitelen árut vesz, a tőkét a lejáratú idő alatt esetleg többször is megforgatja, a

tőkét az áru eladásából, a kamatot pedig árdifferenciából, tehát a piaci konjunkturák kihasználásából fizeti. A mezőgazda hitel felhasználásában jóformán minden hozadéképítő elem jelen van, csak éppen a spekulatív elem a legkevesebb. A befektetett tőkének pénzértékre való visszaváltása legtöbbször természeti tényezők eredménye s a kamatot nem árdifferenciából, hanem járadéktermészetű jövedelmekből fizeti. Tény, hogy a mezőgazdaság intenzív irányban való fejlődésével az agrárhitel is mindinkább kommercialisodik, azonban a magyar extenzív viszonyok között, ahol a merkantil- és agrárhitelnek egymástól való eltérése gyakorlati hatásaiban oly lényeges különbségeket mutat, oly hitelalakzatra kell törekednünk, mely a mezőgazdaság igényeinek és természetének megfelel. A jegy kibocsátó bank váltójogi formáságainak alkalmas közvetítés útján való megkerülésével a mezőgazdát minél közelebb kell hoznunk a központi hitelforráshoz. Ez annál inkább jogosult kívánság lehet, mert a mezőgazda személyi, vagy mondjuk üzleti hitelénél reálértékeket is nyújt fedezetül. A mezőgazdasági hitel követelménye az, hogy minél inkább közeledjen a hosszabb lejáratú és a hitelező részéről felmondható hitel alakjához; csak arra az időre s oly mérvben nyujtassék, ameddig és amily összeg erejéig szükség van rá.

Ez a folyószámlahitel formája. Lényege az, hogy a hitelkeresőnek megszavazott hitelösszeg erejéig folyószámla nyitattik, mely után a tényleges igénybevétel idejére fizeti a kamatot. Semmi sem lehet annyira a takarékoság kifejlődésére, mint az a tudat, hogy a tartozás bármely napon és összegben csökkenthető. Ismerjük a multból, hogy a magyar kisbirtokos minden eszközt és alkalmat megragad arra, hogy tartozását csökkentse s munkaerejét teljes mértékben megfeszíti, ha tudja, hogy minden legkisebb befizetés enyhíti a tartozás kamatterhet is. A kisbirtokos hitelénél a jelzáloghitellel szemben a személyi hitel lép előtérbe, mert nemcsak földtulajdonos, hanem vállalkozó és munkás is egyuttal. Jövedelmének jelentékeny része fuvar- és munkavállalkozásokból adódik ki és folytonosan ki- és befolyó pénzüsségekről lévén szó, a szövetkezet nagy pénzforgalmat ér el s minden időben ismeri adósának személyes és gazdasági viszonyait; tud közvetlen hatni az adóra, ami a szövetkezeti életnek lényege és eredményességének feltétele.

A ma rendelkezésre álló csekély tőkekészletek mellett a mezőgazdasági célok érdekében is áll az, ha a kihelyezett tőke azonnal visszafolyik, mihelyt a munkával való kooperatív teendőit elvégezte; befizettetik újra a szövetkezetnek, hogy az a következő hitelkerőnél ismét kihelyezhesse. Ugyanez közérdek az, hogy ha az adósnál bármily kisebb tőke gyűlemlik fel, ne heverjen nála a lejáratig gyümölcsözetlenül, hanem álljon rendelkezésre a szövetkezetnek további kihelyezésekre. A mai viszonyok között a kisebb gazdasági egzisztenciák köréből a betétgyűjtés is csak így remélhető.

Tény, hogy a szövetkezetek részéről — mindaddig, amíg a betétképződés jelentékenyebb mérvben meg nem indul —, a folyószámlának a váltóhitelrendszer kereteibe való beillesztése bizonyos nehézségekbe fog ütközni, mert a csekély tőkével rendelkező szövetkezeteknek a szükséges tőkéről reskompt útján kell gondoskodniuk. A vidéki kommercialis bankok azonban alkalmazkodva a jelen gazdasági élet viszonyaihoz, az u. n. hetipénzeknél megkezdve az utóbbi években már gyakorolják ezt az üzletágot a kereskedő közönség teljes melegegedésére s ha a reskompt-hitel nyújtó központi nagybankok üzletpolitikája mellett ez átmehetett a gyakorlatba, kétségtelen, hogy az Országos Központi Hitelszövetkezet is megtalálhatja a megoldás módjait. A mezőgazdasági termelés igényeihez való alkalmazkodás éppen rendeltetésénél fogva első kötelessége a magyar hitel-szövetkezeti rendszernek, ha hivatását betölteni és

célját elérni akarja. A központi hitelforrás szempontjából sem kifogásolható, mert az 1898. évi XXIII. t.-c. 23. §-ában lefektetett az az előjog, hogy a szövetkezet követelése végrehajtásánál előnyös tételként kezeltek s a szövetkezeti tagok ötszörös vagyoni felelőssége e kihelyezéseket bonítás szempontjából a kommercialis hitelek fölé emeli.

Egyébként is éppen a mezőgazdasági hitellel kifejlesztése érdekében előbb-utóbb át kell térnünk a francia „kredit agricole” eszméjének az átültetésére. A bevetett terület várható termése, a holt- és élőfelismerés zálogjogi biztosítékul való lekötése a magyar viszonyok között is alkalmas lehet. A szövetkezeteknél és a vidéki bankoknál máris kifejlődött a gyakorlatban, hogy a hitelkerő biztosítékul állatainak járulékelével szolgáltatja be. Ugyanez hasonló jellegű nyer az engedélyezett, de végre nem hajtott jelzálogi biztosítás engedélyokirata is, mely legtöbbször a telek-könyvbe való feljegyzés nélkül hever az intézet pánccszekrényében a nyujtott hitel visszafizetéséig.

Tény az is, hogy a folyószámla a legkisebb összegű hitelezési formája lévén, a mezőgazda személyi hitelét is csak szűkösen elégítheti ki. Oly kölcsönök felvételére, melyek televásárlásra s hosszabb idő multán visszafolyó befektetésekre szolgálnak, már nem alkalmas és e szükségletek kielégítésére a hosszú lejáratú jelzáloghitel új alakját és feltételeit kétség-telenül minél hamarabb meg kell oldani. Bár éppen az eladósodás aggodalmait a mai általánosan magas kamatviszonyok mellett ellene szólnak, a magyar viszonyok tökeszegénysége mégis a külföldi tőke bevonására kényszerít, ami viszont reábiztosíték nélkül meg nem történhet. E tekintetben a követelmény inkább az, hogy a hosszú lejáratú jelzáloghitel és a rövid lejáratú perszonálhitel ugyanegy hitelforrás kezében koncentráltsák. Egyrészt azért, mert a kétféle hitelező, féltven egymástól érdeket, az időelőtti hitelmegvonáshoz vezethet, másrészt nemzetpolitikánk érvényesülése miatt is. Ha a jelzálogos hitelező árvereztet, további szolgáltatóképességében tönkreteszi az adóst, ami a személyi hitelt nyújtó intézmény követeléseit semmisítheti meg. A nemzetpolitikai vonatkozásokat tekintve, bő tapasztalatokat szerezhetünk az erdélyi román bankoknak a magyarság deponenciáját eredményező tervszerű hitelpolitikájától, melyet a két hitelalakzatnak egy kézben való tartása útján értek el azzal, hogy teljesen gazdasági uraivá lettek a falusi gazdaságnak. Nemzeti politikánk érdekében a magyar falu és a két hitelalakzatot kezében tartó szerv között a legerősebb lelki kapcsolatnak kell fennállania. Egyébként is a szövetkezetek természetéből folyik, hogy a szövetkezeti hitelnek ki kell terjeszkednie az adós egész gazdasági életére; ezt követelik egy a közzgazdasági, mint a szociális és nemzeti szempontok.

Ugyanezek az érdekek követelik azt is, hogy közelebbi megfontolás és cselekvés tárgyává tegyünk a hitelszövetkezeti hálózatnak az ipari vidékekre olytén kiterjesztését, melynek útján a társadalmi réteg bevonása is lehetővé válna. Lehetetlen, hogy a nemzeti létkérdések iránt fogékony korunk ne siessen kihasználni azt az erőt, amely a gazdasági szervezet eszközeiben kínálkozik.

Azonkívül, ha a mezőgazdasági hitel kérdését gyökeresen rendezni akarjuk, nem lehet kitérnünk a raktárszövetkezetek problémájának újra való felvételére elől sem. A multban történt kísérletek leginkább az irányító és hitellel ellátó központi szerv hiányán törtek meg. Ma a Futurában rendelkezésre áll az az intézmény, mely a hitelszövetkezeti hálózattal kellő korrelációba hozva egyenesen predestináltatik a kérdés megoldására. Egyébként a jogosulatlan spekulációt, melyet a hitel felszázados szerveztlenségettel urra a mezőgazdasági termelés felett, a való-ságban visszaszorítani nem fogjuk tudni. A zöldhitel uzsorája ma is divik erősen, a két héttel előbb való

CHINOIN gyógyszer- és vegyszertéri termékek gyára r.-t. **UJPEST**

Telefon: 163-36, 133-54, 85-30

Mezőgazdasági osztály

Rügyfakadás után permetezze GYÜMÖLCSFÁIT!

MONILIA (gyümölcspenész) ellen: SULFAROL

ALMAMOLY ellen virágzás után: ARZOLA

A vértetű terjedését meggátolja:

ALMOLA

Minden sebhelyet, különösen az almafáknál be kell tapasztani!

Mezei egér irtására: **ARVALIN** foszforpirula.

aratás előnyeit sem fogjuk tudni másként kihasználni, sem megakadályozni a mesterséges áralakító machinációkat, melyek közgazdasági romboló hatásai olyannyira ismeretesek.

NÖVÉNYTERMESZTÉS ÉS MŰTRÁGYÁZÁS.

Rovatvezető: Gyárfás József.

Mit vessünk az árpa és zab helyett. *)

A „Köztelek” 13-ik számában: „A tavaszi vetés” címen megjelent közleményhez röviden hozzászólva jobbnak tartom a magbúkkönyvet — ürmértékkel mérve — 8—10% zab- vagy árpa keverékkel vetni, mert a búkkönyvnek erre a gyámnövényre nagy szüksége van. A gyámnövény arra való, hogy a búkkönyv felbírjon arra kapaszkodni, mert ennek híján lefekszik a földre s ha aratás körül eső éri, nagyon sok mag ki fog csirázni. A termést is fokozhatjuk ezzel, mert sűrűbben vetve, nem fog az annyira összefolyani, hogy az egész tábla szinte egy zárt egészet képezzen, mivel a gyámnövény fenntartja s a levegő az alját is jobban éri. Aratáskor feltétlenül könnyebb a kevert búkkönyv munkája s mivel a rend vagy a marok lazábban áll, hamarabb kiszárad s rakható az össze.

Magtárban a búkkönyv és zab szétválasztása külön munkát nem igényel, mert csépléskor az osztályozó-hengeren áteresztve, csaknem tisztán kapjuk külön a búkkönyvet s külön a zabot az apró és tört búkkönyv-szemekkel, mely együtt feltakarmányozható.

Kevésnek tartom a kisholdankinti 20—30 kg. vetőmagot, én kat. holdankint a fenti arányú keverékből 70—80 kg.-ot vetek s eddig nem tapasztaltam, hogy a sűrűség a terméshozamot csökkentette volna.

A fenti cikkben ismertetett búkkönyvön kívül egy másik növényünk, amivel az árpát és zabot részben pótolhatjuk a *seprőcirok*, melynek termelése hazánkban régebben eléggé el volt terjedve, ma azonban, tekintve költséges termelését és kevésbé keresett-ségét, kevés helyen találjuk meg azt. A háború előtti években termelt cirokszakálnak csak egy részét dolgozta fel a hazai ipar, nagyobb része a tengeren túlra ment s volt esztendő, amikor az amerikai kereskedők egymásra licitálva, soha nem remélt árakat fizettek a cirokszakállért. A szakáll fedezte a termelési költségeket, a mag a gazdaságban pótolta a malacoknál az árpát, lovaknál a zabot, baromfielésnek is szívesen vették, míg megdarálva a tehének és hizók takarmányozásánál is szerepelt, így módjában volt a ciroktermelő gazdának az esetleg jobban keresett zab, vagy ipari árpából többet értékesíteni, mely többlet a cirok javára volt könyveendő.

A cirokszakál, mint ipari növény, ma is egyike volna azoknak a mezőgazdasági termékeknek, amelyet főként kivitelre célra azt hiszem, ma már gazdaságosan termelhetnénk.

Kétségtelen, hogy a ciroktermelés költséges, mert a többszöri kapálás, egyezés, fáttyalás, majd szedése, fejtése és szárítása sok kezierőt kíván, különleges berendezésre (magfejtő, szárítókamra, prés) van szükség, hogy piacképesse tegyünk, de gondos körültekintéssel, gazdai érzékkel ezt a termelési költséget némileg csökkenthetjük. Így a kapálását végezhetjük — 80 cm. sortávolságra vetve — lókapával, mely után kézikapával már csak nagyon kevés igazítani való marad. Hogy az első kapálást minél hamarabb megadhassuk neki, amíg a gyom el nem nyomja, ajánlatos a vetőmag közé néhány százalék árpát keverni, hogy ez — mivel hamarabb kikel, mint a cirok — mutassa a sorokat, amikor azok még gyengén látszanak, így a löveztető s a kapatarató biztosabban megy azok között. Az osztályozást (I., II. oszt. görbe) végezzük a szedéssel egyszerre. Amikor a

*) Hozzászólásokat szívesen veszünk.

Szerk.

cirokszakált levágjuk, ha már egyszer kézben van, mindjárt a megfelelő osztályba soroljuk, így a tábláról már osztályozva kerülnek be a kévék, ennek külön munkája eszik. Fejtéskor az egyes markokat, amint azt már lefejtve, az etető hátra adja az asztalra, azonnal kössük össze, hogy a már marokba szedett cirokszakál többé össze ne kuszálódjon. A kötőzósztalhoz, tehát annyi munkást állítsunk, hogy azon a szakál össze ne torlódjon. Két etető után 6 lány ezt rendszeren el tudja végezni.

A ciroktermelésre annak munkáira nem akarok részletesen kitérni, ezeket megtaláljuk az erre vonatkozó szakkönyvekben, csak azt akarom még itt felemlíteni, hogy akinek nincs meg a szárítóberendezése, ne ijedjen meg annak építésétől, elvégezheti azt házilag a lehető legkisebb költséggel.

A cirokfejtéshez feltétlenül fedett helyiség kell, mert november—december hónapokban állandóan csapadékos napok vannak, szabadban ez a munka el nem végezhető (esőtől a levágott cirokszakált különben is védenünk kell). Megfelel, erre a célra a fedett kocsi, gép, gulyaszin, ha ott a fejtőgépet s az azt hajtó erőgépet, vagy járgányt felállíthatjuk. Szárítókamarának berendezetünk egy esetleges üresen álló cselédlakást, istállórészt stb. (Nálam pl. a fedett egyoldalon befalozott gulyaszinben fejtünk s annak egyik végén befalozva van a szárítókamara.) A szárítókamara-berendezést szintén elkészíthetjük házilag. Oszlopokra erősített fenyőlécekből készítjük el az állványokat, beépítünk egy jókora buboskemencét, melynek füstvezető csövét az állványok alatt elvezetve visszük a kéménybe. Egyszóval, aki cirokot akar termelni, azt ne tartsa vissza ettől a szándékától az a körülmény, hogy nincs meg a berendezése hozzá, ezt minden nagyobb befektetés nélkül elkészítheti.

A cirok élelmes növény, ha már kikelt s meg erősödött a szárazságot jól állja. A talaj termőerejét igénybe veszi ugyan, de a gyomokat elnyomja, a föld tiszta marad utána, tarlóját ősszel megszántva tavaszi kalászosoknak elég jó előveteménye. Április első felében vetjük, kat. holdankint 10—14 kg. vetőmagot számítva. Vetőmagul csak megbízható olasz eredetű vagy utántermelt magot vegyünk.

Egy másik árpát és zabot pótló növényünk lenne a *pohánka, tatárka*, amely darálva mint abraktakarmány etethető. Összes növényeink között ez az, amelyik a legmostohább körülmények között a legsoványabb földön is ad termést. Ezzel nem azt akarom mondani, hogy csakis így vessük, és csakis későn, tarlóba, mert a rendes művelést és a májusi vetést — rövid tenyészideje lévén — nagyon is meghálálja. Hosszu ideig tartó bőséges virágja a méheknek kitűnő levegője akkor, amikor már az akác elvirágozott, a rét lekaszátott s a tisztességgel még messze van. Magja mint takarmány pótolja sok esetben az árpát. Korán lekerült őszi takarmányrozs, vagy árpa után, ha jó munkát adhatunk neki, tarlóba vetve is rendes termést ad. Szárazságot jól állja. Vetőmag-szükséglete kat. holdankint ritkább sorokba vetve 40—45 kg. Szegletes magját meghántva, mint kását, helyenkint az emberek is szívesen eszik.

Ezekkel a növényekkel pótolhatjuk az árpát mint abrakot, az árpa- és zabszalmát, töreket azonban nem, ennek pótlásáról szalastakarmányok természetével gondoskodjunk.

Tiszatárján.

Kováts János
urad. intéző.

GAZDASÁGI ROVARTAN.

Rovatvezető: Jablonowski József.

A borsózsizsik.

A borsótermesztésnek igen nagy akadálya, hogy a sik, melegebb éghajlatú vidéken, a borsó erősen megsziszikesedik.

A Selecta Magtermelő R.-T., mely a borsó termelésével nagyban foglalkozik, — hiszen évente 3000 hold területen termesztünk, illetve termesztetünk

borsót — fontos megoldandó feladatává tüzte ki, hogy a borsózsizsik életmódjának megismerését, az ellene valló védekezés lehetőségének megoldását megtalálja és hogy a forgalomban lévő, s az általunk természetett különböző borsófajtáknak a zsiszikkal szemben való ellenállóságát megfigyelje.

A borsózsizsik életmódjáról tudjuk, hogy a bogár a borsó virágzásakor rajzik és fejletlen hüvelyekre rakja tojásait. A tojásból kikelő lárva (kukac) befurakodik a hüvelyen át a kis magba, itt, ha teljesen megnőtt, bebábozódik és végül bogárrá fejlődik.

Kétévi beható, lelkiismeretes megfigyelés alatt szintén tapasztaltuk a zsiszikkal ezt az életmódját, amely szerint a bogár a petéit a fejletlen hüvelyekre rakja és lerögzíthetjük, hogy a petelerakás legfeljebb kétnapos hüvelyre) történik.

A borsókeresztéseinken a mesterséges megtermékenyítés után 4—5 nap múlva átvizsgálva és a sikerült keresztződésű hüvelyről a szigetelőlt eltávolítva, egyetlen egy esetben sem találtunk zsiszikes magot. Tehát a 4—5 napos hüvely már igen erős arra, hogy a petékből kikelő lárva azt átfurja. *)

Ezenkívül azonban tapasztaltuk egy újabb, eddig még nem hallott tulajdonságát a bogárnak. Azt véljük, hogy ebből egy újabb védekezésmódot lehet megállapítani.

A bogár a rajzás alatt lepi el a borsóvirágot és a félig nyíló bimbón, ott, ahol a vitorlák egymásra hajlanak, a virágot lerázza, az így keletkezett nyílson bemászik és a valószínűleg ebben a pillanatban termékenyülő virág belsejébe rakja petéit. Valószínűleg ebben a pillanatban termékenyülő az azért mondom, mert az ilyen állapotban lévő bimbók még nem termékenyültek, éppen ezeket szoktuk keresztözésekhez felhasználni. A zsiszik tehát ezzel maga is termékenyít, amennyiben a legtöbb esetben már a vitorlák megrágásánál a porzókat is éri, melyek ezáltal kipattanva, a bibére hullatják porukat.

Ebből a tényből kiindulva, megmagyarázható egy másik, eddig szintén vitás kérdés, t. i. hogy vajon szó lehet-e borsónál az idegen megtermékenyülésről? Már Mendel gondolt arra, hogy a zsiszik korcsosítást idéz elő és a mi tapasztalataink szerint ez valóban áll is.

A zöld *Express* és az *Eclips* borsószemek között gyakran található sárga, illetve a sárga és zöld közti átmenetű magszin. Véleményünk szerint ezt a zsiszik okozza és ez nem más, mint zsisziktől okozott korcsosodás. Jablonowski a „Köztelek” 1924. május 15-én megjelent „Közös felelet sok zsiszikkáros embernek” c. cikkében így ír: „Érdekes, hogy a zöldborsó annál zsiszikesebb, mennél több benne a fehér szín (idegen vér?).”

A zsiszik a mi vidékünkön főként a korai fajtákat támadja meg, mert virágzásuk ideje rendszerint összeesik a zsiszik első legerősebb rajzásával. *)

E korai fajták virágzásidejének kezdete általában május 9. és 15-e közötti időre esik. A késői fajták már kevesebbet szenvednek a zsisziktől, sajnos, ezek a késői fajták az Alföldön éppen késői érésükkel fogva nem válnak be. Ezeknél tehát a zsiszikkal említett fertőző munkája, ritkán és nehezebben tapasztalható. Annál inkább azonban a korai fajtáknál. *)

*) Ez — engedelmet kérek — igen szűlfinom megfigyelés. Láttam bizony zsiszikeket — majdnem zsiszikeket mondtam, amely bizony teljesen nagyra, hatalmasra nőtt „Amerika csodájára” tojt mindaddig, amíg hüvely fejlődésének első, innesső felén volt. Látható friss, még egészen sárga tojás már a fakuló hüvelyen is, de hogy vajon ebből ki bír-e még fejlődni a zsiszik, az más rovásra tartozik. *Jabl.*

*) L. az előbbi megjegyzésemet. *Jabl.*

*) A borsózsizsiknél első rajzáról nem beszélhetünk, mert csak egyszer rajzik, lévén évenként csak egy nemzedék és a tavasszal, amikor a borsó korábban-későbbben — virit, egyszerre s az összes telelőhelyéről, még a szomszédoktól is összeverődhetik a nyílmi kezdő borsóvirágon. *Jabl.*

*) Nagyon régen, amikor a boldogult emlékü *Cserháti Sándor* még tanár és kísérletügyi ember volt, tehát a múlt század 90-es évek derekán, vetett 6 Magyaróvárt kedvemért már február végén kezdve kéthetenként többfajtájú borsót, hogy lássuk, lesz-e ezeknek a termésében különbség, ami a

A PETRÓLEUMÜZEMÉ

FORDSON

TRAKTOR

a gazda univerzális erőgépe!

egyszerű gazdaságos megbízható

FORD-AUTOMOBILOK, FORDSON-TRAKTOROK
AUTORIZÁLT KÉPVISELETE:

HAHN ARTHUR ÉS TÁRSAI

BUDAPEST, VIII., ÜLLŐI-UT 52/B
Sürgönyeim: CASE BUDAPEST 225 TELEFON: József 62—53

CHINOIN

GYÓGYSZER- ÉS VEGYÉSZETI TERMÉKEK GYÁRA R.-T.
Telefon: 163—36, 138—54, 85—30

UJPEST

Malacok hélférgessége ellen:

Az összes hélférgeket néhány nap alatt biztosan elpusztítja és elhajtja.

Egyszerű a kezelés!

1/2—1 kg. élőállatsúly értékével meggyógyíthatja malacait.

Megrendelésnél az állatok testsúlya megjelölendő!

Csak sértetlen Chinoin-plombával ellátott doboz eredeti!

Miként említettem, a zöld *Express* és *Eclips*ben gyakran található sárga és átmenet a sárga és zöld közti magzin, melynek magyarázata a mi feltevéseink szerint a következő: A zöld *Express*, *Eclips* virágzás ideje egybeesik a sárga májusi és *Caractacus*-borsókkal, így tehát a zsiszik egyik bimbóról a másikra szállva, közvetíthet idegen port, mely által korcsosítást idéz elő. Minthogy pedig a borsómag színének öröklődésében a sárga szín az uralkodó, azért az az „idegen vér“ a zöld borsónál már az első évben jelentkezik feltűnően és ezek az így jelentkező sárga foltos szemek a tapasztalat szerint sokszor jóval zsiszikebbek, mint a tiszta zöld szemek.

Ugyanaz tapasztalható a sárga májusi és a *Caractacus*-borsóknál, mikor is ezeknél a második, harmadik évben a zölde színű szemek kezdenek jelentkezni.

Az egyes fajták ellenálló természetének megfigyelésére külön kísérletet tettünk, mely azt mutatta, hogy minél gyorsabban virágzik el valamely fajta, annál kevesebb benne a zsiszikkár.

Fruhvirth szerint egy borsónövény teljes elvirágzásához kell 14–16 nap.

Kísérleti fajtáink közül kettő ennél az időnél két nappal rövidebb idő alatt virágzott el és bennük a zsiszikkár legkisebb volt.

Az alábbi táblázat a megtett kísérlet adatait szolgáltatja:

száma	A b o r s ó		A virágzás		Nap	Zsiszik %
	f a j t a		kezdele	vége		
277.	<i>Express</i>	-----	V. 13.	V. 25.	12.	3
286.	"	-----	V. 15.	V. 29.	14.	8
226.	"	-----	V. 14.	V. 29.	15.	17
290.	"	-----	V. 13.	V. 29.	16.	72
313.	<i>Caractacus</i>	-----	V. 15.	V. 30.	15.	20
244.	<i>Bountiful</i>	-----	V. 17.	V. 29.	12.	2
218.	Máj. sárga	-----	V. 14.	V. 28.	14.	9
271.	<i>Aldermann</i>	-----	V. 22.	VI. 9.	18.	2
274.	<i>Senator</i>	-----	V. 24.	VI. 9.	16.	1

A kísérleti 4 *Express* közül tehát a 12 napig virágzó 277. sz. észrevehetően kiválik a többi közül; ugyancsak ellenállóbbnak mutatkozik az egynéhány nappal későbbi *Bountiful* is, mely fajta egyáltalában, még nagyban való természetkor is a zsiszikkárnak nagyon ellenállóknak bizonyul be.

A 271. és 274. számúak már jóval későbbi fajták, ezekben alig van zsiszik okozta kár.

A feldolgozott anyatóveink között a zsiszikkesség eddigi számításaink alapján 0–100% között ingadozik, a nagy számok főként a *Viktória*-borsónál fordulnak elő.

Egy másik kísérletünk arra irányult, hogy a zsiszikkárga magvak milyen mértékben csirázthatók? Hat esetben végzett kísérlet azt mutatta, hogy a zsiszikkés magvaknak 9–21%-a csirázik. Teljesen

zsiszikkesség mértékét illeti? Sajnos, a különbség a még megérő összes borsófajtánál nem volt lényeges. Egy kisebb szemű, zöldszínű borsófajta, amelyet most néhány éve ismét Ürményben (Nagysurány mellett) találtam meg, szinte teljesen zsisziktól mentes volt, még pedig annak összes kora vetése: lett legyen a korai, avagy kései. Vetett kedvemért *Baross* László is több időszakban borsót, *Viktóriát* és sok cifranevű zöldeket is. Amde ez a kísérlet sem igazolta azt, hogy a korai vetésű kevésbé fertőzött volna a későbbi — ismétlem — a természet szemponjából még használható — borsónál. Ez talán természetes is. A borsózsizik ama rovarok közé tartozik, hogy egyenként, tehát lassan tojik, mint akár a kakuk, amelynek sokáig kell várni, míg egy-egy tojása annyira kifejlődik, hogy azt lerakhassa. Ez persze nem zárja ki azt, hogy egy-egy nagyobb hüvelyre egymásután esetleg több zsiszikkogár ne tojjék, ha az — kedvére való fajta. *Jabl.*

hasznavehetetlen csak az a mag, amelynél a zsiszik éppen a csirahely táján bujt ki; a mag oldalán, vagy a hátán rágott zsiszikklyuk ellenére is a mag ki-csirázik.

A védekezésközvetítést, amellyel sikerülne a zsiszikkét a virágzás alatt elpusztítani, tehát mielőtt az petéit lerakhatná, éppen a leírt tapasztalatok felhasználásával igyekeztünk kikutatni. Erre vonatkozólag már az idén is kísérleteztünk, sajnos, azonban a védekező eljárásunkkal megkéstünk, úgyhogy erre vonatkozólag még kevés tapasztalat áll rendelkezésünkre.

Tudvalevő dolog ugyanis, hogy a széndiszulfid alkalmazásával (a szénkénegezéssel) a zsiszikknek csak kis hányadát öljük meg, amennyiben aratáskor sok zsiszikkés borsó kihull a hüvelyből és a zsiszik ebből a kihullott szemből még a nyár és az őszelejtén kibújva, szabadban telel, hogy majd a jövő évi borsóvirágzásokor ismét a borsón összeverődhesék és azt megfertőzze. Ezt a zsiszikkét tehát nem tudjuk megölni, ha csak nem sikerülne azt a virágzás ideje alatt valamely módon elpusztítani.

Mindenesetre elengedhetetlenül szükséges a borsóvetőmag szénkénegezése, mert ezáltal is erősen hozzájárulunk a zsiszik még nagyobb fokú szaporodásának megállításához.

Tápiószele.

Radits Antal
főintéző.

JUHTENYÉSZTÉS.

Rovatvezető: Kovács Imre.

A törzsnnyáj jelentősége a juhtenyésztésben.

Valamely juhtenyésztés magasabb fejlettségének az a fokmérője, ha nyájában tipikus jelenség, a fajtát jellemző különleges jó tulajdonságok kiegyenlített-sége és ha az egyes nyájuk teljesítőképesége is a haszoncéljának mindenben tökéletesen megfelel.

Az elmúlt években, amidőn a gyapjúpiac a minőség szempontjából elbírálásától eltekintett és a birkahus is megtalálta a megfelelő külföldi fogyasztóelemet, a juhtenyésztés örvendetes lendületet vett. A számbeli gyarapodás mellett, a minőségre való törekvés jelei mutatkoztak ugyan, de nagy általánosságban a juhászattal foglalkozó gazdaságok kissé lazán kezelték azokat a tenyésztési elveket, amelyeket ha követtek volna, akkor a nyáj egyöntetű és már állandósult jellege ingadozásoknak nem lenne kitéve. A legtöbb tenyésztésben az a keret hiányzik, amelyen belül a származás és helyes tenyész kiválasztás alapján összetartott elitanyag okszerű párosítása után a regenerálásra szoruló melléknyájának nemesítő faktorai biztosítva lennének.

Remélhető, hogy a megváltozott gazdasági helyzet folytán, hovatovább az értékesítésnél a minőség is súlyosan esik latba, amidőn az okszerűen tenyésztő gazda áldozatkészsége, fáradsága és tudása az eladásra kerülő kifogástalan tenyészanyagért és jobb minőségű piaci árúért, az elérhető magasabb eladási árban megtalálja megérdemelt jutalmát.

Juhtenyésztésünk legnehezebb megoldható problémája — egy nagyobb juhászattal keretén belül is — az egyező típus megteremtése. Ennek különféle akadályai vannak: a tenyésztési tényezőkben beálló változások, a környezet, takarmányozás stb. és ezenkívül a nyájat alkotó egyedek belső — fiziológiai — tulajdonságainak változásai. E nehézséggel a küzdelem azonban eredményesen vehető fel.

A kifogástalan tenyészanyag nevelésére a remény akkor lehet meg, ha nyájainkban a céltudatos, szigorú osztályozást könyörtelenül hajtuk végre. Mivel azonban az ilyen módon szelektált juhok párosítása még nem feltétlenül biztossággal eredményezi a ki-

vánt célnak megfelelő oly utódok, amely hűen örökít át, azért tehát a juhtenyésztőnek meg kell találni a módot arra, hogy ezt az esetéknél előforduló zavart jelenséget biztos kézzel elhárítsa.

Az ilyen visszaeső hibák kiküszöbölése csak úgy lehetséges, ha tenyésztőink az osztályozás mellett, amely a külsőleg érzékelhető sajátosságok alapján történik, különös súlyt vetnek a nemesítő szerephez hivatott egyedek fiziológiai tulajdonságainak vizsgálatára is. Nem egyszerű munka eme belső jelenségek ellenőrzése, de akadályokba nem ütközik, ha a törzsnnyájjal kapcsolatban bevezetjük a törzskönyvelést és nem idegenkedünk a törzsnnyáj anyagának kézből való párosításától sem. Ilyen rendszer mellett a törzsnnyájon keresztül a tenyésztő tudásának és kitartó munkájának segítségével, a közismert tenyésztési törvények alapján, kellő sorrendben mód adódna a meglévő jótulajdonságok fokozására, a nem kívánt jelenségek kiirtására és esetleges új jellemvonások beiktatására. Az átörökítés miképpen az utódokon és ezek ivadékaiban feltétlen figyelemmel kísérendő, mert csak hűen átörökítő tenyészanyag biztosíthatja a nyáj kiegyenlítetttségét, emelheti annak teljesítőképeségét.

A törzsnnyáj csak akkor felel meg ama szerepnek, amelyre hivatva van, ha az onnan kikerülő egyedek a melléknyájuk termelőképeségét nemesek fokozzák, általában azok morfológiai és fiziológiai jótulajdonságait szilárdítják és azok fejlődésében a megkívánt haladó tendenciát biztosítják, hanem ha bizonyos hányada a törzsvadékoknak más azonos fajta tenyésztetbe kerülve, alkalmassá lesz abba nagyobb mérvű haladást biztosítani.

A törzsnnyáj összeállításának főkélléke, hogy az oda besorolt anyák a korrekt fajtajellegén kívül a tenyésztet céljának megfelelő összes tulajdonságokat magukon viselő kiváló egyedekből rekrutálódnak. A törzskönyv kijelölése a legfigyelmesebb körültekintést igényli. A nyájban szükségszerű minden reparációt a törzskönyv visznek keresztül. Új tulajdonság bevezetésének esetében és a nyáj összehajlított képességének emelése céljából csak oly kiskerülhetnek be a törzsnnyáj közé, amelyek a tenyész-célnak teljesen megfelelően, tulajdonságaikat kifogástalanul is örökítik át.

Az átörökítést csak akkor lesz módjában a gazdának tökéletesen megfigyelhetni, ha a tenyésztés folyamata alatt az összes idevágó mozzanatot pontosan feljegyzik: a törzskönyvelést legalább a törzsnnyájra bevezeti.

Juhászattokban a törzskönyvvezetés keresztül vittele sokkal nehezebb és körülményesebb, mint bármely más állattenyésztési ágban, de biztos alapokra épített következtetéseket csak az esetben vonhatunk le, ha ennek a tenyésztésben igen fontos segédeszköznek a bevezetésétől nem idegenkedünk.

A törzskönyv ellenőrző eszköz a juhtenyésztés kezében, amelynek segítségével azok az ivadékok, amelyek a természet rendje és az átörökítés törvénye szerint szülőiktől elütő tulajdonságokat mutatnak, kiküszöbölhetők lesznek. Azokban a tisztavérű tenyésztetekben pedig, ahova az idegen vér behozatala a nyáj különlegesen magas színvonalát alatti bizonyos óvatosságot kíván meg és a gazda a beltenyésztés elveit szerinte párosít, igen nagy szolgálatokat tehet a törzskönyv, mert módot nyújt a tenyésztőnek az esetleg szükségszerű rokontenyésztést szakszerűen levezetni, avagy azt bizonyos okokból elkerülni.

A fentebb elmondottakban megvilágítani igyekeztünk, hogy a mai kor juhtenyésztőjére a morfológiai jellemvonások ismerete mellett a fiziológiai tulajdonságok pontos tudása éppen nem közömbös, azért tehát a törzsnnyájjal operáló tenyésztetek a törzskönyv bevezetését soká már nem halogathatják.

A törzsnnyáj szerepe tehát az, hogy a tenyésztet melléknyájainak és a köztenyésztésnek olyan kos-

A március 21., 22. és 23-án megtartandó tenyészállatvásáron

tekintse meg minden gazda

a Magy. Kir. Államvasutak Gépgyárának Vezérigazgatója által bemutatásra kerülő és félgáztüzelésre berendezett

GÉPTŐZEGGEL FÜTÖTT LOKOMOBILT

A fogyasztás gazdaságosságára vonatkozó adatok a helyszínen rendelkezésre fognak bocsájtani. Kitűnő minőségű, bármely rendszerű lokomobilban gazdaságosan tüzelhető légszáras géptőzeget, cséplési célokra a legjutányosabb árban szállít a 7462

MAGYAR ÁLTALÁNOS TŐZEGIPAR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, V., MÉRLEG-UTCA 4. SZÁM. ☎ TELEFON: 137-03

anyagot juttasson, amely hűen örökít át, a nyájak teljesítményét fokozza, újabb jótulajdonságokat hoz abba be, de anélkül, hogy ezáltal a régiiek esőkennének; vagyis az utódok minőségéből a vérszilárd öröklésre következtetni lehessen.

Nagy hiba lenne azt hinni, hogy a törzsnő felállításával és a törzskönyv bevezetésével, még akkor is, ha megfelelő tenyésztéssel rendelkezünk, egy kifogástalan tenyészet alapját vetettük meg. A tenyésztő soha ne tévessze szem elől az okszerű takarmányozás alapját, számoljon állatainak különleges igényeivel és adjon meg azoknak a kedvező életfeltételeket, mert csak ezek lehetnek biztosítékai annak, hogy az apaállat utján az utódokra átörökíteni kívánt külső és belső tulajdonságok kifejezésre is jutnak.

Sarkad.

Pöhl Henrik
urad. főintéző.

ÁLLATEGÉSZSÉGÜGY.

Rovatvezető: **Hutyra Ferenc dr.**

A sertések bélgilisztabetegsége és az ellene való védekezés.

Háziállataink közül leggyakrabban fertőződik bélgilisztákkal a sertések és különösen a nagyobb gazdaságoknak falkákban élő malacai. A *Sertés bélgilisztája* (*Ascaris lumbricoides* s. suilla) 15–25 cm. hosszú, orsóalakú, fehér vagy kissé vöröses színű féreg, mely a vékonybélben él és nőstényei itt rakják le nagyszámú petéiket. A béliürülékkel a szabadba jutott petékben néhány hét alatt mozgó ébrény fejlődik s ezzel a pete fertőzővé, illetve arra vált alkalmassá, hogy a sertés gyomrába és innen a bélbe jutva, belőle az ébrény kikeljen, majd ezután 5–6 hét alatt, esetleg még később teljes nemi érettséget elérje és párosodás után újból petéket rakjon. A peték rendkívül szívósak és a közönséges időjárási s hőmérsékleti viszonyok között egészen öt évig is megtartják életképességüket, nem csoda tehát, hogy a bélgilisztabetegség az egyszer fertőzött állományokban könnyen állandósul és hogy néhány féreg-hordozó állat egész falkákat fertőzhet.

A bélgiliszták nagy gyakoriságának a sertésekben az a magyarázata, hogy a sertések nemcsak a béliürülékkel bármilyen módon érintkezésbe jutott eleséggel vagy vízzel veszik föl a bélgiliszták petéit, hanem istállójuk és egyéb tartózkodási helyeik, talajának túrása és róla hulladékoknak felszedése közben is, már pedig különösen a talaj szennyeződik minduntalan és erősen ürülékekkel s az ezekben levő bélgilisztapetékkel. Különböző fertőződések már a szopóskorban is történnek, amikor a malacok az anyjuk csecsbimbóhoz az alomról tapadt petéket szopás közben lenyalják. Sőt minden valószínűség szerint méhenbelüli fertőzés is lehetséges, aközben, hogy az anyaállat vérebe jutott gilisztaébrények a magzatvérkeringés révén a magzat belébe kerülnek, amikor azután a malacok már születésük közben hozzák magukkal a férgeket. A *fogyékonyság* az élet negyedik hónapjáig a legnagyobb, azután mindjebb csökken, ennek folytán a különben hasonló viszonyok között fertőzött helyen idősebb állatokkal együtt tartott öt hónapon aluli malacok mind fertőzve szoktak lenni, míg az idősebbeknek legfőképpen két-harmadrészeben vannak és akkor is kisebb számban bélgiliszták.

A *féreg megtelepedését a bélben megelőzi a megérett petékből kikelő ébrényeknek átlagosan 14 napos vándorlása, miközben a vérrel tovasodortatva áthaladnak a májon és a tüdőn át, mely utóbbinak csövein (hörgőin) keresztül a gége felé iparkodnak, majd innen a garatba kerülve, a nyelés közben a gyomorba és végül a bélbe jutnak és itt megtelepednek, miután időközben továbbfejlődtek és a bélben való megélhetésre képeseké lettek.*

A *bélgilisztabetegség külső jelei* erősebb fertőzés után a 7–10. naptól kezdve köhögés és nehéz lélekzés, sőt hurutos tüdőgyulladás lehet, mely tünetek a természetesen mindig minduntalan megújuló fertőzés következtében hosszú időre elhúzódhatnak. A bélben élő férgek rendszerint csak nagyobb számuk esetén okoznak soványodást, visszamaradást a fejlődésben, vérfogyottságot, koronként hasmenést, nagyon súlyos fertőzés után senyvedést és kimerülést, olykor pedig görsöket. Ezeknek az egészségi zavaroknak bélférgektől való eredetét arról lehet felismerni, hogy a sertésfalka éjjeli szállásán reggelente átkutatott ürülékek között rendszerint sikerül megtalálni néhány bélgilisztát, melyek előregedett állapotok következtében vagy az általuk kiváltott élénk bélmozgás és hasmenés hatása alatt koronként gyér számban maguktól szoktak kiürülni. Eihullott vagy leölt csenevész állatoknak boncolása alkalmával szintén megláthatók a férgek és számukból egy-egy állatban a többi hasonló viszonyok között élő állatok fertőzöttségének mérvére is lehet következtetni. Nagyját segítségével a szakember, illetve ilyen vizsgálattal foglalkozó valamely intézet vagy laboratórium szintén megállapíthatja nemcsak egyáltalán a bélférgeesség főfőrgását, hanem a fertőzöttség fokát is, a férgek petéinek mennyiségéből a béliürülékben.

A *bélgiliszták elhajtására* a sertések beléből eddig nem állott rendelkezésre a gyakorlat igényeit kielégítő és a kezelt állatokra veszélytelen szer. A többi állatfajok bélgilisztáira teljes vagy legalább kielégítő hatással bíró orvosságok ugyanis vagy egészen hatástalanok bizonyultak vagy pedig a kezelt állatok között tömeges elhullásokat okoztak. Amellett egyik-másik szer alkalmazásának a beadás végett lefogott sertésnek erős védekezése és visítása vet gátat a félre-nyelés veszedelme miatt. Teljesen megbízhatónak és az állatokra veszélytelennek bizonyult legújabbban a Chinoin-gyárnak *Kebal* nevű szere, amint azt a M. Kir. Állatorvosi Főiskola belorvostani klinikáján 14 malacal és egy gazdaságban 46 malacal végzett kísérletek igazolták. A szer ugyanis a hozzá mellékelte használati utasítás szerint beadva, egytől-egyig elpusztította, illetve elűzte a bélgilisztákat, úgyhogy a kísérleti állatoknak a kezelés után néhány nappal történt boncolása a gyomornak és a bélnek egész terjedelmében történt folytatása után féreg egyáltalán nem volt található, holott a kezelés előtt az állatok béliürülékében sok bélgilisztapete jelenléte erős fertőzöttségre utalt és ezt a beadást követő második és harmadik napon elhalál bélgilisztáknak eltávolodása is igazolta. Az állatokra nem volt a szer ártalmas befolyással, azok nevezetesen legfőképpen kissé elbágyadtak néhány óra tartamára, nem ritkán továbbá hánytak, a hányást azonban alighanem mindig meg lehet majd akadályozni $\frac{1}{4}$ – $\frac{1}{2}$ liter hig moslék megittatásával a 24 órai koplalás után és $\frac{1}{2}$ –1 órával a szer beadása előtt. A félrenyelés biztosan megelérhető, ha a segéd által terde között farára ültetett állat fejét mozdulatlanul rögzítik és az olajsűrűségi szert a vele adott készületekből lassan öntik be a szájüreg mélyébe a nyelv hátára. A beadás egyébiránt egészen egyszerű és kényelmes, olyannyira, hogy egy-egy állatnál átlagosan csak fél pernyi időt vesz igénybe, úgy hogy egy óra alatt legalább 100 sertést lehet megkezelni, ha külön-külön segédek egymásután adják kézbe a lefogott malacokat annak a segédnek, aki azokat terde között ülő helyzetben tartja a beadás közben. Ezek szerint alapos a remény arra, hogy a *Kebal*-al sikerül majd a hazai sertésállományokban nagyon elterjedt és különösen a fiatal malacok hiányos fejlődését, sőt nem ritkán elhullásukat okozó bélgiliszta-betegség ártalmas befolyását elhárítani és a betegséget a sertésállományokból kiküszöbölni.

A céltudatosan keresztülvitt *védekezés* a féregűző kezeléssel karöltve a meghonosított bélgiliszta-betegségnek végleges kiirtását az állományból biztosíthatja, ha csak a gazda nem sajnálja és meg nem unja a vele kapcsolatos fáradságot, amikor azután

megfelelőbbnek találja csupán a féregűző kezelésnek koronként megismétlését. Védekezés céljából a lemalacozás előtt 7–10 nappal a hasas kocák testéről minden szennyet kefével eltávolítunk és a csecseket bimbóikkal együtt kefe és szappanos víz segítségével alaposan megmossuk, azután pedig a megtisztított malacoztatókba zárt kocákat többé nem engedjük össze a többi sertésekkel, illetve malacokkal, szintugy elválasztjuk a sertéseket a tartózkodási helyétől és legelőjétől. Ugy a hasas és fias kocák, mint az állomány többi sertesei alól az almot, a trágyát és az ürüléket gyakran kihordatjuk és párolással (a köbméternyi kupacokba rakott alomnak száraz szalmával és ennek viszont földréteggel való betakarásával) ártalmatlanná tesszük vagy legalább a sertéseket tőle távol tartjuk, a kiűzött férgeket elégetjük, a tartózkodási helyet minél szárazabban tartjuk, az istálló talaját és a falak alsó részét éles seprővel gyakran lesöpörtetjük, az állatoknak az etető- és itatóhelyükbe állását racos felszereléssel megakadályozzuk és a lehetőség szerint az etetőhelyeket évenként 1–2-szer változtatjuk, ha csak szilárd burkolatuk nem biztosítja alapos tisztogatásukat. *Marek József dr.*

GAZDASÁGI GÉPÉSZET.

Rovatvezető: **Kneusel-Herdliczka Ernő.**

A traktorkérdés.

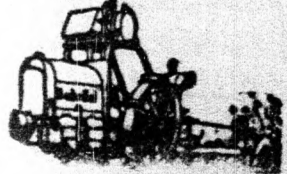
Doctories Benő „Traktorkérdéshez” cím alatt a Molnárak Lapjában közli véleményét a traktorról. Véleményének sulypontja az, hogy „az eddig ismert traktortípusokat, még a köztük milliószámra használatban levőket is, csak kísérleti gépeknek tekinti és szerinte csak a további fejlődés hozhatja meg a jövő állandó típusait, amelyek azután évtizedek során át fognak élni, mely körülmény joggal üdithatja a gépvásárlók nagy részét arra, hogy vásárlásaikat az új típusok megjelenéséig elhalasszák és várjanak az eljövendő ideálisan jó traktorra”.

Ezt a véleményt távolról sem oszthatom és szükségesnek tartom ellene felszólalni. Nem oszthatom azért, mert szintén ismerem a traktort, a kifejtett vélemény tapasztalataimmal és meggyőződésemekkel ellenkezik; felszólalok ellene pedig azért, mert alkalmasnak tartom a t. Cikkirő véleményének kijelentését arra, hogy — ha gazdáink között csatlakozóra talál (és Pató Pál mindig akad) — a tartózkodást, halogatást elősegítse a megjövendőt „ideálisan jó traktor” megérkezésének bizonytalan időpontjait.

Mint hogy tudjuk — és ezt merem én is többszámában állítani —, hogy a világon semmi sincsen, ami ideálisan jó, ugyanazzal az érveléssel, mint az említett cikkben foglaltatik, *mindennemű tevékenységünket nyugodtan beszüntethetők*, amíg a jövő az ideális utat és hozzá az ideális eszközöket megmutatja. De ez sohasem fog bekövetkezhetni, tehát addig nem is várhatunk és nem is várunk. Nekünk az adott viszonyokkal és nem a jövőbetekintő jóslásokkal kell számítanunk, mert ez a reális alap, ez az élet.

Ha a t. Cikkirő az eddig ismert és általa nagyjában felsorolt géptípusokat nem tekinti ideálisoknak, abban teljesen igazat adok, mert ilyen nincs és soha nem is lesz. Ha azonban azokat — annak ellenére, hogy köztük egy sincsen milliószámra üzemben — kísérleti gépeknek tekinti, úgy ezt sajnálatos tévedésnek kell minősítenem, melynek elterjedését, mert káros — bármely okból és megfontolásból ered is — ellensúlyozni igyekszem.

A jelenleg már szép számban elterjedt és üzemben levő traktorok fontos, egyelőre másképpen nem végezhető feladatot teljesítenek és előreláthatólag még huzamosabb időn át is fognak teljesíteni, mert a legzsénelisabb újítással is e téren — és ki bizto-

BIZTOSAN és GAZDASÁGOSAN

SZÁNT és CSÉPEL

35-40 HP

EXCELSIOR MOTOREKÉNK

TENSÉK ISMERTETÉST KÉRNI

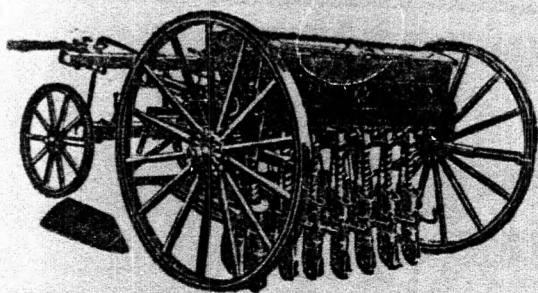
TÁVIRATI-CIM:

MAGYAR ÁLTALÁNOS GÉPGYÁR R.-T. DAIMAGPUCH. BUDAPEST

AUSTRO-DAIMLER-MAG-PUCH

TELEFON: 5-72

Magyarország alatti képviseletje: BUDAPEST, VI., LISZT FERENC-TÉR 9.

Vetőgépek, acélekék

és egyéb mezőgazdasági gépek

0041

legtökéletesebb kivitelben WEISS MANFRÉ: R.-T. vezérképviselőségénél

„PYRAM S” Magyar Földbirtokosok és Földbirtok Kereskedelmi Részvénytársasága

Telefon: 65-49 és 65-50.

Budapest, VI., Teréz-körút 26.

Sürgönyv: „Pyram S”

Osztályai: Műszaki, gabona-, llszt-, takarmány- és gyapjuosztályok. Vetőmagtisztítóüzem: Bankosztály. Részvénytőke 1-6 milliárd

íthatja ezt a közeljövőben? — csak fokozatosan, annak előzetes hosszas kipróbálása és várható gyermekbetegségeinek kiküszöbölése után lesznek pótolhatók.

A nehéz feltételek és sokoldalú követelmények következtében a traktorok szerkezete a beléfkettett sok komoly munka és tapasztalat eredményeként több irányban kifejlődött és a gépek közül sok, minden ismert gyengéje ellenére, hasznára válik a gazdának, amit legjobban bizonyít az, hogy gépiüzem vezetésére alkalmas gazdák, ha üzemük méretei ezt kívánatosnak tartják, a szerzett tapasztalatok alapján utánrendeléssel fokozzák bevált traktoraik számát. Kétségtelenül traktorokban is van silány, mint mindenben; de szerencsére van már most is választék, mely lehetővé teszi a gazdának, hogy az üzemi viszonyainak legmegfelelőbbét kiválassza. Van olcsó, van drága; van könnyű, van nehéz; van kerekes, van láncos (tankrendszerű), mely utóbbiakról a t. Cikkirő meg sem emlékszik; van főként szántásra, van főként géphajtásra, főként vontatásra, főként cséplésre (géphajtásra) való és van, amelyik eme funkciók közül többre is alkalmas.

A választásnál figyelembejövő szempontok:

1. A teljesítendő feladat. Ha többféle feladatot kell teljesíteni, melyik ezek közül a legfontosabb és melyik a kevésbé az, illetve másképpen is könnyen pótolható?

2. A teljesítés feltételei: talaj-, ut- és terepviszonyok, a kihasználás mérvé, időtartama stb.

3. Az üzem gazdaságossága. Eme kérdés helyes mérlegelése a legnehezebb és éppen ezért lesz a legtöbb esetben elhanyagolva. A gazda javarészt megelégszik a gépek és tüzelőanyagok árának összehasonlításával és figyelmen kívül hagyja a többi mérvadó tényezőt, vagyis azt, hogy nem mindig a legolcsóbb gép és a legolcsóbb tüzelőanyag biztosítja a leggazdaságosabb üzemet.

Szerkezet, kivétel, anyag, kellő méretezés épp oly fontos tényezők a gép tartósságának kérdésében — ami a gazdaságosság előfeltétele —, mint a tüzelőanyag és a kezelő személyének helyes megválasztása. Mert az a tüzelőanyag, mely olcsóbb volt a mellett többfogyasztással, a gép egyes főrészeinek rohamos pusztulásával, ebből eredő üzemzavarokkal és végül a teljesítmény csökkenésével jár, a legdrágább üzem adja. Ily, beszerzési árban némileg olcsóbb, de üzemében lényegesen drágább tüzelőanyagnak bizonyult a mi viszonyaink között a depresszióval működő, vagyis nem kényszeradagolási motoroknál, melyek a traktormotorok nagy többségét képezik, a petróleum, amely nemcsak a nálunk ma fennálló 25%-os, de még ennél jóval nagyobb árdifferencia mellett sem rentabilis a mi viszonyaink között a benzínüzemhez viszonyítva. Csodálatos, hogy még mindig akad ajánkozó és vállalkozó, ki benzínüzemi szántógépeket petróleumüzeműre vagy pláne szivógázüzeműre alakít át kétségtelenül a gazda lényeges kárára, mert végeredményben nem olcsóbb, hanem drágább üzem és csökkentett teljesítőképesség mellett traktorának vagy motorkéjének legértékesebb részét, a motort gyorsított elhasználódásnak teszi ki.

Ha a gazda a traktor és üzemanyag, továbbá a gépkezelő megválasztásának kérdésében kellő gondot jár el, akkor kedvezőtlen tapasztalatoktól megkímélheti magát és traktor beszerzésével üzemre rentabilitásához lényegesen hozzájárulhat. A kellő gondot való választás pedig nem lehetetlen, ha nem is könnyű feladat. Leghelyesebben cselekszik, ha maga kellő tapasztalattal nem bír, ha arra illetékes és pártatlan fórumhoz fordul tanácsért.

Ha tehát a gazdaság viszonyai gépi erő alkalmazását indokoltá teszik a gazdának, nem várná, hanem észszerűen cselekednie kell, mert lehet!

Erney A. Móric
okl. gépészmérnök.

GAZDASÁGI VEGYTAN.

Rovatvezető: Sigmund Elek dr.

Néhány gyakorlati tanács.

Nagyon sok érdeklődő, kérdezősködő levél érkezik hozzám, ami arra készlet, hogy néhány gyakorlati megfigyelést közöljek, melyeket tudományos módszerek alkalmazásával sikerült felderíteni.

Olyan földek, melyekben a gazdánövények között sok a kamillavirág és a sóska mindig mészből szegények és ezáltal a fizikai állapotuk és kémiai reakciójuk kultúránövényeinkre nem megfelelő, tehát kevesebb termést nyújtanak. Az ilyen földek meszezése cukorgyári mészsóval vagy más mészhulladékokkal, holdankint 5–10 q-t számítva, a föld reakcióját már 2–3 évi kihattással kedvezőbbé teszi. A meszet mindenkor a legfinomabb poralakban a szántásra, néhány héttel a vetés előtt kell kiszórni, vetés előtt betárcsázni és jól elboronálni.

Földünk megfelelő reakciója a legnagyobb fontossággal bír, mert csak a gyengén lúgos reakciójú földekben fejlődik ki a nekünk hasznos mikroorganizmus élet: a jó „Edafon“.

A föld reakcióját legjobban az Orsz. Kémiai Intézetben (Budapest, Keleti Károly-u.) határozatjuk meg, ahol a H ion koncentráció Ph értékszámanak meghatározását kell kérni. Ez az értékszám, ha 7, ugy földünk reakciója semleges. 7-en alul savanyu, 7-en felül lúgos. Eddigi kísérleti eredményeim szerint nálam a buza a legjobb volt 7.5 értékszámmal, amikor az elmúlt 1924. évben 14 q-t adott, 7.2 értékszámmal már csak 11 q termelt. A zab 6.9 értékszámmal még 10 q-t adott, a rozs 7.1-nél 11 q-t. A kapásoknak mindenkor a legmagasabb, már a 8 értékszámhoz közel eső földreakciók a legmegfelelőbbek. Ez értékszámok ismerete vetési sorrendünk megállapításánál rendkívül hasznunkra van.

Az egyes növényfajták, úgy látszik, ebbeli gényekben eltérők s fontos volna, ha a vizsgálatokat országosan ezirányban kiterjeszthetők volnának, mert erre vonatkozó kísérleteim azt mutatják, hogy az egyes buza-, zab- és különösen árpalajták természet eredményei közötti nagy eltérések szintén szoros összefüggésben állnak a föld fiziológiai reakciójával.

Foszforsav műtrágyákkal és mésszel párhuzamosan végzett kísérleteim az elmúlt évben kivétel nélkül a méssz javára döltek el.

A trágyalé kezelésére nézve azt találtam nálam a legmegfelelőbbnek, hogy azt az istállóban polyvával és kevés alomtözeggel felszívva, együtt a szilárd ürülékkel vitetem ki a telepre. A trágyalében foglalt nitrogénvegyületek arányilag igen kevés szén tartalmaznak, amely szén az ezeket a vegyületeket megemésztő mikroorganizmusok fő tápláléka s így természetes, hogy a fölös nitrogén veszendőbe megy. Ha azonban polyvát adunk a trágyaléhez, akkor a cellulózerjedést okozó baktériumok, valamint azok, amelyek a trágyalé nitrogén vegyületeinek megbonthatását végzik, bőven fedezhetik szén szükségletüket és a fölös nitrogént is könnyen asszimilálhatják.

E gondolat alapján végzett gyakorlati kísérletek folytan nyert trágyalé 100%-al több nitrogént tartalmazott, mint az üresen kezelt. Istállóim szagtalanok és a lehető legjobb trágyát nyerem.

Istállótrágyáinkkal nem annyira tápanyagokat, mint inkább mikroorganizmus-tömegeket viszünk ki földünkre és javítjuk földünk reakcióját. Földünk művelésénél csakis az a szempont vezessen bennünket, hogy a benne élő szervezeteknek az Edafonnak a legjobb életfeltételeket biztosítsuk, mert ezek az élő lények a növények táplálkozását közvetítik, az elhalt testek bomlasztása által a növények gyökerei mentén az élet körfolyamatát zárják. Steril, Edafonmentes földben a növények táplálkozása egyáltalán

nem, vagy egészen másképpen folyik, mint a szabad természetben.

Miután minden élet alapfeltétele a víz, a helyes vízgazdálkodásra (l. Gyárfás József Magyar dry farming) a legnagyobb súlyt vessük.

A legjobb és a gazdának legnagyobb hasznot biztosító Edafon-tenyésztése a trágyatelep. Ha eredményt akarunk elérni, itt kell elsősorban javításokat eszközölni, mert tulajdonképpen szántóföldünket kell Edafon-teleppé változtatnunk, amelybe a trágyatelepről hozott Edafon-kultúrát oltjuk be minden trágyázás alkalmával. Azonkívül oltathatjuk földünket az Edafon ama tagjaival, amelyek speciálisan a levegő nitrogénjét képesek asszimilálni. Ezt az élet körfolyamatába ily módon bevonva, földünket a leghatásosabb nitrogén-tápanyagban gazdagítjuk. Ily nitrogént asszimiláló Edafon-tagokat a külföldön már több tudományos intézetben tenyésztettek, melyek alkalmazása bizonyos körülmények között kitűnő eredménnyel jár. Ilyen jó hatást eredményezett azoto-baktériumokat, amelyeket már magam is kipróbáltam, egy nálam létesülő intézetben magam is fogok szakszerűen tenyészteni és azokból már most is küldet-hetnek érdeklődőknek és tanácsokkal is szívesen díjmentesen szolgálak.

A kultúránövényeink fejlődésére és táplálására hasznos mikroorganizmusok legnagyobb tömegét szántóföldjeinkben 5–15 cm. mélységig találjuk. A növény élete folyamán fellépő gyökérrizidmányok és a baktériumok valadékaik káros elsavanyodásokat is okoznak, miért is a föld megfelelő átszellőződéséről annál is inkább állandóan gondoskodnunk kell, mert az Edafon életműködésének kifejtésére és bőséges szaporodására sok levegőre és hőre van szükség.

Leghelyesebb művelése földünknél a fordítás nélküli mély lazítás, amellyel nemcsak a légjárhatóságot, hanem a vízfoghatóképességet is hathatósan emeljük. A levegő ugyanis az említtettek kivétel a káros savak kémiai elégsét is elősegíti — oxidáló hatást fejt ki.

A szántást természetesen nem nélkülözhetjük, mert ezzel a műveléssel nemcsak az alsóbb rétegekbe mosott tápoldatokat hozzuk ismét a felszínre, hanem ami rendkívül fontos, közvetlenül sterilizálódik is hatékony és a föld higiénáját a legkedvezőbben befolyásolva, a tápanyagok egyenletes elosztódását is elősegítjük. Az őszi mély szántást elhagyunk sohasem volna szabad, viszont a tarlóbuktatást elhagyva, ehelyett a tarló felületének tárcsával vagy más megfelelő eszközzel való fellazítását különféle okoknál fogva még fontosabbnak tartom, hazánk viszonyait tekintve, mint az őszi mélyszántást.

A talajnak valamely növényvel szemben fellépő egynevezett *untsága* mindenkor káros baktériumok elszaporodásának a következménye. Bizonyítékaim erre nézve azok a tények, hogy az *untságot* átoltathatjuk más földekbe és hogy azt sterilizálószerrel, u. m. erősebb meszezéssel, szénkénnel, karbolsavval, vasgálicsal stb., sőt többszörös szántással is mindenkor megszüntethetjük.

Cserhátsurány.

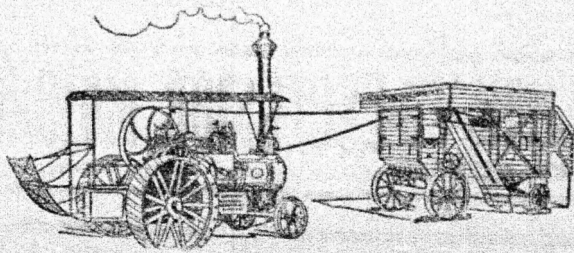
Kreybig Lajos dr.

A sejtstimulálás, mint biokémiai eljárás a terméshozam fokozására.

(M. Kir. Mezőgazdasági Növénybiokémiai Intézet Közleménye.)

A legújabb időben nagy tudományos, mint gyakorlati körökben méltán keltettek feltűnést Methodi Popoff bulgáriai egyetemi tanár növénybiokémiai kísérletei, amelyek szerint a vetőmagnak bizonyos módon való kezelésével az u. n. sejtstimulálással számos kultúránövényből sikerült a terméshozamot jelentékeny mértékben fokozni.

Amerikai módszerrel készült tüköracél kormány- acéleket, lemezes egyetemes acélboronákat, sima és rögtörhengereket, fogatos kapákat, szecska- és répvágókat, kukoricamorzsolókat, szabatosan működő AGRAR-DRILL vetőgépeket, szőlő-, cukorrépa-, burgonya- és gyümölcsfa-permetezőket, az ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁR R.-T. gyárában készült cséplőgarnitúrákat, gőz- és benzínlokomobilokat, gőzmagánjárákat, gazdasági malmokat, szivógáz-motorokat 160 lóerő teljesítményig a legjobb kivitelben ajánl

az AGRARGLOBUS MEZŐGAZDASÁGI GÉPKERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG 1157 Budapest, IV., Egyetem-utca 1. szám. Távirati cím: AGRARGLOBUS BUDAPEST TELEFON: József 153-54, József 153-76 és József 125-79

F & S GÖLYŐSCSAPÁGYAK

Telefonok J. 39-02, 31-99

VECSEY JENŐ OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK

Sürgőny cím: VECSEYÉK.

BUDAPEST VIII. KERÜLET KISSTÁCIÓ UTCA 11. SZÁM

Sejtstimulálás vagy sejtstimuláció alatt a sejtek izgatását, ingerlését értjük; az ingerhatás folytán fokozódik a sejtek élettevékenysége, a stimulált sejtekben élénkebb a kémiai reakciók lefolyása s az ilyen sejtek gyorsabb növekedésnek és szaporodásnak indulhatnak. A stimulálás bekövetkezik kémiai ingerhatás folytán, ha a sejtekhez bizonyos anyagokat, u. n. stimulálószereket juttatunk hozzá. Több olyan vegyület ismeretes, amelyek bizonyos körülmények mellett stimulálólag hatnak a sejtekre s ezek között vannak olyanok, amelyek csak igen kis mennyiségben fejtenek ki stimuláló hatást (higany-, ezüst-, réz-, arzén-stb. vegyületek), nagyobb mennyiségben alkalmazva pedig a sejtek halálát okozzák.

Növényi sejtstimuláló kísérletekre igen alkalmas objektumok a csirázó magvak, a stimulálószerek hatása a magcsirázásnál abban mutatkozik, hogy a stimulált magvak gyorsabban és erőteljesebben csiráznak.

Már régebben, Popoff vizsgálatait megelőzőleg is foglalkoztak a magvak csirázásánál észlelhető stimulációs jelenségeknek a gyakorlat számára való hasznosságával. Ezekben a kísérletekben mangán-, vas- és alumínium-sókat, fluor-nátriumot, jódkáliumot keverték a talajba s azt tapasztalták, hogy egyik vagy másik szert tartalmazó talajba elvetett magvakból erőteljesebb és nagyobb termést adó növények fejlődtek. Ez az eljárás a gyakorlatban azonban nem tudott elterjedni, mert a kísérletek számos esetben végződtek negatív eredménnyel. Ezzel szemben Popoff a stimulálószereket úgy alkalmazta, hogy azoknak vizes oldatában hagyta ázni bizonyos ideig a vetőmagot s a kimerített vetőmagot a megszáritás után a rendes módon elvetette.

Popoff sejtstimulációs kísérleteinél abból indult ki és azt vizsgálta, hogy bizonyos petesejtek partenogenezis fejlődését kémiai ingerhatás folytán előidéző magnézium és mangánsók, képek-e más sejtekre is — így többek között a nyugvó magvak sejtjeire — stimulálólag hatni. Popoff azt tapasztalta, hogy a magnézium- és mangánsók nemcsak a magvak csirázását befolyásolták kedvezően, hanem a stimulált magvakból olyan — külső habitusokra nézve is erőteljesebb — növények fejlődtek, amelyek jelentősen nagyobb terméshozamot is adtak.

1. A stimulálószerek és alkalmazásuk.

Popoff széles alapokon folytatott laboratóriumi és természetesen kísérletei¹⁾ ahhoz az eredményhez vezettek, hogy nemcsak a magnézium- és mangánsók, hanem más vegyületek is képesek magstimulánsokként szerepelni. Ilyenek: különböző kálium-, nátrium-, foszfor-, jód-, bróm-, higany-, arzén-, réz- és vassók, szénmonoxid, széndioxid, az organikus vegyületek közül az alkoholok (etil- és metil-alkohol, glicerín) formaldehid, aceton, hangyasav, tejsav, almasav, borkősav, glükóz, karbolsav, guajakol, pirogallol, salicilsav, tannin, narkótikumok (éter, kloroform, klorálhidrát) stb.

Popoff első, főleg a laboratóriumi kísérleteit ismertető közleményeiben pontosan megadja, hogy a stimulálószereket milyen összetételben, milyen töménységű oldatban alkalmazta, legújabb közleményében azonban — amelyben az 1922—1923. évben végzett számbaföldi stimulációs kísérletek eredményeiről számol be — már nem adja meg a használt stimulálószerek összetételét, egyszerűen csak római számok szolgálnak a különböző összetételű stimulálószerek megjelölésére, feltüntetve egyeseknél a stimuláló sókeverék egyik-másik alkotórészét is. Ennek magyarázatául szolgálhat ama körülmény, hogy Berlinben nem régen alakult meg „Gesellschaft für Stimulation m. B. H.“ cím

¹⁾ Popoff által „Zellstimulations-Forschungen“ cím alatt 1924. augusztusában megindított szakfolyóiratban jelentek meg Popoff és munkatársainak a közleményei.

alatt a Popoff-féle stimulálószereket forgalmazó részvénytársaság. Popoff szerint általános, vagyis minden növényre használható stimulálószerek nincsenek, mind-egyik növényfajának meg van a maga specifikus stimulánsa s ezek a specifikus stimulálószerek a fentebb említett stimulálóvegyületek egy-néhányának pontosan meghatározott összetételben készített keverékéből állanak. A Popoff-féle stimulálószerekhez adott használati utasítás a szántóföldi növényeknél (buza, rozs, árpa, tengeri, zab, köles stb.) az ugynevezett *bistimulációs* eljárást írja elő, vagyis a vetőmag felét „A“ jelzésű, a másik felét pedig „B“ jelzésű stimulálószereket vizesoldatában kell meghatározott ideig áztatni, aztán külön-külön megszáritani s a vetés előtt összekeverni. Ez a különleges eljárás a vetőmagstimuláció gyakorlati alkalmazását mindenesetre megnehezíti s maga Popoff sem adja közvetlen magyarázatát a bistimuláció szükségességének, ezt legfeljebb csak sejteni lehet abból, hogy Popoff szerint ugyanazon növényenél egyik stimulálóvegyület a gyökérszövet, a másik pedig a levélzet s esetleg egy harmadik a termés kifejlődésére gyakorol kedvező hatást.

A megfelelő — minden növényre nézve más és más — stimulálószertől várt kedvező hatás bekövetkezésének Popoff szerint lényeges főfeltétele az előírt áztatási idő pontos betartása.²⁾

Az előírt áztatási idő igen különböző, így például zabnál, tengerinél, tatárkánál 6—8 óra, búzánál 3—4 óra, csillagfűnél 15—30 perc, babnál 10 perc stb. A „Gesellschaft für Stimulation“ által forgalmazott stimulálószerekhez adott használati utasítás az áztatás időtartamán kívül megadja a stimulálóoldat töménységét, vagyis, hogy egy doboz tartalmát hány liter 25—30%-os vízben kell oldani s hogy a nyert oldatban mennyi vetőmagot lehet stimulálni.³⁾

2. A stimulálószerek hatása a növények fejlődésére.

Popoff és munkatársainak megfigyelése szerint a stimulált magvak általában 2—3 nappal gyorsabban csiráztak s a szántóföldi kísérleteknél a stimulált vetőmaggal bevetett parcellák hamarabb keltek ki. Bizonyos esetekben a stimulálószerek hatása nem mindjárt a csirázásnál, hanem csak későbbi fejlődési stádiumokban, avagy csak a terméshozamban mutatkozott. Valamennyi stimulációs kísérletnél lehetett tapasztalni, hogy a stimulált magvak növényei szemben a kontrollkéval, feltűnően fejlettebb és erősebben szétágazó gyökérszettel bírtak.

Kalászosokkal végzett természetesen kísérleteinél azt tapasztalta Popoff, hogy a stimulált vetőmaggal kifejlődő növények hosszú növekedése az első hetekben nagyobb volt, mint a kontroll-növényeké, ez a különbség azonban a további fejlődés folyamán elenyészett s a stimulált és kontroll-vetés között észrevehető különbséget nem lehetett megállapítani. Csak tavaszkor lehetett aztán észrevenni, hogy a stimulált vetés bujábbban fejlődött, erőteljesebb bokrosodásnak indult, a levelei szélesebbek, sötétebb zöldek, tehát klorofillban dúsabbak voltak, mint a kontroll-vetésé, a hosszú növekedésben különbséget csak egyes esetekben lehetett megállapítani és pedig mindenkor a stimulált növények javára. A kifejtett kalászosok nagyságát illetőleg nem mutakoztak szembevethető különbségek, számbajövő különbség volt azonban megállapítható a kalászosok számában, így pl. 1—1 m² területen a stimulált vetésben 325, a kontroll vetésben pedig 284 volt a kalászosok száma.

²⁾ Az előírtól rövidebb vagy hosszabb ideig áztatott vetőmagnál a várt eredmény teljesen elmaradhat, sőt kevesebb termést is adhat, mint a nem stimulált (kontroll) vetőmag.

³⁾ Az egyszer használt stimulálóoldat kiöntendő, másodszor nem használható, kivéve a burgonyát, ahol a másodszori használatot Popoff megengedhetőnek tartja.

Szemben a kalászosokkal más fejlődési képet mutattak az olyan stimulált növények, mint pl. tengeri, dohány, tatárka, csillagfű stb. Ezeknél a stimuláció hatása a fejlődés folyamán oly módon mutatkozott, hogy erősebb szár, dúsabb levélzet és gyökérszövet kifejlődésével együtt járt a stimulált növények nagyobb hosszú növekedése is. A stimulált parcellák üde zöld színükkel élénken kiüttek a nem stimulált kontroll-parcellák közül, hosszabb ideig megtartották zöld színüket és betegségekkel szemben ellenállóbbnak bizonyultak.

Felmerül itt a kérdés, hogy magának a vízben való áztatásnak van-e valamilyen szerepe a stimulációnál. Popoff laboratóriumi kísérleteiből kitűnik, hogy már a tiszta kútvízben való áztatás is stimulálólag hat a vetőmagra, a hatás azonban jóval gyengébb, mint a stimulálószerek alkalmazásánál s főleg csak a kezdeti fejlődésnél mutatkozik. A kútvíz stimuláló hatását, Popoff a benne kis mennyiségben eredetileg jelenlévő stimuláló tulajdonságú sókra (kálcium-, magnézium-, alkali- és foszfor-savak) vezeti vissza s eszerint egy keményvíztől erősebb hatás várható, mint egy lágyvíztől. Ennek alapján a stimulációs természetű kísérleteknél a stimulált vetőmaggal bevetett parcella mellett nemcsak száraz vetőmaggal (száraz kontroll), hanem kútvízben beáztatott vetőmaggal bevetett parcellát (vizes kontroll) is szükséges beállítani. A kútvízben való beáztatásnak, a stimuláló oldatban való áztatással azonos külső körülmények mellett kell történnie, vagyis a stimulálóoldat készítéséhez vett kútvíz használható, a stimulálóoldatnál betartott hőmérséklet és áztatási idő figyelembevételével. Popoff 1922—1923. évi stimulációs természetű kísérletei többek között annyiban is ki-fogásolhatók, hogy csak „száraz kontroll“-parcellák szerepelnek, a „vizes kontroll“-parcellák beállítását az esetek legnagyobb részében mellőzte.

A rizs- és gyapottermelő népeknél szokásban van a vetőmagnak trágyalében való előzetes áztatása, miután tapasztalták, hogy az ilyen módon kezelt vetőmagvak használatánál a vetés hamarabb kelt ki, erőteljesebb fejlődésnek indult és nagyobb termést adott. Ez a „magtrágyázásnak“ nevezett eljárás Popoff szerint a trágyalében levő különböző stimuláló vegyületek által kifejtett magstimulációnak minősíthető. A műtrágyák alkalmazásánál is szerepe lehet a magstimulációnak. A különböző káli-, foszfor- és nitrogénműtrágyák nemcsak mint a növények tápanyagai, hanem összetételükben fogva és pedig bizonyos körülmények mellett mint stimulálószerek is szerepelhetnek. A Popoff-féle magstimulációnál a nyugvó magvakra hatunk a stimulálószerekkel, a már csirázásnak indult magvakra a stimulálószerek alig vagy egyáltalában nincsenek hatásosak. Ilyen módon a talajba szórt műtrágyák stimuláló hatása csakis akkor érvényesülhet, ha azok a csirázás megindulása előtt oldódnak fel a talajnedvességben és a megfelelő töménységben és ideig hatnak a még nyugvó magvakra. Ezek alapján a műtrágyázás stimuláló hatására és pedig elsősorban a sortrágyázásnál akkor lehet számítani, ha mindjárt az elvetés után kap a talaj kiadós csapadékot. További kísérleteknek képezi feladatát annak eldöntése, hogy a vetőmag rendes csávázása végrehajtható-e a stimulációval kapcsolatosan, kérdés, hogy a vetőmag előzetes megcsávázása mennyiben befolyásolja a stimulálószerek hatását? Nagyon valószínűnek tartjuk, hogy a stimulálást követő „porcsávázás“ a legkevésbé fogja a stimulálószerek hatását befolyásolni.

Bodnár János dr.

egyetemi ny. r., tanár a növény-
biokémiai intézet vezetője.

Straub János dr.

egyetemi I. tanárségéd.

(Folyt. köv.)

CSICSÓKA-VETŐGUMÓ

S az összes mezőgazdasági magvak beszerezhetők a

Magyar Magtenyésztési R.-T.-nál

Budapest, IV., Szép-utca 1. szám

Telefon: József 148-28, 148-29

Sürgőnycim: Granarium

7428

Mélyfurásu ártézi kutakat

gazdasági vízvezetékkeket, szivattyutelepeket épít, talajkutatókat végez

FEJES BERTALAN gépgyár mélyfurási osztálya, SZÉKESFEHÉRVAR

932

Uj eszköz a gyapju finomságának és kiegyenlítetttségének meghatározására.

A gyapju értékére tudvaleg nagy befolyással van az a körülmény, hogy az milyen finomsági osztályba tartozik és milyen fokú a kiegyenlítetttsége.

A gyapjukereskedő rendszerint óriási gyakorlatánál fogva esetleg szemmértékkel is meg tudja állapítani mindkét értékmérőt. Nem így a gazda, kinek a szemmértékkel való becslésre annyi alkalma nincs és így a gyapjueladásnál rendszerint a tájékozatlan gazda egy jobban tájékozott kereskedővel, mint üzletféllel áll szemben. Hogy az esetleg lelkiismeretlen kereskedő vagy ügynök az ilyen helyzetet a gazda rovására kihasználja, az nagyon valószínű.

De a tenyésztőnek szüksége van a finomság és kiegyenlítetttség ismeretére a tenyészállatok bonitálásánál és a párosításnál (kosok beosztásánál) is.

A gyapjuszálok finomsági osztályának és kiegyenlítetttségének megállapítására eddig csak a mikroszkóp kínálkozott. Ez azonban drága (ma 8-10 millió) műszer, melynek kezelése nagyobb fokú intelligenciát követel és használata — a laboratóriumban kívül — nehézkes is.

A gyakorlati élet olyan eszközt igényel, mely az aukciók termében, a tenyészállatvásáron, a bonitáló juhállásban stb. kényelmesen és a kisebb intelligenciájú egyének által is használható legyen.

Eszméken, melyek e célt elérni törekedtek, nem volt hiány. Lerebour vaspálcikára tekerte a gyapjuszálok bizonyos hosszúságú darabját és egyrészt a szoroson egymás mellett fekvő kanyarulatok számából, másrészt a szálvégeknek egymástól való távolságából akarta a szálak átmérőjét megállapítani. Skidián, Gravert és Kleinert fogóhoz hasonló eszközöket szerkesztettek; a fogó egyik oldali szárai közé csipítették a szálát. Minél vastagabb volt a gyapjuszál, annál távolabb maradtak a fogó végei, mely távolságot a fogó másik oldali szárai sokszorozva jelezték. Köhler gyapjukereskedő száz darab gondosan preparált gyapjuszálat illesztett egy kockaalaku bevágásba, megmérte az összenyomott szálak vastagságát s a nyert számot százzal osztotta.

A felsorolt eszközök pontos adatokat nem szolgáltathatnak, másrészt használatuk nehézkes és így megértjük, hogy ezek az eljárások már a múlt század második felében feledésbe mentek.

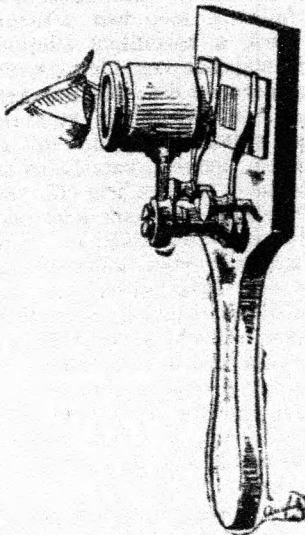
Még valamivel hosszabb életűek voltak a pászmagöndörödés alapján használt gyapju finomságmérők, amilyeneket Block, Pabst és Hartmann szerkesztettek. Ma azonban tudjuk, hogy a felvett viszony a pászmaivelődés és a szálak vastagsága közt nem szoros, miért is — különösen a fésűsgyapjaknál — ezek feltűnő tévedésekre vezetnek.

Könnyen kezelhető eszköz hiányában a gyakorlati élet a szemmértékre alapítja a szálak finomsági osztályozását. Tekintettel azonban a szálvastagságok és még inkább a finomsági osztályok közti differencia parányi voltára, természetes, hogy a kellő élességű szemmérték — mint előbb említettem — csak olyan egyéneknek fejlődik ki, kiknek folyvást és sok alkalmuk nyílik ilyen becslésre (gyapjukereskedők). De ők is csak rizikóval teli gyakorlat után élezhetik ki kellőleg szemmértéküket.

Tanulmányaim folyamán — úgy vélem — sikerült egy oly eszközt összeállítani, mely jó szolgálatot tesz mindazoknak, kiknek nincs módjuk és idejük szemmértékük beállítására és mégis óhajtanak gyorsan, bárhol, természetes vagy mesterséges fényű finomsági osztályozást eszközölni.

Az osztályozó főrésze egy lemez, melyen a szokásos finomsági osztályok (AAA, AA, A, B, C, D) középátmérőjével pontosan azonos vastagságú szálak vannak üveglapok közé ágyazva oly sűrűségben,

hogy a 8, 12, 16-os nagyítók látási mezejébe a szélsők is beleessenek. (L. 20. ábrát.)

20. ábra. Schandl-féle gyapjuosztályozó.

A vizsgálandó szálát vagy — a kiegyenlítetttség megállapítására — egy-egy meglazított pászmát az összehasonlítás könnyebbé érdekében keresztben a vonalák fölé helyezük, a standard-lemezre reahajlítható másik üveglappal leszorítjuk s most a lupén keresztül megfigyeljük, hogy a vizsgálandó szálak melyik osztályvonallal mutatkoznak azonos vastagságúnak. Ha például a gyapjuszál a 2. standard-vonal szélességét közelíti meg leginkább, akkor *A* gyapjuval van dolgunk, ha pedig a 4-et, akkor *B* gyapjuval.

Ha a szálak egynémelyike leginkább az első standard-vonallal (*AAA*), másika pedig a negyedikkel (*B*) vagy hatodikkal (*D*) mutatkozik azonos vastagságúnak, akkor egy kiegyenlített pászma került vizsgálat alá. Több, a bunda különböző helyeiről vett pászmák hasonló vizsgálata természetesen a bundakiegyenlítetttségről is hű képet ad.

A műszer berendezéséről és a vizsgálat módjáról a mellékelt ábra teljes tájékoztatást nyújt.

Schandl József dr.
köz. egyetemi ny. r. tanár.

KÖNYVISMERTETÉS.

Mezőgazdasági egyszerű számtartás, különös tekintettel az aranymérleg készítésére. Irta: Ormándy János ny. gazd. akad. tanár, a Felsődunántúli Mezőgazdasági Kamara igazgatója. II., átdolgozott kiadás. A OMGE könyvkiadó-vállalatának kiadása. Budapest, 1925. Ára 126,000 korona.

Ormándy János egyike legtermékenyebb szakíróinknak. Az üzeman körébe vágó dolgozatain kívül a mezőgazdasági számtartást kidolgozta és megírta ugyszólván minden gazdasági kategória számára. Az egészen kiszáradt számára a „Kiszáradások egyszerű számtartása” című füzetében, az ugynevezett kis középgazdaságok számára Számtartási naplójában közép- és nagygazdaságok részére „Egyszerű mezőgazdasági számtartás”-ában írta meg az egyszerű számtartás vezetéséhez szükséges tudnivalókat. Ugy ezek a munkák, mint az OMGE könyvkiadó-vállalata által kiadott Ormándy-féle számtartási nyomtatványok nagyban hozzájárultak hazánkban a mezőgazdasági számtartás elterjedéséhez. A legeredetibb műve azonban a szerzőnek „Mezőgazdasági kettős

*) Megrendelhető a Közgazdasági Egyetem állattenyésztési-tani intézete címén (Budapest, Eszterházy-u. 3.). Ára 800,000 K.

számtartás”-a, amely, ha újszerűségénél fogva kevésbé is tudott elterjedni a gyakorlatban, tudományos szempontból még külföldi viszonylatban is határozottan értékes, önálló munka.

Időszerűnek tartottam, hogy Ormándy eddigi gazdag irodalmi munkásságáról ez alkalomból kifolyólag megemlékezzünk, amikor „Mezőgazdasági egyszerű számtartás”-ának átdolgozott II. kiadása is megjelent már a könyvpiacra. Ez a II. kiadásu egyszerű számtartásról szóló könyv megtanítja a gazdát, hogy miként térhet át az aranymérlegre, illetve az aranymérlegre, aminek szükségét hovatovább kénytelen lesz mindenki átlátni, ha azt akarjuk, hogy a nagy számok káprázata megszűnjön és vagyoni jövedelmi viszonyainkat végre tisztán és a valóságnak megfelelően lássuk.

Az I. kiadásu Ormándy-féle „Mezőgazdasági egyszerű számtartás”-nak határozottan hibája volt, hogy a számtartást az adóüggyel kapcsolatban tárgyalta. Az adóügyi vonatkozásokat a II. kiadásban teljesen figyelmen kívül hagyta, miáltal a könyv lényegesen kisebb terjedelmű és egyben áttekinthetőbb lett. A munka gyakorlati használhatóságát emeli az is, hogy az elméleti részt szűkebbre fogta, a gyakorlati részt viszont kibővítette. A nagyon fontos leltári vagyoni-értékelést szabatosabban és könnyebben érthetően tárgyalja. Az évközi számadási részben a pénztári főkönyv rovataiban alkalmaz a szerző célszerű újításokat. A legtöbb változás az I. kiadáshoz képest mégis az évről-évről történő részben van, ahol minden egyes vagyonszámra külön kiemeli az értékelés helyes módjait s az aranyalpra való átváltást is bemutatja.

A gyakorlati részben egy 1100 holdas gazdaság egész évi számtartása van feldolgozva. A részletes évközi folyó számadás és a pénzmérleg papirkönyvben készült vagyonszám, ugyszintén a tulajdonos számlájának egyenlege s így a jövedelmi mérleg adatai is már aranykoronában vannak kifejezve. Az így készült aranymérleg nagyon könnyen összehasonlítható a békebeli adatokkal.

A munkán határozottan meglátszik, hogy szerzője több hazai gazdasággal, részben mint gazdaságok felügyelője, részben mint egyik hazai számtartási osztály vezetője, állandó kapcsolatban van s így a könyv I. kiadásának megjelenése óta módjában volt újabb tapasztalatokat szerezni s ezek alapján könyvét lényegesen tökéletesíteni.

A munkát főleg közép- és nagygazdáink, továbbá a mezőgazdasági főiskoláink hallgatói használhatják kézikönyv gyanánt, mert az egyszerű gazdasági számtartásról szükséges elméleti és gyakorlati irányú ismereteket könnyen érthető és áttekinthető módon tárgyalja. Meg kell azonban jegyeznünk, hogy a könyv II. kiadásában a kerülettel bíró uradalnak számtartását, külön tárgyalását elhagyta, ez azonban nem esőkkenti a könyv gyakorlati értékét, mert aki a könyvben foglaltakat tudja, annak nem okoz nehézséget az egyszerű számtartás módszerének és elveinek szélesebb körben való alkalmazása sem.

Kívánom, hogy ez a II. kiadásu számtartás a magyar gazdaközönség körében még jobban terjedjen el a szükséges számtartási ismereteket, amelyekre az átmeneti gazdálkodással együtt-járó várható nehéz gazdasági viszonyok között még fokozottabb mértékben szükség van.

Reichenbach Béla.

Most jelent meg!

Újdonság!

Tőgazdasági tanácsadó

Pontos tőgazdaságok részére

Irta: Landgraf János és dr. Hankó Béla

Ára bérmentes küldéssel 29.000 korona

„Patria” r.-t. könyvkiadó, Budapest, IX., Üllői-ut. 25. szám

Német tenyésztők original vetőmagvait

és pedig a petkusi, leutewitzi sárga, schlanstedti, lüneburgi Kley fehér zab; Danubia, Bavaria, Frank tavaszi és sörörpa; eckendorfi, leutewitzi, oberndorfi és Mammuth takarmány-, valamint schlanstedti cukorrépa magvakat, Viktória borsót, továbbá a legjobban bevált németországi burgonyaféleségek vetőgumóit azonnal szállítja a

„SATOR” VETŐMAGÜZEM RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG, BUDAPEST
IV., KOSSUTH LAJOS-UTCA 4., II. 4. TELEFON: 28-36 Sürgőnycim: SATORMAG

Forgalmazzuk a hazai kitenyésztésű tavaszbuzá, rózsaburgonyát, tisztított és ólomzárolt lóhere- és lucernamagvakat stb.

GOLDEN GLOW eredeti amerikai korai lófogó tengeri, mely szeptember első napjaiban érett, szemcsutakaránya 86-14. Egyedül nálunk kapható.

Ajánljuk a BADISCHE ANILIN UND SODA-FABRIK „FLORANID” speciális kerti műtrágyáját; az F. NEUHAUS G. m. b. H. eberswalde-i gyár speciális legmodernebb magtisztítógepeit; R. WOLF Magdeburg-Buckau cég világszerte ismert cséplőgarnitúráit.

Terményeket saját számlára vagy bizományban veszünk és eladunk.

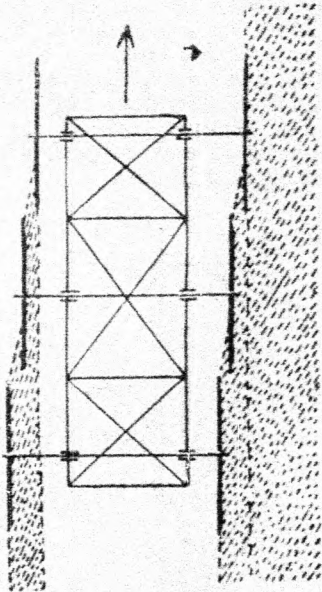

tettem be szabadalomra. Ez is a haladás irányában, függőleges síkban van elrendezve. Ez az eszköz alsó végével kissé előrehajolva, szintén keskeny szeleteket metsz le a talajból és azt féloldalra tolvá, tördeli el apró rögökre. Ez a szerkezet azonban csuszlik a talajban és így jelentékeny nagyobb vonóerőt követel, mint a gördülő korong. Ezért előnyösen csupán laza, kultortalajra használható. A fordítóekénél azonban ez is kevesebb vonóerőt kíván.

Legtökéletesebb lazítást végez a két találmányom együttes használata. Ha a féloldalal élű korong, mintha csak előmetsző volna, amely után féloldalal kést szerelünk, hogy vele a talajlazítást fokozzuk és vele még a korong alsó nyomán, a barázdafenekén előállott keskeny kis talajtömörítést is felkaparjuk. Ezek az eszközök kézierőre, vagy egyfogatós vontatásra a 21., 22. és 23. ábrában látható elrendezéssel használhatók.

Sekély művelésre, de nagyobb vonóerőre, akár erős állatfogatra, akár traktorra, akár motorra, sokkal több koronggal is, a 22-23. ábrában látható berendezés alkalmas. Ennél az elrendezésnél a vonóerő eredője beleeshet az ellenállások eredőjének az irányvonalába. Így határozottabb az iránytartás. Nincs vonóerő-pazarló oldalág. A behúzó erőt a nagy önsúlyjal és az elül-felül nagy fogással állítjuk elő. Az első iránytartó, menetszabályozó korongokat, amelyek az előmetszők, vékonyra vesszük, hogy a talajbahatolásra szükséges erőt csökkentjük.

Különösen nagy előnyökkel bír a 23. ábra elrendezése motoros talajművelésre, ha a motorokkal a gördülő korongokat vagy azok tengelyeit hajtjuk meg, miként az automobiloknál. Ezzel az elrendezéssel rászertelt motorral, aránylag nem nagy motorerővel is módunkban van vékony rétegenként, fokozatosan igen nagy mélységre is fellazítani a talajt.

24. ábra. Két munkamenetes elrendezésti talajlazító eszköz (felülnézet).

Állat- vagy traktorvontatással aránylag igen nagy mélységre lazíthatunk, a 24. ábrában látható, két munkamenetes elrendezéssel. Ennél a nagy nyomtávú korongpárokból csupán annyi van egymás mögött egy-egy szeletszélességgel oldalra eltölva alkalmazva, amennyit a szándékolt lazításmélységre az állat- vagy a traktorvontató éppen elbir.

Ilyen két munkamenetű elrendezésnél a szerkezet-szélességgel alkalmazkodhatunk az állatpárok menetszélességéhez, vagy a traktorjaro kerék nyomtávolságához, hogy az állatok és a traktorjaro kerekai közvetlen az egyes munkamenetek előtt mindig a

még megmunkálatlan kemény talajon járhasanak. Az összes ellenállások eredője emelljaz elrendezésnél egy vonalba eshetik a vonóerők eredőjével és így az iránytartás határozott.

A megmunkálás mélysége azért lehet ennek az elrendezésnél igen nagy, mert a megmunkálás menetszélességét aránylag igen keskenyre vehetjük.

Előnye ennek az elrendezésnek, hogy a nyomtávolság kétszerese, tehát mintegy háromméternyi munkaszélesség után kell csak ismét kezdő nyilást metszeni a tömör talajba.

Megállapítottam a kétfogó gépes, kötélvontatásos rendszerre való szerkezetet is, úgy sekély művelésre, mint nagy mélységre.

Találmányom bármelyik alternatívájánál a méretekkel alkalmazkodhatunk a rendelkezésünkre álló vonóerő nagyságához, a szándékolt lazításmélységhez és talajunk kötöttségéhez.

A most csupán a lényegét feltüntető sematikus ábrázolással itt közreadott talajlazító találmányok 1924. év augusztus havában szabadalmazásra szintén be lettek jelentve. Azok vásárlására és forgalombahozatalára hajlandó vagyok megadni az engedélyt bármely gépműhelynek vagy gépgyárnak, amelyek erre velem előzetesen egyezséget köt.

Községenként megalakítandó bérszántó vállalkozások számára ez a találmány igen alkalmas. Mert csak tőkeerős vállalkozásnak vagy nagy gazdaságnak lehet módja arra, hogy az egyes célokra legalkalmasabb, tehát mindenkor a leggazdaságosabban dolgozó eszközöket mindet beszerezze.

Ez az utja annak, hogy gazdaságosan termesszünk és ne hat mázsát termeljünk, hanem tizenbatot.

Küzdenyi Szilárd.

Meghívó

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület
tejgazdasági bizottságának

március hó 23-án (hétfőn) délután 1/26 (17-30) órakor
tartandó gyűlésére.

Tárgyak:

1. Bischitz Sándor előadása: „A jövedelmező tejtermelés biztosításának feltételei.”
2. Györgyey Adolf dr. előadása: „Kísérletek tehénállományunk tejtermelőképeségének javítására lapályfajta behozatalával, illetve keresztezéssel.”

Budapest, 1925. március hó 10.

Inkey Pál báró s. k.,
a bizottság elnöke.

VEGYESEK.

A tenyészállatkiállítás és vásár jelentősége.

Az OMGE az idén immár a XXXIV. országos tenyészállatkiállítást és vásárt rendezi március 21., 22. és 23-án. Az egyesület sokoldalú működéséből kevés kezdeményezés és tevékenység vált annyira népszerűvé és gyakorlati jelentőségűvé, mint a tenyészállatvásárok intézménye. Nálunk, ahol a legtöbb jó gondolat a csirájában fullad meg, ritka nagy eredményt jelent a XXXIV. szám, amely az intézmény és vállalkozás meggyökerezését, bevalását, nélkülözhetetlen és közérdekű voltát minden más fejtegetésnél beszédesebben igazolja.

Az OMGE által évtizedeken át rendezett tenyészállatvásárok az állattenyésztés haladásának fontos rugói. A haladni vágyó tenyésztők itt gazdag választékból és kiváló anyagból fedezhetik tenyészállatszükségletüket és viszont a főrstenyésztetek az általuk nevelt tenyészállatok kedvező értékesítésére

találnak alkalmat és lehetőséget. De ezek a tenyészállatvásárok nem csupán a kereslet és kínálat célszerű kiegyenlítése, a tenyészállatforgalom lebonyolítása szempontjából nagyon hasznosak, hanem az állattenyésztési ismeretek fejlesztése és az állattenyésztési kedv fokozása szempontjából is nagyon értékesek. A vásárok egyszersmind kiállítások is, úgy, hogy az ország legkiválóbb tenyészeteinek mindenkori helyzetéről is számot adnak és az állattenyésztésünk haladása érdekében teendő intézkedésekre nézve is hasznos útmutatásokkal szolgálnak.

A hét folyamán megnyíló XXXIV. tenyészállatkiállítás és vásár bejelentései remélni engedik, hogy még a mult évinél is szebb, gazdagabb és tanulságosabb lesz az idei kiállítás és vásár. Természetesen most is sajnálatosan fogjuk érezni országunk megcsönkiadásának e téren is mutatózó káros hatásait és fájó hiányait. De ettől eltekintve is, a vásárra kerülő tenyészanyag tulajdonképpen csak egy kis töredéke az ország valódi tenyészállatszükségletének. Nálunk — sajnos — aránytalanul és indokolatlanul kicsiny a tenyészállatszükséglet és fogyasztás s így az értékesítés nehézségeket utközik. Hogyha a kereslet kiváló tenyészállatok után olyan élénk és nagy volna, amilyent állattenyésztésünk állapota valóban megindokol, akkor a mi tenyészállatvásárjaink ezt a szükségletet korántsem tudnák kielégíteni.

Ezen a téren feltétlenül irányváltásra van szükség. Ennek azonban a legerősebb rugói éppen magok a tenyészállatvásárok, amelyek a jó tenyészanyag iránti érdeklődésnek, a haladás utáni vágyának, a tanulságok nyújtásának leghasznosabb gyakorlati uttörői. Ezért, ha valamelyik tenyészállatvásár esetleg nem is sikerül úgy értékesítési szempontból, mint az kívánatos volna, jelentősége nem csökken, mert közvetve megbecsülhetetlen szolgálatokat tesznek nemcsak a magasabb szempontok, az állattenyésztés általános emelése, hanem a tenyészállatértékesítés előmozdítása, a jó tenyészállatok megbecsülése stb. tekintetében is és így a tenyészítőknél a részveletre fordított áldozatai korántsem tekinthetők elveszetteknek.

A jövőben fokozott jelentőség vár a tenyészállatvásárra a tenyészállatkiállítás kiterjesztése terén. Ez egyelőre a szomszéd országok felé még megvalósítható nehézségekkel jár. A jelek szerint azonban remélni lehet, hogy az idei vásár ezen a téren uttörő munkát fog végezni és ha szerény keretek között is, de végre megindul a tenyészállatkiállításunk, amelyre nagy hivatás vár.

Állattenyésztésünk jövő boldogulásának a nyitja főleg az, hogy a tömegtenyésztést is lehetőleg minőségi tenyészéssé változtassuk. Ennek a törekvésnek a szolgálatában állanak az országos tenyészállatkiállítások és vásárok is, csak az volna a kívánatos, hogy a legszélesebb rétegek — ugyis mint látogatók és ugyis mint résztvevők — ezenul fokozottan karolják fel ezt az annyira értékes intézményt. A jelek szerint az idén ezen a téren is örvendetes haladásra van kilátás.

Szívből kívánjuk, hogy az idei XXXIV. országos tenyészállatkiállítás-és vásár a nehéz gazdasági viszonyok ellenére méltóan csatlakozzék az előző 33 sikeres tenyészállatvásár sorozatához.

Külföldi elismerés. A *Klub der Land- und Forstwirte* in Wien, Ausztria egyik legelőkelőbb társadalmi egyesülete, 50 éves fennállásának jubileuma alkalmából tartott diszgyűlésén, Gräbner Emil m. kir. gazdasági főtanácsost, az Orsz. M. Kir. Növény-nemesítő Intézet igazgatóját azzal a megokolással, hogy: *a mezőgazdaság fejlesztése terén kifejtett tudományos és gyakorlati irányu munkája nemcsak szűkebb hazájában, hanem a külföldön is sikeresen előmozdította a mezőgazdaság fejlesztését, e téren szerzett érdemei elismerésül, az egyesület levelező tagjaul választotta.* Mult évben hasonló elismerésben részesült ez a szakemberünk az ausztriai növény-nemesítők egye-

GÖZEKEKÖTELET

A LEGPRIMÁBB „EXTRA SPEZIAL“ MINŐSÉGBEN, BÁRMELY HOSSZBAN ÉS ÁTMÉRŐVEL

RAKTÁRRÓL FIX ÁRBAN SZÁLLITUNK

MAGYAR ACÉLSODRONY-, DRÓTMŰVEK ÉS KÖTÉLGYÁR DEICHSEL A., MISKOLCZ

SÜRGÖNY- ÉS LEVÉLCIM: DEICHSEL MISKOLCZ

INTERURBAN-TELEFON: 609 ÉS 258

SAJÁT ÉRDEKÉBEN KÉRJEN AZONNAL AJÁNLATOT!

Hítel traktorok beszerzésére. A mai nehéz viszonyok között rendkívül fontos és a magyar mezőgazdaságra igen jelentős eredményről szerezünk hírt. Haltenberger Vilmos, az amerikai Ford-gyárak aut. képviselője, a napokban tért vissza amerikai utjáról. Régi amerikai összeköttetései révén sikerült neki egy előkelő pénzcsoporttal olyan megállapodást létre hozni, melynek eredményeképpen rövid időn belül közel 40 milliórd fog rendelkezésére állani abból a célból, hogy a magyar birtokos társadalom a modern gazdálkodáshoz nélkülözhetetlenül szükséges traktorokat és egyéb gazdasági gépeket hosszú lejáratu hitellel szerezhesse be békekamatok mellett.

3-4 szobás budapesti lakás és mérsékelt konvencióért nagyobb birtok ellenőrzését, irányítását, elvállalja volt főtiszt, ismert gazda. „Jó eredmény 7389” jelige alatt a kiadóban.

A gazdaközönség figyelmét felhívjuk a teljesen átalakított, régi jóhírű Rémi szállodára, ahol teljes tisztaság és rend várja a gazdaközönséget. Abszolút féregmentes szobák, gőzfűtés, a szobákban hideg és meleg víz. A gazdaközönségnek a „Köztelek”-re hivatkozva szobánként 20% kedvezményt adunk. Rémi szálloda, Budapest, VIII. ker., József-körút 4. szám.

Schwarz Gusztáv banküzlete, Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 3. Mindennemű banküzletek legelőnyösebb lebonyolítása és finanszírozása.

NYILTTÉR.

(E rovatban foglaltakért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

Mikuska András 1749
szabó, sportruha- és brocheskészítő
Budapest, V., Erzsébet-tér 5.

Patkány-, egérintő RATIN
specifikus mezei egérintő békebeli anyag. Legelőnyösebb napi árban. Szétküldési hely: Ratin Laboratorium, Budapest, VII., Murányi-u. 36.1322

PRIMA POROSZ SZENET
szállít mezőgazdákra hitelre is, a
Deutsch-ungarische Wirtschaftsvereinigung A.-G., Berlin
7330 Budapesti iroda:
VI., Vilmos császár-ut 59., III. 8.

SIPŐCZ gyógytár, Pécs
50 év óta használják uradalmak és a külföld a SIPŐCZ-féle
mezeiegermérget
Ára 5 és 10 kg.-os postaládában kg.-kint 25.000 korona, 50 és 100 kg.-os ládában kg.-kint 23.000 korona. 7330

25 MILLIÓVAL 25 CITROEN AUTÓJÁT RESZLETFIZETÉSRE
A VEZÉRKÉPVISELETNÉL:
HUNGÁRIA AUTOSZALON
BUDAPEST, ANDRÁSSY-UT 67. 7336 TELEFON: 148-90

FORDSON-TRAKTOROK, OLIVER-EKÉK, FORD-AUTÓK
ANTAL JÁNOS és TÁRSA a „FORD”-gyárak autorizált képviselője
szállításra kaphatók:
Kaposvár, Fő-utca 22. szám

3 művészi fénykép
200 ezer K
ÁCS DUCI
MŰTERMÉBEN
BUDAPEST, KIGYÓ-U. 6.
TELEFON: 48-07 7438

Használhatatlan zsákokat
jutából vagy papírból, teljes rongyos állapotban, legmagasabb napiárban veszek
BIRÓ ADOLF, Budapest, V., Visegrádi-utca 23. szám.
Telefon: 201-60 7449

Szétküldök
vidékre utánvéttel 3 méter, egy férfiöltönyre elegendő, legújabb tavaszi divatszövetet, az összes hozzávaló béléanyagokkal együtt
600.000— koronáért
bérmentve. 7454
László Sándor, posztókereskedő
Budapest, Rákóczi-ut 50.

TENYÉSZÁLLATVASÁRON
(1925. március 21-23.)
üzemben látható
szab. önműködő A-S hűtő- és jéggyártógép
Egyetlen létező hűtőgép, melynél
nincs kuzolás! nincs utántöltés!
Gellért Ignác és Társa R.-T.
Budapest, V., Koháry-u. 4. Telefon: 12-91
Wien, III., Kegelgasse 27.

Van szerencsém az érdekelt gazdasági üzemek szíves tudomására hozni, hogy a világszerte előnyösen ismert **AHLBORN EDUÁRD hildesheimi speciális tejgazdasági és hűtőgépgyár vezérképviseletét Magyarországra névve cégemre ruháztam.**
Ezzel fogva ajánlok városi és uradalmi tejgazdaságok, valamint gazdasági üzemek és háztartások részére eredeti **AHLBORN-gyártmányu**
tejhevitő-, vaj- és sajíkszíto-, tejhűtő- és jéggyártó-, valamint háztartási és egyéb ipari hűtőberendezéseket
kis- és nagyteljesítményekre, legjobban bevált és legmodernebb rendszerű kivitelben.
Stanga József
tejgazdasági gépüzlete és műszaki vállalata
Budapest, IX., Ráday-u. 26/K
Telefon: József 25-73.
Ajánlatok díjmentesen! 7450

KERESKEDELEM, TŐZSDE.
Rovatvezető: Rege Károly dr.

Az amerikai gabonaszpekuláció.
Az amerikai terménytőzsdéken morzsolódik lefelé a buza ára. A nemzetközi spekuláció jórésztben már feladta állásait, mert belátta azt, hogy az új termés közeledtével csak lejjebb szállhat ezentúl a buza ára. Történetek ugyan időnkint kisebb áremelkedések, de ezek csak a kereslet és a kínálat egymással való versenyét jelzik, vagy az időnkinti vetésjelentések hatásának tulajdoníthatók. A tény azonban az, hogy a chicágói tőzsdén a júliusi buza 589 centtel, a szeptemberi buza pedig 548 centtel van jegyezve. Az ár tehát csökkenő irányzatot mutat, mely szerint a júliusi buza 412,000 magyar koronával, a szeptemberi buza pedig 383,000 m. K.-val van jegyezve q-kint a chicágói tőzsdén. A magyar gazda részére is megzivilendő jelenség ez, mert a gabonavámok fellügmentése óta a gabonapiaccon nálunk is a chicágói és a többi világgiazi jelentések szerint alakulnak ki az árak.

Budapesti gabonapiac. (Magyar Mezőgazdák Szövetsége Gabonaszékiosztályának jelentése.) 1925. március 12. Az amerikai buza áresése következtében az irányzat a budapesti tőzsdén is erősen lanyhult és minimális forgalom után, zárliatkor 12,500 K.-val olcsóbban jegyezték a búzát. A rozs iránt valamivel jobb volt a kereslet, így az irányzata nem lanyhult annyira, mint a búzáé és az ára 2500 K.-val esett. A termények piacán csupán jöminőségű zabot és tengerit keresték. A piac teljesen üzletelen, csupán tengeriből kelt el néhány tétel. A termények iránzata tartott. Budapesti paritásában kg.-kint a következő árakat jegyezték: Buza 76 kg.-os: tiszavidéki 5200-5225, fejmérgyei és pestvidéki 5175-5200, K. Buza 78 kg.-os: tiszavidéki 5300-5325, fejmérgyei és pestvidéki 5275-5300, rozs 4325-4350, takarmányárpa 3600-3800, sörárpa 4500-4700, zab 4050-4200, tengeri 2425-2475, köles 2600-2700, korpa 2150-2200 K.

Budapesti liszt- és őrléniypiac. („Avena” Mezőgazdasági Termény- és Állatértékesítő R.-T. jelentése.) Március 13. Lanyha irányzat mellett a tegnapi tőzsdén a következő lisztárak fordultak elő: Duplanullás 8000, nullás 7800, kettes 7500, hatos 6200-63000, takarmányliszt 2800-3000, korpa 2200, egyes rozsliszt 6000, 75%-os egységos rozsliszt 5500 K. volt kg.-kint budapesti paritásában, zsákkal együtt.
Budapesti takarmányvasár. Márc. 13. (A székesfehérvári vásárgazdaság hivatalos jelentése.) Rétiszóna II. r. 6 80.000-110.000, III. r. esomagolásra 40.000-70.000, muharszóna 140.000-170.000, lucernaszóna 175.000-200.000, zabosbükknyszóna 150.000-175.000, takarmányzalmá (zab) 55.000, takarmányrépa 50.000, alomszalmá 50.000-65.000, zsupszalmá 90.000-100.000, zsupszalmá 1 kéve 5000 K.

Budapest, március 13. A múltakarmánypiacra az irányzat esendős. Árak: korpa 2250, konkoly 2400, 8-as takarmányliszt 3200, olajpogácsa 3200, extrahált liszt 1700, malátacsíra 2300, száritott mosliék 3500, melasz 1400, száritott répaszelet 1400, lótap 1500 K. kg.-kint.
Vetőmagvak. (A Magyar Mezőgazdák Szövetsége Vetőmagosztályának jelentése.) Lóheremag. A külföldön ezen cikk irányzata lanyha, morva, román és lengyel államokhoz nagy a kínálat, ami főleg a németországi árak ellanyhulását vonta maga után. Az export-érdeklődés teljesen hiányzik. Nálunk az ólomzárólt áru iránt a kereslet továbbra is élénk. Lucernamag. A kínálat rendkívül élénk. Mindazonáltal az árak tartottak. Fehérherce, Nyulszakukában a kínálat gyöngült, jól lehet a forgalom sem lett élénkebb. Baltacimmag. A kínálat a termelők részéről feltűnően csekély, az érdeklődés nagy. Fűmagvak. A héten a külföld részéről sem jelentettek oly áreltéréseket, amelyek nagyobb üzletre ösztönöztek volna az érdeklődést. Répamag. Az üzletmenet továbbra is élénk, ez vonatkozik főképpen eredeti északnémetországi sárga olajbogyó és vörös Mammuth-fajtákra. Bükknögy. E héten rendkívül változott volt e cikk. Osztrák vásárlásokra a hét elején valamivel megszilárdult, a hét második felében azonban kissé ellanyhulva 100-200 koronás aránytalas mellett kötöttek néhány tételt. Köles. Tartott irányzat mellett csekély forgalomban alig változott. Muharmag csak nehezen volt elhelyezhető, érdeklődés hiányában ismét gyöngült. Viktória-borsó. Tekintve a forgalom csekélységét, különösebb árváltozás alig volt, a hangulat azonban inkább tartós maradt. Lóbab, mustár és tatárkában a hét folyamán alig volt említésre érdemes forgalom. Mák hangulata esendesebb és az árak inkább csökkenőben vannak. Lencsében nincs üzlet, amennyiben a forgalom csupán a folyó előjegyzések lebonyolítására szorítkozik. Bab. Egyelőre nincs kintás élénkebb üzletre, az árakban ismét csökkenés következett be, ami nagyobb kínálatra, valamint bővebb hozatalokra vezethető vissza. Megrendelések, a tulnyomóan csapadékdús jellegű időjárás, a vegetáció fejlődésére a legjobb hatást gyakorolja; ennek következtében az összes gazdasági, ugyisintén konyhakerti és virágmagvak élénk keresletnek örvendtek és nagy forgalmat értek el.

Árak nyersáruért 100 kg.-kint budapesti paritásában márc. 13-án

Bab, fehér	330,000—	420,000 K.
Bab, tarka	320,000—	340,000 „
Baltacimmag, jól csírozó	850,000—	950,000 „
Borsó, Viktória	700,000—	750,000 „
Bükknögy, tavaszi	310,000—	320,000 „

Cukorcirok	400,000—500,000 K.
Csibehur	340,000—380,000 "
Csilagfűrt	340,000—380,000 "
Fehérhere	3,500,000—5,500,000 "
Kendermag	620,000—850,000 "
Komósin	1,500,000—1,700,000 "
Koles, fehér	350,000—370,000 "
Koles, szürke	290,000—310,000 "
Koles, vörös	320,000—340,000 "
Lenese, kisszemű	400,000—450,000 "
Lenese, nagyszemű	700,000—750,000 "
Lenmag	700,000—750,000 "
Lóbab	360,000—400,000 "
Lóheremag, nyers, nagyarankás, nem tisztítható	2,400,000—2,800,000 "
Lóheremag, nyers, nagyarankás, tisztítható	2,900,000—3,100,000 "
Lóheremag, nagyarankamentes	3,500,000—3,800,000 "
Lóheremag, fehér, ólomzárólt	4,500,000—4,600,000 "
Lóheremag, vörös, ólomzárólt	4,000,000—4,100,000 "
Lucernamag, nyers nagyarankás, nem tisztítható	2,000,000—2,200,000 "
Lucernamag, nyers, nagyarankás, tisztítható	2,300,000—2,400,000 "
Lucernamag, nagyarankamentes	2,600,000—2,800,000 "
Lucernamag, fehér, ólomzárólt	3,000,000—3,200,000 "
Lucernamag, vörös, ólomzárólt	2,800,000—3,000,000 "
Mak	1,700,000—1,800,000 "
Muharmag	240,000—280,000 "
Mustarmag	700,000—750,000 "
Nyulszapuka	2,000,000—2,600,000 "
Takarmányrépa	16,000,000—1,800,000 "
Tatárka	310,000—330,000 "

literje 24,000—30,000, vaj kg.-ja 70,000—120,000, nagyban 70,000—90,000, tehénturó kg.-ja 14,000—18,000, juhturó kilogrammja 36,000—40,000, hazai ementáli sajt kg.-ja kicsinyben 80,000—90,000, nagyban 60,000—64,000, hazai grói sajt kg.-ja kicsinyben 70,000, nagyban 50,000—54,000, hazai trappista sajt kg.-ja kicsinyben 45,000—50,000, nagyban 32,000—36,000 K.

Baromfi és tojás. Árak a budapesti piacon kicsinyben: Csirke, drbja 35,000—60,000, tyúk drbja 60,000—100,000, hizott ruca kg.-ja 45,000, hizott pulyka kg.-ja 34,000—35,000, libamáj kg.-ja 80,000—180,000, ludzsir kg.-ja 70,000, tojás drbja 1100—1500 K.

Budapesti halpiac. Árak kg.-kint: Ponty Ia kicsinyben 45,000—50,000, nagyban 25,000—30,000, ponty IIa kicsinyben 30,000—40,000, nagyban 21,000—26,000 K.

Zöldseg és gyümölcs. Árak kilogrammonként a budapesti piacon: Sárgarépa 1500—4000, petrezselyem 2000—6000, zeller 4000—8000, kalarábé 3000—6000, vöröshagyma 4000—5000, fokhagyma 28,000—40,000, cékla 2500—4000, fejeskáposzta 3000—5000, kelkáposzta 4000—7000, rózsaburgonya kicsinyben kg.-kint 3500—4000, nagyban g.-kint 290,000, fehérburgonya kicsinyben kg.-kint 1400—2400, nagyban g.-kint 135,000, karfiol 14,000—20,000, torma 12,000—40,000, sóska 30,000—50,000, spenót 5000—12,000, champignon-gomba 70,000—90,000, alma 7000—24,000, körte 24,000, szőlő 40,000, dió 16,000—20,000, gesztenye 10,000—18,000 K.

Borpiac. (A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete Borértékesítő Osztályának jelentése.) Márc. 12. Az irányzat továbbra is lanyha. Erdeklődés nincsen. Legutóbb Malligand-fokonkint 650 K.-val is történtek eladások. Kényszereladások még mindig fordulnak elő.

Zürich, márc. 12. (Devizaszámítás.) Budapest 0'0072, Berlin 123'62 1/2, New-York 519'20, Bécs 73'25, Prága 15'42 1/2, London 2479'75, Páris 26'73 1/2, Milánó 21'20, Belgrád 8'35, Bukarest 2'55.

Egy aranykorona értéke ma a dollár hivatalos jegyzésének pénzárnyékán számítva 14599'79 papirkoronával egyenlő.

GYAPJUT
közvetlen bel- és külföldi gyári megbízásból
legmagasabb áron vásárol
Zeisler Artur
Budapest, V., Dorottya-u. 9., félemelet
Telefon: 87-15
Közvetítők szokásos jutalékban részesülnek

Hirneves **Szent Egydy-i**
GŐZEKEKÖTELEKET
legelsőrendű minőségben raktárról
azonnal szállít a gyár képviselője:
Magyar-Béla
Budapest, VI., Gróf Zichy Jenő-utca 30.
Telefon: 44-47 7139 Telefon: 44-47

Szőlőshöz **CSEPEL**
Gyümölcsfához **ARBOR**
Cukorrépahez **GLOBUS**
Burgonyához **PAX**
jegyd megasnyomású hátpermetező a legjobb.
Gyártja:
WEISS MANFRED
ACÉL- ÉS FÉMMŰVEI R.-T.
CSEPEL
Részletes árajánlattal készséggel szolgál és kívánatra **vételkötelezettség nélkül** díjtalanul a helyszínen bemutatja
AGRARGLOBUS Mezőgazdasági Gépkereskedelmi R.-T.
Budapest, IV., Egyetem-utca 1. sz., I. em.
Telefon: József 158-54, József 153-76, József 125-79

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Somogyi gazdálkodó. Inpossibilium nulla obligatio. Ha tehát kevesebb lett a föld, természetesen, hogy a bérlő nem adhat át ugyanannyi vetést stb., mint amennyit átvett. Amde senki sem gazdagodhatik jogtalanul más rovására, amennyiben tehát a bérlő annak idején csupán a természetbeni visszaadás kötelezettsége mellett vett át terményeket (vagyis azokért nem fizetett), úgy azokat még akkor is visszaadni, illetve értéküket megtéríteni tartozik, ha a szántóföld megkevesedése folytán az a mennyiség nála meg nem terem, mert különben ingyen jutott volna ezekhez a terményekhez, azaz ezek értékével jogtalanul gazdagodnék. G. J. dr.

AJKAI
KŐSZÉNBÁNYA R.-T.
BUDAPEST, V., ORSZÁGHÁZ-TÉR 4.
Telefon: 168-53 Sürgőnyeim: Ajkszén

HOYT
ANTI-FRICTION
WHITE METALS

a világ legjobb csapágyféme ismét kapható a vezérképpiszeletnél
SCHVARCZ JÓZSEF és Tsa cégnél, BUDAPEST
Vilmos császár-ut 53. műszaki, olaj-, zsiradékgyártóüzemek

Haszonbérbeadási hirdetmény.
A Dunamelléki Ref. Egyházközség haszonbérbe adja Sári (Post vm., állomás: Alsódobos és Ináras-Kakucs) község határában fekvő **alsó- és felsőbesenyői** birtokait 1925. október hó 1-től kezdődő hat évre.
Alsóbesenyői birtok területe kerekben 989 kat. hold, melyből 605 kat. hold, szántóföld 329, rét 307, legelő 35, nádas és nedvesebb rét 67, ut, ház, udvar 5 hold.
Felsőbesenyői birtok területe kerekben 999 kat. hold, melyből 605 kat. hold, szántóföld 214, rét 358, nádas és mélyebben fekvő rét 321, ut, ház és kert 5 hold.
Haszonbérlet tárgyát nem képezi: az **erdő**, valamint a felsőbesenyői birtokrészéből kb. 900 kat. hold szántóföld és 8 kat. hold rét, melyet kiskasszabérlőkre 10 évre az O. F. R. lefoglalt.
Épületek az alsóbesenyői birtokrészen vannak. Az épületfenntartás a legszorosabb értelemben haszonbérlet kötelessége.
Felszerelés és takarmány egyik birtokon sem adatik át.
A birtok összes adói és bármilyen nevezendő köterhei (szűzítési, vízszabályozási járuléka stb.) haszonbérlet terheli.
A haszonbérlet külön az **alsóbesenyői** és külön a **felsőbesenyői** birtokrészre vonatkozik.
A haszonbérlet állapítja meg azt, hogy a haszonbér a rozsi ára alapján, avagy aranykoronában fizetendő.
Akivel a haszonbérleti szerződés megkötötték, köteles a szerződés aláírása alkalmával a félévi haszonbérlet előre fizetni.
A részletes haszonbérleti feltételek a Ref. Egyházközséglet vagyonkezelőjénél hetenként kedden és pénteken délelőtt tudhatók meg.
A birtokba zárt és lepecsételt írásbeli ajánlatot „Haszonbérleti ajánlat” felirattal lezárva postán 1925. április hó 17-én déli 12 óráig adandók be a vagyonkezelőnél, Budapest, IX., Ráday-utca 28. száma (püspökiroda).
Az írásbeli ajánlattal egyidejűleg ajánlati biztosíték teendő le a Magyar Földhitelintézetnél (Budapest, V., Bálvány-utca 7. sz.) készpénzben, betétkönyvben vagy értékpapírban és pedig letendő az alsóbesenyői birtok után 30 millió K., a felsőbesenyői birtokrész pedig 20 millió korona. Az ajánlati biztosítékek f. évi május hó 1-én fognak visszaadni.
Az ajánlatok közül az Egyházközséglet szabadon választhat, sőt valamennyi ajánlatot is visszautasíthatja.
Egyenlő ajánlatok mellett a kisgazdáknak előny adatik. 7447

Saborsky Ede és Társa
Budapest—Wien
szarvasmarha-, sertés-, borjú- és juhbizományosok

IRODAH: Sertésforgó, telefon: József 18-80
Marhavágóhid, telefon: József 18-80
Saborosk István lakásának telefonszáma: József 44-47
WIEN IRODA: III., St. Marx.
Telefon (Innerebn): 23-81
Küldemények címzése: Budapest-Marhavágóhid
Budapest-Sertésforgó, Wien, St. Marx.
DÍJTALAN VÁSÁRI JELENTÉSEK 1025

lefelé
már
ermés
buza
kedé-
nással
jelen-
an az,
entel,
vezve,
zerint
ptem-
yezve
szére
ámok
is a
ala-
kesete
erikai
szdén
latkor
iránt
lyhult
ter-
gerit
kelt
Buda-
Buzza
idéki
fejér-
akar-
200 K.
asági
nyha
árak
500,
200,
volf
irosi
00—
zéna
bos-
zab)
000,
00 K.
zvat
ny-
áta-
tott
ag-
ikk
agy
nta
nk
na-
ar-
ól-
lat
gy.
ly
az
k,
aj-
d-
ét
n-
l-
tt
en
lt.
t.
t.
e
k
b-
b-
ni
ó
á
Y

Budapesti vágómarhavásár. 1925. évi március hó 12-én. Felhajtás 746 darab nagy vágómarha. Lanyha irányzat mellett az árak változatlanok maradtak, csupán a bikák árai olcsóbbadtak egyes esetekben kg.-kint körülbelül 500 K.-val. Eladatlannal visszamaradt 28 drb nagymarha. Következő árakat jegyezték kg.-kint elősúlyban: Bika, jobb minőségű 10,500—13,500, kivételesen 14,000—14,500, bika, silányabb minőségű 7000—10,000, tarka hizott ökör, jobb minőségű 12,500—15,000, kivételesen 15,500—16,000, középminőségű 8000—12,000, alárendelt minőségű 5500—7500, magyar tehén 7000—13,000, kivételesen 13,500, tarka tehén 5500—14,000, kivételesen 14,500—15,000, bivaly 6500, növendék 5500—11,000, kiscsontozni való 3500—5000 K.

Budapesti sertésvásár. (A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete sertéstelepeinek jelentése.) A ferencvárosi nyílt és zárt vásáron a csütörtöki felhajtás 2529 darab volt, melyből eladatlannal 533 darab maradt vissza. A vásár irányzata lanyha, az árak prima uraságánál 500 K.-val, egyéb minőségeknél 1000 K.-val estek. Árak: prima urasági 21,000—21,500, prima szedett 20,000—20,500, közép 19,000—20,000, könnyű, jobb 17,500—18,500, könnyű silányabb 16,500—17,500, öreg urasági 20,000—20,500, öreg szedett 18,500—19,500, angol sonkamalac 20,000—23,000, zsír 27,000—28,000, szalonna 23,000—23,500, hus 28,000—27,000, kivételesen 28,000, hasított fél-sertés 23,000—25,000, beállítani való sovány sertés iránt az érdeklődés lanyha és csak nyomott árak mellett van vevő, prima urasági herélt, miskarólt, átvészelt éves süldeért 30,000—20,500 K.-val kérnek. A hét folyamán a felhajtás körülbelül 7000 darab volt, az árak a primánál 1000 K.-val, egyéb minőségeknél 1500 K.-val estek a fehérrúru 1000 K.-val emelkedett. A hus ára 2000—3000 K.-val esett, mert az enyhe idő következtében a három dolgozó szalámigyar az üzemet be akarta szüntetni. A sertéstermékek export lehetősége folytán a fehérrúru szalonna és olvasztott zsirban főleg Csehszlovákiában javult. A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete bizományi hízalásra sertéseket elfogad és olcsó előleget folyósít.

Wieni vágómarhavásár. (A Magyar Mezőgazdák Állatértékesítő Részvénytársasága jelentése.) Folyó hó 9-iki, hétfői fővásár felhajtása: Belföldi 997 drb, magyarországi 1214 drb, csehszlovákiai 158 drb, jugoszláviai 210 drb, romániai 740 drb, összesen 3319 drb. Lanyha irányzat mellett a következő jegyzések fordulnak elő: Ökör, extrém 1'30—2, I. rendű 1'40—1'60, II. rendű 1'10—1'25, III. rendű 0'80—1'10, bika, extrém 1'45—1'55, I. rendű 1'30—1'45, II. rendű 1'10—1'20, III. 1—1'10, kiscsontozni való 0'80—0'80. Tehén extrém 1'35—1'50, I. rendű 1'15—1'35, II. rendű 0'90—1'10, III. rendű 0'70—0'90. A folyó hó 12-iki csütörtöki pótvásár felhajtása 371 drb. Irányzat üzletellen, árak változatlanok maradtak.

Wieni sertésvásár. (Magyar Mezőgazdák Állatértékesítő R.-T. jelentése.) A folyó hó 10-iki, keddi fővásár felhajtása: belföldi hussértés 32 drb, zsirsértés 2, magyarországi zsirsértés 749, romániai hussértés 251, zsirsértés 1068, jugoszláviai zsirsértés 430, lengyelországi hussértés 10,082, zsirsértés 2 drb, összesen hussértés 10,365, zsirsértés 2251 darab. Hussértésben az irányzat csendes. Zsirsértésben megkevesedett élénk. Jegyzések a következők: Prima zsirsértés 2'30—2'35, kivételesen 2'40, közép zsirsértés 2'20—2'30, öreg zsirsértés 2'10—2'20, szedett zsirsértés 2'05—2'30, hussértés 1'75—2'15, kivételesen 2'20. A folyó hó 12-iki, csütörtöki pótvásár felhajtása 1316 darab volt. Csendes irányzat mellett, árak változatlanok maradtak.

Csehszlovák állatok. (Magyar Mezőgazdák Állatértékesítő R.-T. jelentése.) Marhafelhajtás 1371 darab, sertésfelhajtás 519 drb zsirsértés, 1865 sülde. Irányzat élénk. Jegyzések: ökör 8'50—9'75, ökör közepes 7—7'75; bika 6'50—8'50, uszó 6—8, borjú 7—8'50, csontos marha 5—6, hussértés, csehszlovák 9—9'30, hussértés, lengyel 9—9'30, hussértés román 9'50—10'50. Importált fehér erdélyi jármosók 18—20, la fehér jármosók 14—16, la tarka belföldi jármosók 12—15, friss fejőstehén 17—21, 1 1/2 éves uszó 13—15, 1 1/2 éves tinók 12—14 cK.
Gyapjú. A londoni aukció március 10-én zajlott le. Sok vevő jelent meg, vételkedv azonban az általános rossz pénzvisszonyok miatt lanyha volt. Az árak merinogyapjánál 10—15%-kal, középfinom gyapjánál 5—7%-kal, durva gyapjánál 5%-kal mentek vissza. Belföldön fizlet nincsen, így árak nem alakultak ki, elővételi fizlet sem kezdődött meg a nagy pénzszűke következtében.
Tej és tejtermékek. Árak a budapesti piacon: Teljes tej literje 5600—5800, tejszínhab literje 45,000—56,000, tejfele

FORDSON-TRAKTOR „OLIVER“-ekével raktárról Ford-au'ók, Fordson'raktorok
 azonnal szállítható autorizált képviselete:
 Táviratcím: **Szilágyi Diskant Miskolc** **Szilágyi és Diskant**
 gépgyár, MISKOLC. Telefon: 135.

Dunántulon **400 magyar hold** szántó, rét stb.-ből álló 7421
igen termékeny birtok
 örök áron **eladó**. A birtok a földbirtokreform-eljárásan már keresztülment. Gazdasági épületeken kívül tíz szobás uriak egyholdas parkkal, bő élő- és holtfelszerelés. Vasut. posta helyben. Ügynökök kizárva. Komoly vevők jelentkezzenek „Dunántul 400-7421“ jelige alatt a kiadóhivatalban.

GAZDASÁGOK FIGYELMÉBE:
3-soros tengeriültetők, tárcsásboronák
 8, 10 es ekék, Losonei Gazdasági Gépgyár gyártmányu vetőgépek, míg a készlet tart, tolóhengeres és kanalas-rendszerű
 Kérjen árajánlatot! 1431
SATURNUS Műszaki és Gépkereskedelmi Részvény-Társaság, Budapest, V., Rudolf-tér 11. sz.

Vetőárpa
 a legismertebb edzett és szelektált magvak utántermése, 95-100% csirázási eredménnyel a Magyar Cukoripar R.-T. szerencsi cukorgyári gazdaságából, amíg a készlet tart, **kzpható**.
 Feltételek: a rendelés és ezzel egyidőben történő fizetés napján érvényes legmagasabb budapesti sörárpajegyzés árfolyamához 25% felár alkalmaztatik.
 Zsákokat a vevőnek kell küldeni.
 Közelebbi felvilágosítást nyújt a Magyar Cukoripar R.-T., Budapest, V. ker., Zrinyi-utca 14. szám. Telefon: 32-23, 38-67 7424

Szénát és szalmát
 préselve vagy lazán, teljes vagonrakományokban szállít legolcsóbb napi áron:
Böhm Arnold
 takarmány- és terménynagykereskedő Budapest
 VII., Vörösmarty-utca 20. sz. Telefon: József 41-81 7109

Tökéletes cséplés csak a szabadalmazott dobkosárbetételeim
 alka-maz-sával, mert csak ennek segítségével lehet a kalászból a gabonát az utolsó szemig kiveszejni
 Kérjen árajánlatot! 1431
KEMÉNY MÁNÓ gazdasági cikkek BUDAPEST, V. ker., Rudolf-tér 8. sz.

FÖLDES GYŐZŐ Mag- és Terménykereskedelmi Részvénytársaság
 BUDAPEST, V., ZRINYI-UTCA 14. SZ.
 TELEFON: 141-10
 Táviratcím: FÖLDESUR Budapest

Cukorrépa nem szerződő gazdaságok eredeti importált, kleinwanzlebeni fajtájú **cukorrépa magvakat** teljes garanciával **beszerezhetnek**, ajánl továbbá **aratáskor történő fizetésre vetőmagvakat:**

Tavaszi búkkönyvt | Victoria-, express- és velőborsót | **Stockerai lencsét**
 Államilag ólomzárolt lucerna magot | **Feherheremagot** | Államilag ólomzárolt lóheremagot
 Muharmagot | **Eredeti német takarmánvépamagvakat** | **Rendermagot**
és minden egyéb gazdasági magot 7363
Heinrich Mette quedlinburgi cukorrépa termelő cég magyarországi vezérképviselősege
 „Orion“ rézgálicot | Raffiát | Rezhenport | Szuperfoszfátot | Chilisalétromot
 a legelőnyösebb feltételek mellett szállít vagon- és kisebb tételekben
 „Danica“ Műtrágyagyár budapesti vezérképviselősege

Tőzeg- és vizöblítésű klozetek
 speciális gyártója:
WOLF műszaki szerelési vállalat, Budapest, VI., Rózsa-utca 62. szám. Árajánlat és árjegyzék díjtalan. 7122
 TELEFON: 132-40

Legújabbban rendszeresített lepiombálható **tisztázó pálinkafőzőüstök** 60 literig 120 literig állandóan raktáron. **Pálinkafőző- és mosóüstök** vörösrézéből, rézgálic, raffia, rézkénper, Balaton- és Vermorel-rendszerű, továbbá **Chaudoir- és W. M. Cseplő-jegyni szőlőpermetezők** a legolcsóbb gyári áron beszerezhetők. Szontágh Pál rézgálic, cégfőnök Terény Samu, Budapest, IX., Üllői-ut 19. 2207

Hutýra-Marek:
Állatorvosi belgyógyászat
 már teljesen kapható!
 I. kötet ára 154.000 K
 II. kötet ára 308.000 K
 Postadíj külön.
 „Patria“ R.-T. könyvosztálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám. (Köztelemek)

CEMENTIPARI GÉPEK ÉS FORMÁK
SZÁNTÓ és BECK
 MÉRNÖK GÉPGYÁRÁBAN
 BUDAPEST, X., GYÓMRÓI-UT 76-78. SZ.
 Telefon: József 50-88. József 90-34 1430
 Kérjen árajánlatot

Golyócsapágyas „Primus“ motoros cséplőkészleteket
 22" és 27" dobszélességekben, kettős tisztoszerkezettel, verőleccs dobbal **osztályozóhengerrel** legmodernebb kivitelben raktárról azonnal szállítunk.
 Rendkívül olcsó árak! Részletfizetési kedvezmény!
 Kérje 23. számú árjegyzékünket **Legtisztább cséplési eredmény!**
 Árajánlattal szívesen szolgál:
FEHÉR MIKLÓS Gépgyár R.-T. Budapest, V., Váci-ut 80.

Apermetező
lelke a szelepi.
 Ha biztos akar lenni abban hogy jót kap, ügyeljen a
Vulkán védjegyre.
Vulkán szelepek, Vulkán tömlők
 mindenütt kaphatók.

„SELECTA“ Magtermelő R.-T. Budapest
 Központi iroda: IV., Váci-utca 27-29. szám, főemelet
 Távirati cím: SELECTAS Budapest 235 Telefon: 191-85
 Kísérleti tenyésztés- és tisztítótelepek: **Sőregpuszta, u. p. Tápiószéle**
 Elfogadjunk **rendeléseket** abszolút **fajtiszta, magas csiraképességű, saját tenyésztésű** **kifejtő borsókra, velőborsókra, sárgahüvelyű bokorbabokra, zöldhüvelyű bokorbabokra, karósbabokra** amíg készletünk tart. Borsóból legkisebb rendelés 50 kg., babból 25 kg. A rendelések beérkezését sorrendjében intéződnék el. Csomagolást önköltségi áron számítjuk. Rendelések a budapesti központi irodába küldendők.

AUTÓK, ALKATRÉSZEK, MOTORKERÉKPÁROK
METROPOL GARAGE
 LEHEL-UTCA 25. Telefon: 412-23, 24, 25, 27

Eladó 12.000 drb 130-as 13/15 gar-
 tált keresztmetszetű profilozott tölgy
kisvasuti talpfa
 Gőzfűrés, Tapolca. 7444

Eladó dunántuli nagy birtok.
 Területe 2540 kat. hold, ebből 1524 hold szántó, többi
 erdő, rét, legelő, szőlő, kert. Földek nagyrésze prima.
 Két vasuti fővonal és nagy város közelében. 20 szobás
 emeletes kastélyal, körülötte 8 holdas park. Eladással
 megbízott címe kiadóban „Dunántuli 7451” cím alatt
 megtekinthető. Az illető több kisebb dunántuli birtok el-
 adásával és bérbeadásával is megbízva. 7451

Budapest területén egy
14 holdas kertészet
 lakással, istállóval, üvegházzal, felszereléssel
 azonnal átadó. Orbán, Budapest,
 VII., Erzsébet-körút 9. 1314

Gazdasági és iparvasutak
 tervezését, építését

legkedvezőbb feltételek mellett
 eszközi elsőrangu szakor. 7459

Seif Gyula okl. mérnök
 Budapest, II., Lövőház-utca 16/A
 Szakértői megbízásokat is elvállal.

Talpfa

keskenyvágyú vasutakhoz,
 kívánt méretekben 110, 120, 130 cm. hosszban azonnal
 szállít 7354

Lipótvárosi Gőzfűrés és Fekereskedelmi Vállalat
 Budapest, VI. kerület, Podmaniczky-utca 5., I. emelet
 Telefon: 63-17 és 89-95

A világhírű németországi
 vaddisznó védjegyű
ekék
 megérkeztek 7456

és kizárólag az egyedárusítónál, a
DRESCHER GYULA R.-T.
 vaskereskedő
 cégnél kaphatók, **BAJÁN**

Költőgépek

15- és mellékereseti forrás céljaira
 berendez minden
 országban a közismert
Nickerl és Társa, költőgépgyár
 Magyarországi vezérképviselet:
Kuh József, Budapest, VI., Podmaniczky-utca 53.
 Kérje díjmentesen a 11. számú árjegyzéket 7422

Schlick-Nicholson Gép-, Waggon- és
Hajógyár Részvénytársaság

Budapest, VI., Váci-ut 45-47. sz.
 Távirati cím: SCHLICKNICHOLSON

Gazdasági lokomobilok 3, 3 1/2, 5, 6, 8, 12
 HP nagyságban. Magánjáró lokomobilok 5,
 6, 8 HP nagyságban. Cséplőgépek 800, 900,
 1000, 1070, 1225, 1370, 1525, 1670 mm dob-
 szélességben. „Nemzeti” páratlan soru vető-
 gépek minden nagyságban. „Gloria” páros
 soru vetőgépek minden nagyságban. Ásványi
 szabadalmazott tengeriszárítógépek

Egyéb gyártmányok: Gőzgépek, Gőzkazánok,
 Nyersolajmotorok, Szívógázmotorok, Waggo-
 nok, hajók, jéggyári és hűtőházi berendezések.

Alapítási év 1889
 Alapítóké:
 57.000.000 K
 Tartalékok:
 2.500.000.000
 korona

7407

Schönfeld

műszaki

Budapest, VI. kerület,
 Telefon: 15-45 és 201-98

Védjegy Védjegy

Zsig.

nagykereskedés

Podmaniczky-u. 21.
 Sörgönyök: Radius

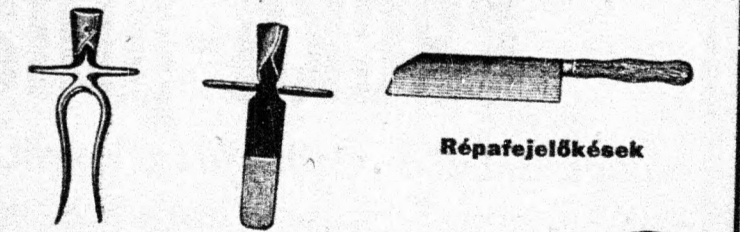

Egyeselőkapák, nyéllel
 3" széles

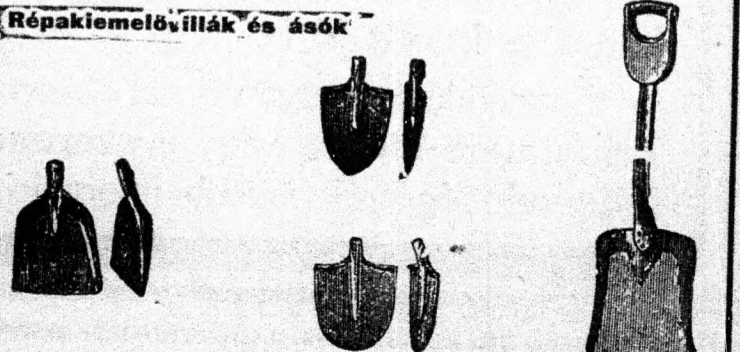
Répakapák, egy darabhol kovácsolva, vagy szegéscselve
 5", 5 1/2" és 6" széles

5- és 6-águ gombos répavillák, 3- és 4-águ széna- és trágyavillák
 8-, 9-, 10-águ burgonyavillák, Tigrisvillák

Répafejelőkések

Ásók, szén-, földhányó- és istállólapátok, kapák
 állandóan raktáron s legelőnyösebb gyári áron.
 Kisvasuti anyagok: sinszegek, hevederek, csavarok és
 az összes vasalások.
 Patkósarkok és patkószegek, gazdasági láncok, valamint
 az összes műszaki cikkek gyári lerakata. 7276

Gőzekekötél

elismert legjobb minőségben kapható:
HEGEDŰS JOZSEF okl. gépészmérnök
 Budapest, IV., Pappnövelde-utca 1. sz.
 TEL: J. 154-04 és J. 70-97 1574 Sörgönycim: HEGEMON

Birtokok, bérletek

Bérletek: Zalában 100 hold prima talaj tulajdonostól 6
 évre 100 kilóért lakással. Horvában 650 hold
 9 évre, 7 vagon öszbérért, 5 szobás urilakkal. Békésben
 200 hold 125 kilóért 7 évre, lakással, 2000 hold kastély,
 felszereléssel, 9 évre 100 kilóért.
 Eladó: Vas megyében 600 hold prima talajú birtok 7 szo-
 bával, emeletes magtárral, holdankint 15 millió, 15 évi
 részletfizetéssel. Nógrádban 300 hold kastélyal, 2-3 évi
 részletfizetéssel 4 millió. **FERENCZY JOZSEF, Budapest,**
 VIII., Múzeum-körút tiz. Telefon: József 132-78. Birtokleírás
 30.000 korona. Válaszbélyeg. 7408

A legkötőbb
viz- és trágyalészivattyu
 Nagy teljesítmény! Perceként 300 liter!
 Nem fagy be! Nem dugul el!
 Nem rozsdásodik! Kezelése egyszerű!
 Határtalan tartósság! Csekély erőszükséglet!
 Próbára is szállítjuk! — Gyártja:
Kohn és Társa, Szombathely
 Megtekinthető a 7446
 tenyészállatvásáron: DÉNES B. R.-T.-nál.

Feleskertészt

Buda belterületére kb. 12 hold kertészet
 és gyümölcsöshöz, **keresek** meg-
 felelő tőkével azonnalra. Szép kétszobás
 lakás és legelő rendelkezésre áll.
Ganz Lajos, Budapest, VII.,
Stefánia-ut 16. 7455

REIMAN Budapest, V., Vörösmarty-tér 3.
 Telefon: 141-03, 148-77

Mezőgazdasági géposztály:

RENAULT-TRAKTOROK

lántalpas és kerekes kivitelben. Benzín-, ben-
 zol-, szivógázüzemre. Szánt, vontat, csépel
 stb. Teljes cséplőkészletek, mezőgazdasági
 gépek, öntözőberendezések. 7437

Gépkocsi-osztály:

Személy- és teherautók, kismozdonyok, répa-
 és billenőkocsi, sinek, kerékpárok, váltók.

Elektromos-osztály:

Villamosvilágítási és erőátviteli berendezések.
 Községek, gazdaságok villamosítása.

Bérletek: Dunántul 3000 holdas főuri birtok, hosszú időre,
 szép lakással, kúttól épületekkel, vetéssel, takarmánnyal,
 leltárral, vasut helyben; 3000 holdas főuri birtok Somogy-
 ban, tavasi átvételre, leltárral, vasut helyben; 1100 holdas
 elsőrendű, fővároshoz közel, 12 évre, vasuthoz közel, rend-
 kívül olcsón; 1000 holdas 10 évre Veszprémben, vasuthoz
 közel; 800 holdas 8 évre Sopronban, vetés és takarmány
 leltárral, vasuthoz közel; 500 holdas elsőrendű, fővároshoz
 közel, vasut helyben, vetés, takarmány leltárral, szép nagy
 lakások.

Bérletet keresek megbízásból: Tízezer holdas, első-
 rendű talajt, vasuthoz közel, lehetőleg Dunántul. 3000-4000
 holdas, répatalajt, lehetőleg Dunántul. 3000-4000 holdas
 répatalajt, lehetőleg Heves, Borsod, Szolnok, Pest megyé-
 ben. 300-500-1000 holdasokat, lehetőleg Dunántul.

Birtokok: Dunántul 4000 hold, nagy kastélyal, vasut-
 hoz közel, országot mellett, szép fekvés, jó talajjal, olcsón.
 Több elsőrendű középirtok 400-1000 holdig jutányosan.

Birtokot keresek megbízásból: Öt-hat ezer holdast
 Dunántul. Több kisebb-nagyobb 300-600 holdig.

Társulás: 1200 holdas dunántuli elsőrendű bérlethez
 vezetés átvételével. 600 holdas fejérmegyey elsőrendű bér-
 lethez 500 millióval, lakással.

Angol kölesön, 20 évi törlesztéses, 500 holdtól kezdve
 és belöldi kölesön 100 holdtól kezdve átmeneti, elfogad-
 ható feltételekkel kapható:

Darvas Aladár

nyug. urad. főtiszt, OMGE tag, OMFE tag, OFB eng. ing.
 forg. vállalata

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 8. sz.

Telefon: 42-65, d. u. 3-6-ig 7461

„RATIMORS“

a legmegbízhatóbb patkányirtószer

A gazdaközönség köréből beérkezett kérelmeknek és
 megnyilatkozott kívánásainak megfelelőleg, hosszú
 időn át kísérletezünk olyan patkányirtószer előállításá-
 val, amely rendelkezésnek megfelel, a patkányokat tehát
 kipusztítja és az anyag egyéb állatra nem mérgező hatá-
 sús. Célunk elérést, a befejezett kísérletek abszolút
 eredményeknek bizonyultak és emellett a **RATI-**
MORS patkányirtószer a mai naptól kezdve forgalomba
 hoztuk.
 A **RATIMORS** folyadék, amely a használati utasítás
 szerint használandó fel. Egy üveg, amelynek tartalma
 egy liter anyagok felét meg, ára 100.000.- korona.
 Megrendelhető a 7188

Veterinária Vegyészeti R.-T.-nál
 Budapest, IX. ker., Lónyay-utca 18/b szám.

Lótartók! Lószerszámot, pokrócot, nyergeket szállítunk bármilyen mennyiségben!

Igás, párja --- 1,700.000 K-tól
Parádés, párja 4,000.000 K-tól
Nyergek, drb.-ja 2,000.000 K-tól
Mindennemű árunk I. rendű.

KOLHÁNYI TESTVÉREK
szíjgyártók és nyergesek
Budapest, IX., Viola-utca 48. szám
Hívótelefon: József 53-09

Ostornyél, ostorszij, Halbich-féle patent lózzasztók, lovaglóbottok, kutyakorbácsok stb. stb. gyártása

Unger József Budapest, VII., Wesselényi-utca 10. Alapítva 1904.

A JELENKOR LEGJOBB TETŐFEDŐ ANYAGA

Eternit

PALA

CSAK AZ „Eternit” VÉDSZÓVAL JELÖLT LAP VALÓDI.
ETERNIT-MŰVEK HÁTSZÉK LAJOS BUDAPEST, ANDRÁSSY-ÚT 33. GYÁR: NYERGES-ÚJFALU.

Fejőstehenek, lovak, igás- és hizókrök, valamint növénydekállatok legdiétikusabb és leggazdaságosabb takarmánya a

selypi melassetakarmány

Táplálékérték és melassehordozók garantálva

Ajánlunk a minőségű, államilag vegyelemezett szénsavas meszet.

„NATURA” ERŐTAKARMÁNYGYÁRI ÉS ÁRUFORGALMI R.-T.
Budapest, V., Árpád-utca 7. Telefon: 139-16

Gőzekeköteleket

szavatolt legmagasabb esakítást esifárdással 7254
eredeti gyári Árakon azonnal szállítok

TOEPFFER RÖBERT mérnök
Gazdasági vállalkozó
Budapest, I., Mészöly-u. 6. Telefon: József 85-05.

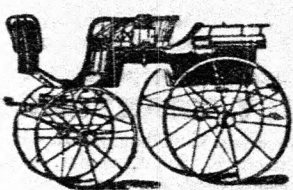
Sikerült Svájból 50 darab szimmentáli
tenyészbikát

importálnunk, melyek március hó vége felé érkeznek meg és április hó elején kerülnek eladásra. Mőduknban áll gazdáknak jutánya árt szabni és esetleg augusztusig terjedő fizetési kedvezményt nyújtanak. Jelentkezőket előjegyzésbe vesszük. Klein Testvérek, Celdömök. 7430

Mangalica tenyészkocák

50 darab hasas, átvészelt, 1/4 éves tenyészkocsa, májusban fűzzenek. 140 darab 10 hónapos tenyészkocsa eladók többszörösen első díjakkal és a nagydíjjal kitüntetett tenyészetemből. **CSOBÁJI JÓZSEF GAZDASÁGA,** Csoba, Szabolcs m. Vasútállomás: Tokaj. 7244

Alapított 1892-ben.

ZUPKA ANTAL
autókarosszéria- és kocsigyár, Budapest, VIII., Illés-utca 17. sz. Telefon: J. 48-06.
Állandó raktár új és használt kocsikban. Kocsik javítását, fényezését, újra való kárpitozását jutányosan elvállalom. 7200/II

A tenyészállat- és gépkészítésen résztvesz

Istállóablakot, magtáráblakot
azonnal szállít 7217

FARKAS ÉS TÁRSA
Budapest, VI., Lehel-utca 8. Telefon: 82-70

Szabadalmazott **GERGELY-féle**
„Kolumbus” keltetőgép

lámpanélküli melegvízfűtéssel. 1922. évi modell. Pontos működés, egyszerű kezelés, önműködő hőszabályozás, semmi sem kerülő üzemköltség és legmagasabb százalékos kelési eredmény. Számátalan elismerőlevél. A gyakorlatban fényesen bevált. Megrendelhető:
Gergely Béla tanítónál, Kisberény u. p.: Lengyeltóti (Somogy megye).
A kora tavaszi keltetéshez már most szeresse be a keltetőgépet! Részletes ismertető árjegyzék válaszbelvél ellenében! 7309

Árverési hirdetés

E hó 25-én Zalaszentgróton számfelletti ménesállományunkból, reggel 9 órai kezdettel, **önkéntes árverést** tartunk, amelyen eladunk (50 darab) nehéz és könnyű 1-2-3 éves

herélt és kancacsikót.

Vasut és posta helyben.

Gróf Károlyi Imre uradalma-
nak kezelésége.

7448

Szőlőoltvány- és vesszőeladás.

A Nemzetközi Borkereskedelmi R.-T. érdekkörébe tartozó szőlőtelepeken (Ecséd, Kállósejmon, Hatvan, Naszály, Emőd) különféle államilag engedélyezett és ellenőrzött **RIPARIA PORTALIS** alanyon levő

egyéves szőlőoltvány

továbbá hazai

sima szőlővesszőfajok

kerülnek eladásra.

A részletes eladási feltételekről felvilágosítást nyújt, előjegyzéseket, valamint megrendeléseket elfogad a

Nemzetközi Borkereskedelmi R.-T.

gazdasági osztálya
Budapest, IV., Egyetem-utca 2. szám, I. emelet.
Telefon: József 154-52 7391

Cséplőgéptulajdonosok!!

Pénzt, időt, munkát
takarítanak meg a 1794

STERN-féle dobkosár-betétléccel

680 kg. tiszta **buzaszem**

volt az eredmény, midőn egy 550 keresztből álló buzaszalmát, mely már egy közönséges dobkosárral el lett csépelve, betétsines géppel szakértőbizottság előtt utáncsépeltetünk. Pénzt, időt és munkát takarítanak meg. Kérdezősködékre ingyen és bérmentve nyújt felvilágosítást.

BÁRDOS és BRACHFELD BUDAPEST, VI., Gyár-utca 5 F

Háztartási, urasági, vendéglői, intézeti

tűzhelyek

LAROS LAJOS

Takaréképítésgyár R.-T.

BUDAPEST

Központi iroda és gyár: VIII., Szezerédy-u. 8. Telefon: József 21-54

Városi fióka és raktár: IV., Váci-utca 40. szám (Irányi-utca sarok)
Telefon: József 153-52 7103

A Magyar Cukoripar R.-T. szerencsi cukorgyári gazdasága, alkalmas terület hiányában, régi

racka-juhászatát

megszünteti és eladja öreg kosait, kosbárányait, anyáit stb.

Ugyancsak eladásra kerül Szerencsen több számfelletti nehéz kanca és herélt ló is.

Érdeklődők nevezett vállalat központi irodájában Budapest, V., Zrinyi-utca 14. sz., vagy a szerencsi cukorgyári gazdasági felügyelőségénél bővebb információt nyerhetnek.

7428

A Mikosdi Magnemesítő Uradalomban tökiválasztás utján éveken át nemesített **Prof. Wolthmann-féle**

vetőburgonyát

Mikospusztá állomáson vagonba rakva, vagy helyt átvéve métermázsánként napiár + 50% árban ajánlunk. Megrendelések a vételár előzetes befizetése mellett **Zalavölgyi Iparművek Részvénytársasághoz, Zalaszentgrótra** intézendők.

7442

Alapítva: 1890. Számos kitüntetés

KÖZPONTI KÁLYHÁK

(Meidinger caloriferesek)

3-4 szobás lakások, családi házak és villák fűtésére kaphatók:

KOCH JENŐ

kályahagyárában
Budapest, VI., Szondy-utca 53.
TELEFON: 8-69

Nemcsak új, de meglévő épületekbe is elhelyezhetők a központi kályhák.
A fűtésberendezési terv és költségvetés díjtalan

„Vermorel“

rendszerű permetezőket

elsőrendű kivitelben, minden darabot külön ládába csomagolva, jutányos áron raktárról azonnal szállít

Kérje 27. sz. árjegyzékünket!

FEHÉR MIKLÓS GÉPGYÁR R.-T.
Budapest, V., Váci-ut 80.

Makói dughagyma

fajtiszta, valamint

hagymamag

szavatolt csiraképességgel, éppúgy

édesnemes tormadugvány

a legolcsóbb napi áron.

Áruforgalmi R.-T., Makó
Postafiók: 18. Telefon: 48
Sürgőnyeim: Mandi Makó 7197

csak úgy lehetséges, ha a növényeknek táplálékot nyújtunk. A tavaszi trágyázásnál főként nitrogénműtrágya jön tekintetbe és pedig:

Floranid 46%-os

virágok, vetemények és gyümölcs részére.

Leunasalétromsav 27%-os

gyengén terméshű földrésznél fejtrágyának cukorrépa, pamutvetőmag, dohány és minden mezőszertelen vetett főzelékfélék részére.

Kénsavas ammoniak

burgonya, tengeri és tavaszi vetések részére.

Díjtalan felvilágosítással és ajánlattal a fenti trágyaszerekre vonatkozólag a „Stickstoff-Syndikat Berlin“ képviselője:

„AGRICOLA“

Mezőgazdasági Eladási Szövetkezet k. f.
Budapest, V., Váci-ut 6.
és transzdanubiai képviselőnk:

BARLAY & TOMALIK, Dombóvár
készséggel szolgál. 7290

Zala vármegye legtermékenyebb vidékén eladó 800 magyar hold szántó, rét, szőlő stb.-ből álló, a földbirtokreform eljárásán már keresztülment

földbirtok

Bő élő- és holtinstrukció, bőségesen elegendő gazdasági épületeken kívül 12 szobás urialak kőhóddal park közepén. Vasut, posta helyben. Ügy-nökök kizárásával komoly vevők forduljanak „Zala megye 800-7421/a“ jellegével a kiadóhivatalhoz. 7421/a

„AGROTECHNIKA“

MEZŐGAZDASÁGI GÉPTECHNIKAI TANÁCSADÓ ÉS SZERKESZTÉSI IRODA

Foglalkozik minden, a modern mezőgazdálkodás műszaki részét illető és technikai természetű feladattal.

Vállalja a következő munkákat:

Mezőgazdasági gépek konstrukciója és konstruktív átalakítása magánosok és gyárak, valamint enémű műhelyek részére; ilyenmű műhelyrajzok és kalkulációk készítése.

Teljes mezőgazdasági műszaki üzemtervek készítése és keresztülvitele.

Mezőgazdasági géptechnikai találmányok szakszerű kidolgozása.

Mezőgazdasági gépek és eszközök felülvizsgálata és karbantartása szavatosság mellett.

Mezőgazdasági üzemek gépészeti és műszaki berendezéseinek jókarbantartása évi átalányalapon, szavatosság mellett.

Tanácsadás mindenmű mezőgazdasági géptechnikai ügyben.

Mezőgazdasági műszaki üzemanyagok vizsgálata és kipróbálása.

Mezőgazdasági műszaki üzemek állandó irányítása és vezetése.

Mezőgazdasági gépkiállítások és próbák végzése.

Speciális ág:

Motorikus talajművelő eszközök konstrukciója, átalakítása, javítása, felülvizsgálata, kipróbálása, vétele és eladása és tanácsadás ezekben az ügyekben.

Gépkezelői vizsgákra való előkészítés, kiváló szak-tanár által.

Mint hogy semminemű gyárban vagy vállalatban nem vagyunk érdekelve, minden munkánkban a gazdaközönség érdekeit abszolút pártatlansággal és lelkiismeretességgel szolgálhatjuk, ami egyedüli célunk! 7322

Irodánk elismert szaktekintély vezetése alatt áll.

Cím

„AGROTECHNIKA“

Budapest, IX., Erkel-utca 19., I. 2. Telefon: József 101-87
Irodai órák: hétfő, szerda, péntek d. u. 3-6-ig, vasárnap d. e. 11-1-ig

Hungária-drótfonatok

a legolcsóbbak és legtekélyesebbek. 7134

Egyedüli gyártója:

HAIDECKER SÁNDOR
adomány-, szövet-, fonat- és korlátszövőgyára
Budapest, VIII., Ollási-ut 48/5.
Fiók: Budán, II., Fő-utca 59.
Lejegytek lapokra és bérletekre. Kátrányozott csúszásdrót alkalmai áron.

Rozsdasodás ellen

SCHILLINGER MIKSA

Zsák és ponyva kereskedés és kölesönzés

Budapest, V., Rudolf-rakpart 7. sz.

Nyári legeltetésre

300 darabig bér-marhát vállalunk. Megkeresések Puszta-szentiváni gazdasághoz, Budapest, IV., Eskü-tér 6. intézendők. 7408

Kocsik, gumiherezek, löszerszámok, nyergek

az elismert kiváló minőségekben, legolcsóbban beszerezhetők

Egyedüli eláruló hely:

Waltzner Rezső cég, Budapest, VII., Akácfa-utca 23 gyártó-lepén. 1308

Kész ablakok és ajtók

minden méretheben, lakó- és munkaházak részére, éppoly szolid kivitelben, tehát nem olyan, mint a forgalomban lévő raktári készítmény, vasalva és alapmázolva, bármily mennyiségben azonnal kaphatók

HUFNAGL IMRE asztalosárnyaggyárban
BUDAPEST, VI., KARTÁCS-UTCA 27. SZÁM
(A, B, C, J és F villamosokkal Nyugati pályaudvartól 500m-ik megálló) 7419 Telefon: 103-23
Rajzokat vonatkozó árákkal felhívásra díjmentesen küld

Gyérey Richárd tolnaozori béruradalmának növény-nemesítő üzeme, Alsóbogárd, u. p. Ozora

a koránérő, bőtermő, államilag elismert

Gyérey-féle fehér lófogu tengerire

megrendeléseket elfogad és azt azonnal szállítja. A tengeri érési ideje szeptember közepe és így utána buza igen kedvezően vehető, gyorsan fejlődő, csalamadévetésre is kiválóan alkalmas.

Korai érését, bőtermőképességét és 80-85% szemarányát a múlt évben az ország különböző részein és a debreceni mezőgazdasági kamara által beállított termelési kísérletek eredménye bőven igazolta.

A válogatott és lehegyelt csövekről származó **vetőmag ára:** 100 kg.-nál nagyobb tételeknek vevő zsákjaiban, Pinczehely állomáson feladva, a budapesti tőzsdén a fizetés idejében jegyzett legmagasabb árhoz 50%, 100 kg.-nál kevesebb rendelésnél 100% felárat számítva. Vevő kívánságára a szállításhoz új zsákot adunk és azt beszerzési áron számítjuk. A 100 kg. aluli rendeléseket postacsomagokban, csomagolást nem számítva szállítjuk.

A vételár a **tolnaozori béruradalom jószágfelügyelőisége** címére, Tolnaozorára küldendő, ahol megrendelés is eszközölhető. 7278

Szuperfoszfátműtrágyát, kálitrágyasót,

etetésre alkalmas takarmánycsontlisztet (Präcipitat) a legjutányosabb napi áron és kedvező feltételek mellett szállítunk.

Gazdák sziveskedjenek árajánlatot kérni!

Pátria Mészárosok és Hentesek Csontfeldolgozó és Műtrágyagyára R.-T.
Budapest, V. ker., Vilmos-császár-ut 22. szám
Telefon: 190-01 7112

ÁLLATOK

Kosok eladó merinopreoe simongái ivadékok hatvan drb prima hágóképsek. Tenyészállatváron megtekinthetők. Levélk Béla-halmi gazdaság, posta, Csász-Nógrád megye. Telefon: Budapest 85-08. 1341

FARAGÓ ADOLF

állatkereskedő
BUDAPEST, IV., Váci-utca 85
TELEFON: József 149-14 és József 42-86
FOGLALKOZIK: **jármosókrök, vágómarhák, hizott és sovány sertések, juhok** 1301

adás-vételével, értékesítésével és beszerzésével

Muraközi igás tenyészkanca, tenyészmenek, választott csikók ismét kaphatók magyar határállomásra állítva, esetleg közvetlenül a tenyésztőknél közvetítjük.

E. VAJDA

(ezelőtt: Idősebb HEINRICH MÖR) **lónagykereskedés és lovasrió-ügynökség**
ČAKOVEC (Csáktornyai) Medjimurje, Jugoszlávia.
Sürgényeim: VAJDA Čakovec Jugo-szlávia. 7125

VEGYESEK

Szlovenszón 250 holdas birtok megvételre, több 200-600 holdas birtok birtokba, esetleg parcellázásra keresetlik. Ferenczy Géza ny. Járásbíró, Kassa, Martinovics-u. 20. 459

Kocát miskáról Berényi állatorvos, Vársárosnamény. 938

Utak feltöltésére vagy építkezéshez naponta 15-20 vagon mennyiséget szállítok bevonatolva, **elsórendű, száraz és tiszta, tet-szészserinti mennyiségű szénalakat** bármely állomásra **ingyen**, a vasúti szállítási díj és csekély be-rakás ellenében. Cim: **Mittelmann Géza**, Buda-peszt, VIII., Aggtelek utca 2/a. l. em. 107:6

Törött gépresek repeszt, kimart ka a cik **elektromos hegesztése**

Lakos és Székely gép-gyár, Budapest, VI., Béke-tér 3. Új berendezést gyár-tása a hegesztő-óktatóműhely

ELADÁS

Trágya vagontelekben eladó. Érdeklődések: „Száz vagon 112” jellegére a kiadóba kéretnek. 112

Casali-tengerimorzsolókat orohajtásra, Hofherr-Schranz-gyártmány, keveset használtak kintnő karban, óriási munkateljesít-ménnyel, ajánl: Braun és Ür-ményi, Budapest, Országház-tér 10. 11148

Szénapréseket kézi-és erő-szerekkel nagy választékban kaphatók. Kocsiraktár, Buda-peszt, József-körút 20. 241

Ekealkatrészeket nevezte-szántóvasakat, kormányleme-zeket, talpakat, bármely gyártmányú ekékhez, szállít: Braun és Ürményi, Budapest, Országház-tér 10. 11152

Szőlőoltványok I. osztályú Riparia Portalis alanyon, kintnő bor-és csomógye-fákban, legújta-nyosokból áron beszereshetők Szabó Gyula szőlőoltványtele-pén, Gyöngyös. 828

Répmag sárga olaj-bogyó, 12 éven át szelektálással nemesít-tett **takarmanyrépmag** legalább 50 kilogrammos té-telekben eladó. Fajazono-ság, csiraképesség, tisztaság garántálva. **Tömörkény-péteri gazdaság**, vasút és posta Kistelek. 1038

Eredeti Westfalia mő-légtörés, négy motornyomozélességgel, haaz-nált, de kifogástalan karban alkalmi áron eladó. Braun és Ürményi, Budapest, Ország-ház-tér 10. 415

Gőzekekötél, 450 méter hosszú, 23 mm vastag, teljesen új, alkalmi áron eladó. Braun és Ür-ményi, Budapest, Országház-tér 10. Telefon: 180-86. 414

Tenyésztőjakok kiállítás-ozott plymouthok után darabon-kint tizezer koronáért kap-ható Aranka László intézőnél Hajdútóteleken. 1222

Kétveás gyökere vesszős 10.000 drb eladó Sárpenetlén. Fejérm. Tndakozódhatni: gróf Széchenyi Viktor, Budapest, I., Uri-utca 52. 1226

Uj üzemi könyvek I. Juhos Lajos: A mezőgazdaság üzemi eszközei és ágazatai 63.000 K. Juhos Lajos: Mező-gazdasági üzemek szervezése 63.000 K. Mezőgazdasági üzem-ten (Reichenbach Béla előadás 2 után): Józsefberendészet 2 rész 112.000 K. Józsefberendészet 2 rész 36.000 K. Posta-díj külön. „Pátria” r.-t. könyvosztálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Eladó egy Kthne-féle haaz-nált, de jó állapotban levő 15-2000s vetőgép. Felső-szolgálgépjáza gazdaság, posta és vasutállomás, Szolga-egyháza. 1193

Csillagfürt fehérek eladó. Besenyei, Gö-rög-szállás. 1186

Geseresznye és körte-alany 1-2 évesek. Maelura 1 éves csemetési el-adók. Novotni Endre kertész-nél, Töröksezentmiklóson. 1225

Spárga természetese, gyakor-lati tapasztalatok alapján írta: Lázár Ferenc. 22.000 korona beküldése el-lenében bérmentve szállítja a „Pátria” r.-t. könyvosztálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Használt 8 HP gőzgép, 4 vetőgép, elevátor, járgány eladó. Pusztai-házi gazdaság, Pápa. 1241

Kocsik mindenfajtaúak, lo-kereszek nagy választékban kaphatók. Kocsiraktár, Buda-peszt, József-körút 20. 241

Sajtgyári berendezés napi 700 liter tej földel-csészására, 150 tejkannával, alig használt állapotban, eladó. Felvilágosítást nyújt dr. Láng Frigyes, ügyvéd, Békesszaba. 1242

Eladó magvak gróf Károlyi Gyula Tiborzállás uradalomában (posta, vasút, távirat): Tiborzállás, Szatmár-megye) 1800 kg. garantált vörös ekekoroná repa a 16.000 K, 2500 kg. komocsin a 13.000 K, 5000 kg. mohar a 2500 K. Megrendelések fenti címre intézendők. 1270

Máv. gőzmagánjáró, 10 lég-szén-és szalmatüzelésre, hozzá szintén Máv. dobogócs-észőp, összes felszereléssel, minden kintnő karban, ked-vező fizetési feltétellel eladó Dékány Ödön gazdaságában Tizsaszentimrén. 1271

Eladó egy kifogástalan, öt légkörös, négyes Shuttleworth-gőzlokomobil, hozzávaló 1000 % magyar gazdasági csészőpvel, teljes felszereléssel. Ára hatvan mil-lió. Dr. Tóth Gyula, Budapest, IV., Városház-u. négy. 1306

Gyártelep Szolnok megyé-ben, Tisza mel-lott, közvetlen város és állo-más mellett, 3 magyar hold területen műhelyekkel, rak-tárakkal, felszerelésekkel, lakó-házzal, örházzal, iszállóval, teljesen bekerítve, bármilyen gyárnak alkalmas, nagyon olcsón, 25 vagon buzától, mely 2-3 év alatt is fizethető, eladó. Ajánlatokat „Alkalmi vétel 1296” jellegre a kiadó-hivatal továbbít. 1299

Gyorsfutású kis teherautó, 300 kg. teher-bírással, tejszállításra vagy bármire gazdaságban nagyon alkalmas, tulajdonostól al-kalmi áron 39.000.000 kor. Ugyanott egy impregnáló ka-zán, mely burgonyafőzőre alkalmas, 4.000.000 korona. Datári János, gumtájavító, Budapest, VIII., Mária-u. 18. 1305

Eladók: Fordson-tractor, hiba nélküli Oliver-ekével, összes tartalékreszkekkel, 12 darab magyar járművel, 5-8 mázas, su-nyusk Egy jól behajtott szép formájú, 5 éves sárga berelt. Egy Hofherr féle horefőjtő kifogástalan állapotban. Egy vagon ciroknag. 400 köve prima nád. Zsóflamajori gaz-dság, Gyoma. 1308

Gazdaság megszűnése miatt eladó egy keve-set használt 8-as Máv. gép-gyári golyócsapágya csészőp, kombinált szabadalmazott horefőjtővel és elevátorral, hozzá egy Máv. gépgyári 22 HP szivószármotor. Különbö-le szekerek, ekék és egyéb gaz-dsági felszerelések, egy hajtókoscs, egy hintó. Donner Kálmánnál Szécsény, Nógrád megye. 1309

Fajbaromifojás. Sár-ga Orping-ton, Plymouth drbja 15.000 K., fekete Minorka, fehér-és fogsúlyszint Logborn drbja 3000 K., Pekingi kacsa drbja 20.000 K., Bronz-és Mexikói fehér pulyka 40.000 K. Posta-díj szállítással 20-40 drbig cso-magolást és szállítást külön 40.000 koronát számítunk fel. Megrendelést úgy is elfogadunk, hogy a tojásokat verő a tenyészállatváron személyesen átvetheti a baromfi-csopornál, ez esetben 50% előleget kérünk a rende-léskor beküldeni. Gróf Szé-chenyi Antalné baromligaz-dság, Póstelek, u. p. Békés-csaba. 1325

1-3 éves akác, sorfának alkalmas, 3 mé-terre visszavágott, **Jegenyenyár, kanadai nyárfa-csemeték, nemesfűz-és ta-mariska-dugványokat** szállít Liptay Jenő csemetekerje, Nyiregyháza. Ugyanott egy Györfly féle 200 tojás kelté-sére alkalmas, petróleum-megleltető költőgép eladó vagy részkeltezőre kiadó. 1330

Daimlermotor, két darab, hathengeres, 100 lóerős és egy Fiat-alkalmi háromtónás teherautó, közvetítők kizár-ásával, esetleg részletfő-zőre is eladó. Megkeresést „Üzemhajtó 1331” címen a kiadó továbbít. 1331

Eladunk két 135a Clayton-Shuttleworth-féle csészőszekrényt, Weeder-kul-tivatort, aratógépeket, Pörde-földi bérgazdaság, Zalapáka. 1294

8 és 6 HP magánjáró csészőparuturák sürgősen eladók. Bolczek, Jászberény. 1307

Eladó 12.000 drb kétveás gyökerecsészővessző, Merlot, Oporto, Karbonet és Olasz Rizling a Tornyosólóli bérgazdaságnál, Üllői. Ár meg-egyezés szerint. 1311

Eladó 600 drb szállítható mozol kisvasuti sín alá való vasúti oszvarral. Lederer Testvérek, Pusztá-Tonyó, Jásznagykúncszolnok megye. 1312

Benzinfraktor Hanza Loid-garnitúra futányosan eladó, csészőszekrénye külön is. Rusznyák Örkösök, Mácsonka, Kisterenyé. 1329

Eladó 1000 darab Canna-gumó, vereslevélű, bordóvirágú, 3 méter ma-gasra nő. Megkeresésekre: Gazdaság Kisléta, Szabolcs megye válaszol. 1332

Szerszámfát, talpat, küllöt stb. épületfát, deszkát

gyalulva is, legolcsóbb ter-melői áron szállítok bármely állomásra

WOLLNER KÁROLY fakereskedő **HÓMEZŐVÁSÁRHELY** Telefon: 78 1791

Legújabb gazdasági szakkönyvek

Jegyzéket ingyen küldi a „Pátria” r.-t. gazd. szak-könyvkereskedése Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Demeter Béla faiskolája, **Nyiregyháza.** Kérjen Árjegyzéket. 7419

Eladó 148 kat. hold fekete föld, épületek nélküli, Nagykerékiben, Bihar megye. Megbízott: Thury László ügy-véd, Debrecen, Kossuth-u. 20. 1190

VÉTEL
Birtokot keresek amori-tól záclós vételre vagy bérbe. Esetleg feles gazdál-kodásra 150 holdtól 500 hold-ig. „Szakértő gazda 1244” jelleg alatt a kiadóhivatal to-vábbít. 1244

Megvételre keresek 500-600 holdas jó birtokot, állomással közél, elegendő épüle-tekkel, egészséges in-kással. Széphegyi, Ber-hida. 1272

BÉRLET
Hétszázötven hold prima, sík, fekete homoktalajú mindenfajta bérlet, család körülmények miatt azonnal átadó. Műút 2 oldalán, állomáshoz 5 kilo-méterre. Lakás, gazdasági épületekkel, szőlő és tavaszi vetésekkel. Takarmány- és áll-holteltárral. Kiadóban megvethető címem. Csek helyszínen tárgyalok, nem le-velezem. Értesítésre krosol. „Nem közvetítői hirdetés. „Komoly 1315” alatt a kiadó-hivatalban. 1315

Bérbeadó lakást vagy vil-lát Budapestben, cserébe bérbeveszk 100 holdas tanfásbirtokot. Csányi, Budapest, Aréna-ut 88. 1313

Motor- és géptulajdonosok figyelmébe!
Önmagát károsítja az a gazda, aki gépeit potom áron elköttyvetéii azért, mert gépei rossz állapotban vannak, szakszerű gépész hiányában megfelelő módon azokat. Vállaljuk garancia mellett mindennemű szántó- és stabilmotorok, gőzekek, gőzlokomobilok, szakszerű javítását legújtanosabb áron. Javításokat csészőgépek a helyszínen is eszközünk és pet-roleumüzemre átalakítjuk. **Kolozsár és Pintér, Budapest Rákóczi-tér 3.**

A Magyar Föld Részvénytársaság sarkadi béruradal-mában a következő vetőmagvak eladók:
Nemesített „F” lófogu, Fleischmann-féle utántermésű, Puttyi, cinquantinó és fehér gyöngy-g.

tengeri lucernamag

államilag ölmzárolt fehérbarcás 7312

a Magyar Föld R.-T., Budapest, V., József-tér 1. Telefon: 76-60

A tenyészállatkiállításon bemutatásra kerül

FIAT

A VEZETŐ VILÁGMÁRKA!

Turini FIAT

szántó-TRAKTOR

35 lóerős motorral

Suly: 28 métermáza.

Teljesítmény: 3-vasu ekével naponkint 12 magyar hold, középköltött talajon. Nyersolajjal vagy petróleummal egyaránt üzemben tartható. Sulyát és teljesítményét tekintve, a legolcsóbb traktor.

!!TARTÓS EURÓPAI GYÁRTMÁNY!!

MAGYAR AUTOMOBILGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG, ezelőtt: „MAGYAR-FIAT”

Budapest, V., Szabadság-tér 18. szám (Tözsdepalota). Telefon: 124-53

Kiszáradt... Hirdetés... 2000 K... 10.000 K... 5000 K.

KISHIRDETÉSEK

Biztosítandó... Hirdetés... 1000 K... 5000 K... 10000 K.

Díjtalan állásajánlatok

Magyar Gazdasági és Erdészeti Országos Egyesülete... Budapest, IX., Üllői-utca 25.

Segédítési

Segédítési... 1280... 1280... 1280.

Iszán

Iszán... 36 éves, nős, román káth. vallású.

Kortész

Kortész... méhészt, nőlen, nagybővű gyakorlattal.

Erdélyi

Erdélyi... menekült, 30 éves, hasonló állást keres.

Perfekt

Perfekt... felsőruha- és fehérnemű varró.

ALLATOK

ALLATOK... Elsőrangú, hídgyártó, 3 éves tenyésztő.

BETÖLTENDŐ ÁLLÁS

BETÖLTENDŐ ÁLLÁS... 800 holdas középirtók.

Gazdatiszt

Gazdatiszt... iszán, nős, 36 éves, jó gazdasági tudással.

Iszán

Iszán... ellenőri vagy jobb gazdatiszt.

Uradalmi

Uradalmi... iszán, földművelő, 44 éves, kiscsaládú.

Juhász

Juhász... állatkeres, 25 éves, gyakorlattal.

Gözekegész

Gözekegész... 30 éves, kiscsaládú, állatkeres.

Műkertész

Műkertész... elsőrendű, 30 éves, gyakorlattal.

Intéző

Intéző... keresetkérő, akadémia, 36 éves, középiskolai.

Intéző

Intéző... iszán, könyvelő, számtartó.

22 évi

22 évi... szakszolgálati, tanító, 22 éves, nős.

Megfelelő

Megfelelő... állatkeres, földművelő, 26 éves.

Intelligens

Intelligens... 22 éves, nős, zongoristával.

Pusztára

Pusztára... intéző, 35 éves, gazdasági tudással.

Javakorbéli

Javakorbéli... kereskedelmi, 30 éves, nagy tapasztalattal.

GAZDASÁGI ALKALMAZOTTAK

Hajduböszörmény... 800 holdas gazdaság.

GAZDASÁGI ALKALMAZOTTAK

Iszán... vagy hasonló állásra alkalmas.

GAZDASÁGI ALKALMAZOTTAK

Műkertész... 30 éves, gyakorlattal.

GAZDASÁGI ALKALMAZOTTAK

Segédítési... vagy gazdasági, 500 holdas birtokon.

GAZDASÁGI ALKALMAZOTTAK

Uradalmi... számtartó, mérlegképes.

GAZDASÁGI ALKALMAZOTTAK

Uradalmi... 24 éves, állást vállal.

GAZDASÁGI ALKALMAZOTTAK

Uradalmi... 24 éves, állást vállal.

GAZDASÁGI ALKALMAZOTTAK

Keresünk... keresetkérő, középiskolai, 36 éves.

GAZDASÁGI ALKALMAZOTTAK

Szerényebb igényű... 36 éves, nős, földművelő.

GAZDASÁGI ALKALMAZOTTAK

Iszán... segédítési, 500 holdas birtokon.

GAZDASÁGI ALKALMAZOTTAK

Segédítési... vagy gazdasági, 500 holdas birtokon.

GAZDASÁGI ALKALMAZOTTAK

Uradalmi... számtartó, mérlegképes.

GAZDASÁGI ALKALMAZOTTAK

Uradalmi... 24 éves, állást vállal.

GAZDASÁGI ALKALMAZOTTAK

Uradalmi... 24 éves, állást vállal.

GAZDASÁGI ALKALMAZOTTAK

Vincellert... 36 éves, nős, földművelő.

GAZDASÁGI ALKALMAZOTTAK

Földművelő... 42 éves, svájci, kiscsaládú.

GAZDASÁGI ALKALMAZOTTAK

Műkertész... 30 éves, gyakorlattal.

GAZDASÁGI ALKALMAZOTTAK

Segédítési... vagy gazdasági, 500 holdas birtokon.

GAZDASÁGI ALKALMAZOTTAK

Uradalmi... számtartó, mérlegképes.

GAZDASÁGI ALKALMAZOTTAK

Uradalmi... 24 éves, állást vállal.

GAZDASÁGI ALKALMAZOTTAK

Uradalmi... 24 éves, állást vállal.

GAZDASÁGI ALKALMAZOTTAK

Okleveles... 19 éves, középiskolai.

GAZDASÁGI ALKALMAZOTTAK

Nőtlen... segédítési, 25 éves, nős.

GAZDASÁGI ALKALMAZOTTAK

Gazdaságban... alkalmazást, földművelő.

GAZDASÁGI ALKALMAZOTTAK

Felsőbb... földművelő, 36 éves, nős.

GAZDASÁGI ALKALMAZOTTAK

Uradalmi... 24 éves, állást vállal.

GAZDASÁGI ALKALMAZOTTAK

Uradalmi... 24 éves, állást vállal.

GAZDASÁGI ALKALMAZOTTAK

Uradalmi... 24 éves, állást vállal.

GAZDASÁGI ALKALMAZOTTAK

Magyaróvári... 35 éves, nős, földművelő.

GAZDASÁGI ALKALMAZOTTAK

Földművelő... 36 éves, nős, földművelő.

GAZDASÁGI ALKALMAZOTTAK

Felsőbb... földművelő, 36 éves, nős.

GAZDASÁGI ALKALMAZOTTAK

Uradalmi... 24 éves, állást vállal.

GAZDASÁGI ALKALMAZOTTAK

Uradalmi... 24 éves, állást vállal.

GAZDASÁGI ALKALMAZOTTAK

Uradalmi... 24 éves, állást vállal.

GAZDASÁGI ALKALMAZOTTAK

Uradalmi... 24 éves, állást vállal.

GAZDASÁGI ALKALMAZOTTAK

Okleveles... 36 éves, nős, földművelő.

GAZDASÁGI ALKALMAZOTTAK

Földművelő... 36 éves, nős, földművelő.

GAZDASÁGI ALKALMAZOTTAK

Felsőbb... földművelő, 36 éves, nős.

GAZDASÁGI ALKALMAZOTTAK

Uradalmi... 24 éves, állást vállal.

GAZDASÁGI ALKALMAZOTTAK

Uradalmi... 24 éves, állást vállal.

GAZDASÁGI ALKALMAZOTTAK

Uradalmi... 24 éves, állást vállal.

GAZDASÁGI ALKALMAZOTTAK

Uradalmi... 24 éves, állást vállal.

Ismét kaphatók BÄCHER-MELICHAR gyártmányai!

Dr. SZASZ ALFRED... LÉPFENE-SERTESORBANC... SERGEÓUSZÓ... BIPOLÁRIS SZEPTIKEMIA... BAROMFI-KOLERA... EGÉRTYPHUS... mezei egerek... kizárólagosan BUDAPEST, VII., Erzsébet királyné-utja 15.

Eladó... 10 éves, 10000 K... 10000 K... 10000 K.

Allatokat legjobban értékesít: Lutter Béla és Társa... állatbizományi és kereskedő cég... Budapest, IX., Közvágóhíd Marhavásártéri iroda.

Sertésmiskarolást... Csödör- és bikaherélest... az ország bármely részében vállal... LASZLÓ SAMU... Budapest, V., Csáky-utca 12.

Kohn Samu és József... volt régi cég birtoka... Kohn József... ismét megkezdte műveletét... Budapest, VII., Rottenbiller-utca 35.

Elsőrendű eredeti bonyhádi TEHENEKET... hasasokat, borjúkat és tenyészbikákat... Budapest, VII., István-ter 10.

Elsőrendű eredeti bonyhádi TEHENEKET... hasasokat, borjúkat és tenyészbikákat... Budapest, VII., István-ter 10.

A "KISHIRDETÉSEK" folytatása a 334. oldalon van

A középirtok legalkalmasabb szántógépe az Államgépgyári kétgéprendszerű XCT jelű gőzekekészlet

Teljesítménye óránként 1 magyar hold.

Rendkívül jutányos áron szállítja!

A MAGYAR KIRÁLYI ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE

Budapest, V., Vilmos császár-ut 32.

LÓSZERSZÁM 101, párja 1.700.000 101, parádés nagymilliótól

Gépszij

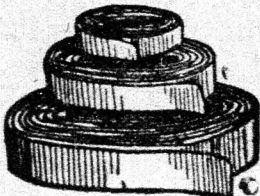
 kiváló jó minőségű, minden méretben,
varrószijak, kötőszijak, szirony
stb., a mindenkori legolcsóbb áron.

Állati bőroket kikészít

bér munkában vagy felesben (szőrmével is) esetleg megvesz

GÁL MIHÁLY bőrgyáros és szijgyártó

Városi iroda és kasszabiro: Budapest, VI., Lázár-utca 16. Telefon interurbán 130-87

 Kétgéprendszerű gőzekkel
bérszántást vállal

HAJDU LÁSZLÓ okt. gépészmérnök,
törvénysz. szakértő
Budapest, VIII., József-körut 49. sz.
Tel.: József 22-55. Sürgőnyeim: „Hajmér Budapest”

UJ
RÁBA teherautók
REIMAN BUDAPEST, V., Vörösmarty-tér 3.
TELEFON: 141-08, 148-77

 Malacok, csikók, borjúk, bárányok, fejős-
tehének, szoptató- és ellős anyaállatok
nélkülözhetlen csontképző és csont-
betegségeket elhárító, a baromfiak
tojóképességét elősegítő póttakarmánya

az „Adrit” iszapolt kréta

 nem örölt márványpor, hanem foraminiferák-
ból álló kréta iszapolt pora. Megrendelhető:

Általános Áruforgalmi R.-T., Budapest
VI., Gyár-utca 40. Telefon: 128-96

ERDÉLYI MARK

 gőz- és motoreke-alkatrészgyár
és gőzek-bérszántó vállalat

Budapest, VI., Lehel-utca 10.

Telefon: 191-17, 194-35

Sürgőnyeim: „Gőzek” Budapest

Vállal BÉRSZÁNTÁST

 legmodernebb, tulbevités, majdnem teljesen új gőz-
ekkel, vállalja továbbá:

 gőzekekészletek, billenőek teljes gyári ja-
vítását, új tüzszekevények építését, minden-
nemű kazánmunkákat.

GŐZEKEALKATRÉSZEKET

 ezáltal minden rendszerű gőzekhez rakítárról, vagy
készít és javít rendelés után.

 Modellek után acélöntést, szürke vagy bronzöntvényt.
Készít bármely

 Mint a Delehael-gyár budapesti képviselője, állandóan
raktáron tart és azonnal az állít új

gőzkesodronyköteleket

minden méretben, eredeti gyári áron. 7214

„Westfalia” tejseparatorok

 mindennemű tejgazdasági eszközök, tej-, vaj- és
sajt-készítő telepek berendezése legelőnyösebben

STANGA JÓZSEF tejgazdasági, gépkereskedelmi
és műszaki vállalatánál vásárol-
hatók. Iroda és raktár: Budapest, IX., Ráday-u. 26 K. Telefon: J. 25-73

Zabvetőmag

 1 vagon fehér, 3 vagon sárga, 1923. évi termés, csiraképes, 45-48
kg. hektolitersúlyu, ab vasút Mikosdpuszta, eladó, napiár és 25%
felár. Mikosdi uradalom, Mikosdpuszta. 7445

**Uj rendszerű központi
melegvízfűtés!**

Családi házakhoz, villákhoz, üzletekhez.
**Beszerezése nem drágább mint a
cserepályahé!** 500 köbméter lakott
helyiséget fűthet óránként 3-4 kg. kokszal!
Igy üzemel rendkívül gazdaságos, olcsó,
hygienikus és tiszta. **Bárhova könnyen
beszerelhető!** Kérjen prospektust vagy
nézze meg üzemben levő fűtéseinket.

A berendezést tervezi és építi:
Thiergärtner és Stöhr R.-T.
Budapest, I., Budafoki-ut 9/11.
egészségügyi és fűtési berendezések
gyártása és felszerelése. 7233

**Mezőgazdák
„Zuhatag” kutja**

(serleges rendszer)

Sok ezer darab üzemben!!

Kizárólag szállítja:
Magyar MEZŐGAZDÁK Szövetkezete
BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-UTCA 29. SZÁM

**TÖZEGKORPÁT
ALOMTÖZEGET**

légszáraz állapotban azonnal szállít a
TÖZEGKITERMELŐ R.-T.

Központi iroda:
Budapest, VI., Teréz-körut 26.
(Pyramis helyiségben)
Telefon: 65-48, 65-49, 65-50
Interurbán: 196-87
Termelőtelep és gyár:
Fonyód (Sziget) a.)

PERMETEZŐK

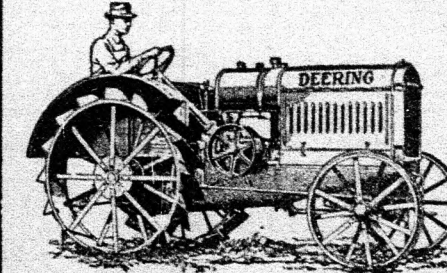
képorozók, szénkéngeszők,
alkatrészek, gumiszalagok és
tömlők állandóan raktáron. Min-
den fajta gépek javítása. 7405

KIRÁLY ALAJOS utóda
KIRÁLY SÁNDOR
első magyar szőlőgazdasági gép-
gyár, Budapest, VI., Felsőerdősor 67

Kocsjárucsarnok Szövetkezet

O. K. H. tagja BUDAPEST, VIII., Rakóczi-ut 51.
Az ország legnagyobb kocsiraktára
Állandó kocsikállitás 7283

Az amerikai DEERING-féle petróleumüzemű

TRAKTOR

 valódi SACK-féle automatikus
hiemelesű

hármasekével
a mai nap létező LEGTÖKÉLETESEBB SZÁNTÓGÉP
Szánt Vontat Csépel

Felvilágosítással készséggel szolgál ezen gépek magyarországi kizárólagos képviselője:

PROPPER SAMU RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, V. KERULET, VILMOS-CSÁSZÁR-UT 52. SZÁM